

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kasvinsuojeluaineista annetun lain ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kasvinsuojeluaineista annettua lakia ja sakon täytäntöönpanosta annettua lakia.

Esityksen mukaan kasvinsuojeluaineista annettuun lakiin lisättäisiin elintarvikeketjun virallista valvontaa koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen täydentämisen edellyttämät säännökset. Lakiin esitetään lisättäviksi myös säännökset kasvinsuojeluaineen levittämisestä miehittämättömällä ilma-aluksella tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavissa kokeissa ja levittämisestä kaasuttamalla.

Lain hallinnollisiin pakkokeinoin ei ehdoteta lisättäväksi hallinnollinen seuraamusmaksu, jolla voitaisiin nopeammin reagoida mahdollisiin laiminlyönteihin. Samalla ehdotetaan muutettavaksi myös sakon täytäntöönpanosta annettua lakia. Lisäksi kasvinsuojeluaineista annettuun lakiin tehtäisiin eräitä kansallisesta tarpeesta johtuvia muutoksia ja täsmennyksiä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.10.2024.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 Valvonta-asetuksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö	4
3 Nykytila ja sen arviointi	5
3.1 Nykytila	5
3.1.1 Kasvinsuojeluaineasetus	5
3.1.2 Muu keskeinen kasvinsuojeluaineita koskeva EU:n lainsäädäntö	5
3.1.3 Kasvinsuojeluainelaki	6
3.2 Nykytilan arviointi	9
3.2.1 Kansallinen lainsäädäntö	9
3.2.2 Valvonta-asetuksen täydentäminen ja eräät muut keskeiset lainsäädännön muutostarpeet	9
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	13
4.1 Keskeiset ehdotukset	13
4.1.1 Valvonta-asetuksen täydentäminen	13
4.1.2 Lain sisällön selkeyttäminen ja täydentäminen kansallisista tarpeista johtuen	14
4.2 Pääasialliset vaikutukset	18
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	18
4.2.2 Vaikutukset viranomaisiin	18
4.2.3 Yritysvaikutukset	19
4.2.4 Ympäristövaikutukset	19
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	20
6 Lausuntopalaute	20
7 Säännöskohtaiset perustelut	22
7.1 Laki kasvinsuojeluaineista annetun lain muuttamisesta	22
7.2 Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta	40
8 Lakia alemman asteinen sääntely	41
9 Voimaantulo	41
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	41
LAKIEHDOTUKSET	53
Laki kasvinsuojeluaineista annetun lain muuttamisesta	53
Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta	69
LIITE	70
RINNAKKAISTEKSTIT	70
Laki kasvinsuojeluaineista annetun lain muuttamisesta	70
Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta	100

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Virallisen valvonnan kehittämiseksi Euroopan unionissa on 15 päivänä maaliskuuta 2017 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta (EU) 2017/625 (virallista valvontaa koskeva asetus), jäljempänä valvonta-asetus. Valvonta-asetusta on ryhdytty soveltamaan pääosin 14 päivänä joulukuuta 2019.

Valvonta-asetus on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa Euroopan unionin lainsäädäntöä. Valvonta-asetuksen 1 artiklassa säädetään asetuksen kohteesta ja soveltamisalasta. Asetusta sovelletaan Euroopan unionin tasolla tai jäsenvaltioissa Euroopan unionin lainsäädännön soveltamiseksi vahvistettujen sääntöjen noudattamisen todentamiseen. Mainitun artiklan 2 kohdassa luetellaan alat, joita koskevien sääntöjen viralliseen valvontaan asetusta sovelletaan. Asetusta sovelletaan mainitun kohdan h alakohdan mukaan kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamista ja käyttöä koskeviin vaatimuksiin ja torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskeviin vaatimuksiin, lukuun ottamatta torjunta-aineiden levityskalustoa.

1.2 Valmistelu

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 10.1.2020 lainsäädäntöhankkeen (MMM007:00/2020) valvonta-asetusta täydentävien säännösten valmistelemiseksi kasvinsuojeluaineista annettuun lakiin (1563/2011), jäljempänä kasvinsuojelulainelaki. Hankkeen tarkoituksena oli saattaa kasvinsuojelulainelaki valvonta-asetuksen mukaiseksi sekä arvioida myös lainsäädäntöä edellyttävät kansalliset muutostarpeet. Esitysehdotus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Lakiehdotuksen valmistelua varten Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on 16.4.2021 toimittanut ministeriölle muistion lain soveltamisessa esiin tulleista kansallisista muutostarpeista ja ehdotuksensa lakiin tehtävistä muutoksista. Kansallisten muutosehdotusten osalta esitys perustuu pääosin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ehdotuksiin.

Valmistelun aikana hallituksen esitysluonnoksesta on pyydetty lausuntoa asiaan liittyviltä ministeriöiltä, keskusvirastoilta, kasvinsuojeluainealan toimijoilta ja muilta keskeisiltä sidosryhmiltä, joihin kasvinsuojeluaineita koskevat vaatimukset liittyvät.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat nähtävillä maa- ja metsätalousministeriön Internet-sivuilla osoitteessa <https://mmm.fi/hanke2?tunnus=MMM007:00/2020>.

2 Valvonta-asetuksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

Valvonta-asetuksen tarkoituksena on uudistaa ja yksinkertaistaa virallista valvontaa. Asetuksessa säädetään EU-tason yhdenmukaisista säännöistä, joilla pyritään luomaan kattava ja johdonmukainen toimintatapa koko elintarvikeketjun viralliselle valvonnalle. Erityisesti yhdistetään virallista valvontaa koskevat säännöt yhteen asetukseen erityisaloilla, joita aiemmin on säännelty erillisillä säännöillä. Tämä koskee muun muassa kasvinsuojeluaineita.

Elintarvikeketjun turvallisuuden korkea taso riippuu siitä, valvotaanko EU:n vaatimusten täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa tehokkaasti ja oikea-aikaisesti. Valvonta-asetuksen mukaan toimivaltaisten viranomaisten on suoritettava virallista valvontaa säännöllisesti, riskien mukaan ja sopivalla tiheydellä kaikilla elintarvikeketjua koskevan unionin lainsäädännön sääntelemillä aloilla ja kaikkien sen piiriin kuuluvien toimijoiden, toimien, eläinten ja tavaroiden osalta.

Valvonta-asetuksessa säädetään näytteenotosta ja laboratorioanalyysistä, testauksesta ja diagnooseista, mikä tarkoittaa, että ne kuuluvat virallisen valvonnan ja seurannan piiriin. EU:n ulkopuolisista maista tuotavien tuotteiden valvonnassa on otettu käyttöön yhteiset ja kattavat säännöt.

Asetuksella selkeytetään hallinnollista apua ja yhteistyötä koskevia sääntöjä lisäämällä niiden käytettävyyttä ja vaikuttavuutta välineinä puuttua rajat ylittäviin tilanteisiin, joissa määräyksiä ei noudateta.

Asetuksen mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisten viranomaisten käytettävissä on riittävät resurssit virallista valvontaa varten.

Asetuksella on lisäksi luotu uusi yhdenmukainen tiedonhallintajärjestelmä virallista valvontaa varten. Tavoitteena on tehostaa tiedon ja asiakirjojen vaihtoa toimivaltaisten viranomaisten välillä ja komission kanssa.

Valvonta-asetuksessa komissiolle on siirretty valtaa antaa delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanovaltaa antaa alemman asteisia säädöksiä, joilla täydennetään asetusta.

Asetuksen kasvinsuojeluaineita koskevassa 24 artiklassa erityisistä säännöistä kasvinsuojeluaineiden osalta säädetään, että tehoaineita, suoja-aineita, tehosteaineita, apuaineita ja liitännäisaineita on valvottava virallisesti. Lisäksi säädetään, että riskiperusteisen virallisen valvonnan tiheyden määrittämisessä on otettava huomioon asiaankuuluvien valvontatoimien tulokset, tiedot muista kuin luvan saaneista kasvinsuojeluaineista ja kasvinsuojeluaineisiin liittyvistä myrkytystapauksista. Komissiolle siirretään myös valta antaa virallista valvontaa koskevia delegoituja säädöksiä, jotka koskisivat valvonnan suorittamista sekä viranomaisten toimintavelvoitetta tietyissä tapauksissa, joissa kasvinsuojeluaineasetuksen sääntöjä ei ole noudatettu. Komissio voi lisäksi vahvistaa täytäntöönpanosäädöksillä yksityiskohtaiset säännöt yhdenmukaisista käytännön järjestelyistä koskien kasvinsuojeluaineita koskevan virallisen valvonnan tarvittavaa vähimmäistiheyttä, tietojen keräämistä epäillyistä myrkytystapauksista ja muista kuin luvan saaneista kasvinsuojeluaineista.

Asetuksen 28—33 artikloissa säädetään tiettyjen viralliseen valvontaan kuuluvien tehtävien siirtämisestä toimivaltaisten viranomaisten toimesta, edellytyksistä siirrolle, toimeksiannon saaneiden elinten ja luonnollisten henkilöiden velvollisuuksista ja tehtäviä siirtäneiden viranomaisten velvollisuuksista. Asetuksen 24 artiklan 5 kohdan mukaan, sovellettaessa 30

artikkelia, tiettyjä 24 artikkelissa tarkoitettuja virallista valvontaa koskevia tehtäviä voidaan siirtää yhden tai useamman luonnollisen henkilön suoritettavaksi.

Asetuksen 44 artikkelissa säädetään unioniin tulevien tavaroiden valvonnasta muualla kuin rajatarkastusasemilla. Artikloissa 65—72 säädetään valvontavelvoitteista.

Asetuksen 92—94 artikloissa säädetään EU:n vertailulaboratorioista. Komissiolla on mahdollisuus perustaa myös kasvinsuojeluaineille EU:n vertailulaboratoriota. Nimetyille laboratorioille asetetaan valvonta-asetuksessa velvollisuuksia ja tehtäviä.

Asetuksen 100—101 artikloissa säädetään kansallisista vertailulaboratorioista. Valvonta-asetus edellyttää, että jäsenvaltio nimeää yhden tai useamman kansallisen vertailulaboratorion, jokaista EU:n nimettyä vertailulaboratoriota kohden, ja ilmoittaa siitä komissiolle, EU:n vertailulaboratorioille ja muille jäsenvaltioille sekä pitää ajan tasalla olevan tiedon näistä julkisesti saatavana. Laboratorio voi sijaita jäsenvaltiossa, toisessa jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuolena olevassa kolmannessa maassa. Nimetyille jäsenvaltion vertailulaboratorioille asetetaan asetuksessa velvollisuuksia ja tehtäviä.

Valvonta-asetuksen mukaan virallisen valvonnan tulee olla suunnitelmallista, riskiperusteista, säännöllistä ja vaikuttavaa ja sitä tulee suorittaa tuotannon kaikissa vaiheissa pääsääntöisesti ennalta ilmoittamatta. Asetuksessa säädetään jäsenvaltioiden velvollisuudesta varmistaa valvonnan riittävä rahoitus ja valvontaviranomaisten pätevyys. Valvonta-asetuksessa säädetään myös mahdollisuudesta siirtää valvontatehtäviä viranomaisilta muille tahoille.

Valvonta-asetukseen sisältyy esimerkinomainen luettelo todettuun säännösten noudattamatta jättämiseen liittyvistä toimista. Tämä mahdollistaa toteutettavia toimia koskevien säännösten antamisen myös kansallisessa lainsäädännössä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että säännösten rikkomisista ilmoittamiseen on käytettävissä asianmukaisia järjestelyjä ja että ilmoituksen tehneitä henkilöitä suojellaan vastatoimilta.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Nykytila

3.1.1 Kasvinsuojeluaineasetus

Kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009, jäljempänä kasvinsuojeluaineasetus, tarkoituksena on varmistaa sekä ihmisten ja eläinten terveyden että ympäristön korkeatasoinen suojelu ja turvata samalla unionin maatalouden kilpailukyky. Lisäksi asetuksen tarkoituksena on lisätä kasvinsuojeluaineiden vapaata liikkuvuutta ja parantaa niiden saatavuutta jäsenvaltioissa.

Kasvinsuojeluaineasetus sisältää säännökset kasvinsuojeluaineiden ja niiden sisältämien tehoaineiden riskien arvioinnista ja hyväksymisjärjestelmästä. Asetuksen 68 artikkelissa säädetään, että jäsenvaltioiden on asetuksen säännösten noudattamisen varmistamiseksi laadittava ja toimitettava komissiolle vuosittain kertomus suoritettua virallisen valvonnan laajuudesta ja tuloksista.

3.1.2 Muu keskeinen kasvinsuojeluaineita koskeva EU:n lainsäädäntö

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/128/EY yhteisön politiikan puitteista torjunta-aineiden kestävästä käytöstä aikaansaamiseksi (jäljempänä puitedirektiivi) vahvistetaan puitteet torjunta-aineiden käyttämiseksi kestäväällä tavalla vähentämällä torjunta-aineiden käytöstä ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia riskejä ja vaikutuksia sekä edistämällä integroidun torjunnan ja vaihtoehtoisten toimintatapojen ja tekniikoiden, kuten torjunta-aineiden muiden kuin kemiallisten vaihtoehtojen, käyttöä. Direktiiviä sovelletaan kasvinsuojeluaineasetuksen määrittelemiin kasvinsuojeluaineisiin. Direktiivissä säädetään kansallisista toimintasuunnitelmista, joissa jäsenvaltioiden tulee kuvata toimenpiteet ja aikataulut, joiden mukaan vähentävät torjunta-aineiden käytöstä ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia riskejä ja vaikutuksia ja edistävät integroidun torjunnan ja vaihtoehtoisten torjuntamenetelmien käyttöönottoa tarkoituksena vähentää riippuvuutta torjunta-aineiden käytöstä. Lisäksi direktiivissä säädetään kasvinsuojeluaineiden käyttäjien koulutuksesta, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden säännöllisestä testauksesta ja integroidusta torjunnasta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 396/2005 torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta (jäljempänä jäämäasetus) vahvistetaan yhdenmukaiset yhteisön säännökset, jotka koskevat torjunta-ainejäämien enimmäismäärien asettamista kasvi- ja eläinperäisille elintarvikkeille ja rehuille. Jäämäasetusta sovelletaan sen liitteen I piiriin kuuluviin eläin- ja kasvipärisiin tuotteisiin tai niiden osiin, jotka on tarkoitettu käytettäväksi tuoreina, jalostettuina ja/tai monista ainesosista koostuvina elintarvikkeina tai rehuina ja joissa tai joiden pinnalla saattaa olla torjunta-ainejäämiä. Jäämäasetus koskee välittömästi kansanterveyttä, ja se on sisämarkkinoiden toiminnan kannalta oleellinen. Asetuksen säätämisen tavoitteena oli poistaa mahdolliset kansallisissa torjunta-ainejäämien enimmäismäärissä esiintyvät erot, jotka voisivat olla esteitä jäsenvaltioiden välisessä sekä kolmansien maiden ja yhteisön välisessä kaupassa. Esteiden poistamiseksi ja tavaroiden vapaan liikkuvuuden, jäsenvaltioiden tasavertaisten kilpailuedellytysten ja kuluttajien korkeatasoisen suojelun varmistamiseksi kasvi- ja eläinperäisiä tuotteita koskevat jäämien enimmäismäärät vahvistetaan asetuksen mukaisesti yhteisön tasolla ja hyvää maatalouskäytäntöä huomioiden.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1185/2009 torjunta-aineita koskevista tilastoista (jäljempänä tilastoasetus) luodaan yhteiset puitteet kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamista ja käyttöä koskevien yhteisön tilastojen tuottamiselle. Tuotettavat tilastot koskevat kasvinsuojeluaineiden vuosittaisia markkinoille saatettuja määriä sekä vuosittaisia käyttömääriä. Tilastojen tarkoituksena on muiden asiaan liittyvien tietojen kanssa olla hyödyksi erityisesti puitedirektiivissä säädettyjen toimenpiteiden toimeenpanon ja tavoitteiden saavuttamisen arvioinnissa.

3.1.3 Kasvinsuojelulainelaki

Kasvinsuojelulainelain tavoitteena on varmistaa kasvinsuojeluaineiden asianmukainen ja kestävä käyttö ja niiden käytöstä aiheutuvien riskien vähentäminen. Lailla on pantu täytäntöön puitedirektiivi sekä annettu kasvinsuojeluaineasetusta, jäämäasetusta ja tilastoasetusta täydentävä sääntely kasvinsuojeluaineiden osalta.

Kasvinsuojelulainelaisissa säädetään kasvinsuojeluaineita koskevista yleisistä vaatimuksista, koulutuksesta ja tutkinnosta, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineistä ja niiden testauksesta, toiminnan harjoittamisesta, viranomaisista ja niiden tehtävistä, valvonnasta sekä hallinnollisista

pakkokeinoista ja seuraamuksista. Lakia sovelletaan myös kasvinsuojeluaineasetuksen noudattamisen valvontaan ja muuhun asetuksen täytäntöönpanoon.

Koulutusohjelman hyväksyminen

Kasvinsuojeluainelain koulutuksen järjestäjää koskevan 9 §:n 1 momentin mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy hakemuksesta 8 §:ssä tarkoitetun koulutuksen järjestäjän ja koulutusohjelman. Maa- ja metsätalousministeriö on 8 §:n 3 momentin mukaisesti antanut tarkemmat säännökset koulutusohjelmasta ministeriön asetuksella 6/2012. Kun Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on saanut koulutuksen järjestäjiltä heidän järjestämiensä koulutusten ohjelmat hyväksyttäviksi, on käynyt ilmi, että koulutukset hyvin täyttävät maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa asetetut vaatimukset.

Koulutuksen ja tutkinnon järjestäjän tai levitysvälineiden testaajan hyväksyminen

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on 8 §:n mukaan varmistettava, että ammattimaisille käyttäjille, jakelijoille ja neuvojille on tarjolla kasvinsuojeluaineiden asianmukaista ja turvallista käsittelyä ja käyttöä koskevaa koulutusta ja 11 §:n mukaan varmistettava, että samoille tahoille järjestetään 10 §:n mukaisia kasvinsuojeluaineita koskevia tutkintoja. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto huolehtii 13 §:n mukaan kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaustoiminnan järjestämisestä. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy 9 §:n mukaan hakemuksesta 8 §:ssä tarkoitetun koulutuksen järjestäjän ja koulutusohjelman, 11 §:n mukaan tutkinnon järjestäjän ja 13 §:n mukaan kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajan. Koulutuksen järjestäjä hyväksytään 9 §:n mukaan, jos järjestäjällä tai tämän palveluksessa olevalla kouluttajalla on riittävä kasvinsuojeluaineita ja niiden käyttöä koskeva koulutus ja kokemus, sekä koulutusohjelma täyttää 8 §:n 2 momentissa asetetut vaatimukset. Tutkinnon järjestäjä hyväksytään 11 §:n mukaan, jos järjestäjällä tai tämän palveluksessa olevalla on hyvä perehtyneisyys tutkinnon aihepiiriin ja riittävää käytännön kokemusta siitä. Levitysvälineiden testaaja hyväksytään 13 §:n mukaan, jos testaajalla tai tämän palveluksessa olevalla on riittävä alan tuntemus ja testaustoiminnan edellyttämät tiedot ja taidot.

Kasvinsuojeluaineiden lentolevitys

Kasvinsuojeluaineen lentolevitystä koskevan 20 §:n mukaan kasvinsuojeluaineen levitys ilma-aluksesta on kielletty. Pykälän 2 momentissa säädetään poikkeuksista kieltoon. Poikkeuksista voi päättää joko Ruokavirasto tai maa- ja metsätalousministeriö. Ruokavirasto voi päättää kasvintuhoojan torjumisesta kasvinsuojeluaineen lentolevitystä käyttäen samalla, kun se päättää toimenpiteistä kasvintuhoojien torjumiseksi tai niiden leviämisen estämiseksi siten kuin kasvinterveyslaissa (1110/2019) säädetään, jos kasvintuhoojasta aiheutuu välitön uhka kasvinterveydelle eikä kasvintuhoojaa voi muulla tavoin tehokkaasti kohtuudella torjua tai sen leviämistä estää. Maa- ja metsä metsätalousministeriö päättää Suomen metsäkeskuksen alueyksikön esityksestä kasvinsuojeluaineen lentolevityksestä metsässä kasvaviin puihin kohdistuvien laajojen metsätuhojen torjumiseksi samalla, kun se päättää toimenpiteistä metsätuhon leviämisen tai syntymisen estämiseksi siten kuin metsätuhojen torjunnasta annetussa laissa (1087/2013) säädetään, jos metsätuhoja ei voida muulla tavoin tehokkaasti kohtuudella estää.

Kasvinsuojeluaineen lentolevityksen edellytyksenä on, että ihmisten terveyteen ja ympäristöön kohdistuvat vaikutukset ovat pienemmät verrattuna kasvinsuojeluaineen levitykseen maasta, käytettävä kasvinsuojeluaine on hyväksytty lentolevitykseen, lentolevityksen toteuttajalla on voimassa oleva kasvinsuojeluaineita koskeva tutkintotodistus ja lentolevitys toteutetaan kasvinsuojeluainelain mukaan testatulla levitysvälineellä. Kasvinsuojeluaineen lentolevitys on

suoritettava erityistä huolellisuutta noudattaen ja siten, ettei siitä aiheudu vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai kohtuutonta haittaa ympäristölle.

Kasvinsuojeluaineiden levitys kaasuttamalla

Kasvinsuojeluainelain 17 §:ssä rajataan kasvinsuojeluaineiden ammattimainen käyttö 10 §:n mukaisen kasvinsuojeluainetutkinnon suorittaneille henkilöille. Muita erityisiä vaatimuksia kasvinsuojeluaineiden ammattimaiselle käytölle ei ole kasvinsuojeluainelaissa asetettu. Aikoinaan on tiettyjen myrkyllisten kasvinsuojeluaineiden käyttäjiltä vaadittu niin kutsutun erityistutkinnon suorittaminen. Kaasuttamalla levitettävien kasvinsuojeluaineiden levittäminen vaatii niiden käyttäjältä erityistä taitoa ja osaamista, jota ei tällä hetkellä testata kasvinsuojeluainelain 10 §:n mukaisessa tutkinnossa. Käytännössä ammattikäyttäjät, jotka käyttävät kaasuttamalla levitettäviä kasvinsuojeluaineita, saavat perehdytyksen valmisteiden käyttöön luvanhaltijoiden ja valmistajien taholta.

Maahantuonnin valvonta

Kasvinsuojeluainelain valvontasäännöksiä sovelletaan myös maahantuontiin liittyvään valvontaan ja valvonta-asetuksen myötä myös kasvinsuojeluaineiden ulkorajavalvontaa on ryhdytty sääntelemään tarkemmin siten että valvonta-asetuksen 44 artiklaa unioniin tulevien tavaroiden valvonnasta muualla kuin rajatarkastusasemilla sovelletaan kasvinsuojeluaineiden valvontaan. Tällä hetkellä Tullin toimivalta on kasvinsuojeluainevalvonnassa annettu kasvinsuojeluainelain 24 §:n 3 momentissa, jossa säädetään, että kasvinsuojeluaineiden maahantuontia ja maastavientiä valvoo Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ohella Tulli. Tullille ei kuitenkaan ole annettu käyttöön kasvinsuojeluainelain 8 luvun hallinnollisista pakkokeinoista 38 §:n kieltoa eikä 39 §:n hävittämis- ja maastavientimääräystä.

Etämyynti

Kasvinsuojelualan toimintaympäristössä on tapahtunut muutoksia. Etämyyntivälineiden, varsinkin verkkokauppojen yleisyys on lisääntynyt voimakkaasti 2000-luvulla. Etämyyntiin sovelletaan samoja kasvinsuojeluainelainsäädännön vaatimuksia kuin perinteisin keinoin toteutettuun kaupankäyntiin. Toimijoiden on vastuullaan olevissa toiminnoissa noudatettava lainsäädännön vaatimuksia. Samoin etämyyjän on huolehdittava, että etämyynnissä olevista tuotteista annetaan riittävästi oikeaa tietoa ostopäätöksen tekemiseen.

Tutkinnon esittäminen ostotilanteessa

Kasvinsuojeluainelain 17 §:n 2 momentin mukaan yksinomaan ammattimaiseen käyttöön hyväksytyjen kasvinsuojeluaineiden myynti tai muu luovuttaminen rajataan henkilöille, jotka esittävät 10 §:n mukaisen kasvinsuojeluainetutkinnon suorittamisesta annetun voimassa olevan todistuksen. Kasvinsuojeluaineita myyvissä liikkeissä pyydetään aina ostotilanteessa ostajia näyttämään tutkinto. Verkkokaupassa eri toimijoilla on erilaiset menettelyt tutkintotodistuksen tarkistamiseksi. Menettelyyn voi kuulua todistuksesta otetun kuvan lähettäminen sähköpostilla tai kuvan lataaminen verkkokaupan rekisteröitymisessä muodostuvaan omaan tiliin.

Toimijan rekisteröinnin peruuttaminen

Kasvinsuojeluaineita koskevalla tutkinnolla osoitetaan 10 §:n mukaan kasvinsuojeluaineen turvallisen ja asianmukaisen käsittelyn ja käytön hallitseminen. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy 11 §:n mukaan hakemuksesta tutkinnon järjestäjän. Tutkinnon järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava tutkinnon suorittaneista 35 §:n 3

momentissa mainitut tiedot Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle rekisteriin merkittäviksi. Käytännössä on käynyt ilmi, että tutkinnon suorittaneet kasvinsuojeluaineiden käyttäjät eivät aina seuraa kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevia säännöksiä ja olisi tarpeen, että valvontaviranomainen voisi puuttua tähän.

3.2 Nykytilan arviointi

3.2.1 Kansallinen lainsäädäntö

Nykyisellä kasvinsuojeluaineita koskevalla lainsäädännöllä on voitu varsin hyvin turvata kasvinsuojeluaineiden valvonta. Viranomaisvalvonta toimii suunnitelmallisesti.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ottaa tarvittaessa näytteitä kasvinsuojeluaineista valvoessaan kasvinsuojeluaineiden valmistusta, maahantuontia, markkinoille saattamista, markkinointia sekä maahantuojien ja jakelijoiden suorittamaa käsittelyä ja varastointia. Näytteet analysoidaan Ruokaviraston laboratoriossa. Näytteillä varmistetaan, että valmiste vastaa myyntipäällyksmerkinnöissä sekä luvassa ilmoitettuja tietoja tehoainesisällöstä ja muita valmistetta koskevia vaatimuksia. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto otti proaktiivisesti 18 näytettä kasvinsuojeluaineista vuonna 2020 ja näytteistä analysoitiin tehoainepitoisuus Ruokavirastossa. Valmistetyypistä riippuen tutkittiin myös valmisteen tiheys sekä tehtiin CIPAC-testejä ja valmisteen profilointi. CIPAC-testit koostuvat joukosta erilaisia valmisteen fyysisten ominaisuuksien testejä. Valmisteen profiloinnissa valmisteen aineprofiilia verrataan toisten vastaavien valmisteiden aineprofiileihin tarkoituksena tunnistaa mahdollisia koostumuspoikkeamia. Samalla tarkastettiin valmisteiden merkintöjä. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto teki myös yhdeksän reaktiivista, eli ilmoituksen perusteella tehtävää valvontaa. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvonnassa kolmen valmisteen kohdalla ohjattiin pienistä merkintäpuutteista ja kahden valmisteen markkinoille saattaminen kiellettiin huomattavien merkintäpuutteiden takia. Yksi valmiste-erä poistettiin luvanhaltijan toimesta vapaaehtoisesti markkinoilta liian alhaisen tehoainepitoisuuden johdosta.

Kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnassa myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tarkastajat ottavat tarvittaessa näytteitä. Tarkastajat ottavat näytteitä viljelykasvista käytetyn kasvinsuojeluaineen todentamiseksi. Myös nämä näytteet analysoidaan Ruokaviraston laboratoriossa.

Ruokavirasto ohjasi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia, jotka vuonna 2019 tekivät 101 kasvinsuojeluaineiden käytön valvontaa. Näistä 81 olivat kunnossa ja 8 kohdalla ei käytetty kasvinsuojeluaineita. Puutteita löytyi 12 tapauksessa ja erilaisia puutteita löytyi yhteensä 27. Nämä koskivat puutteellista kasvinsuojeluaineiden käyttökirjanpitoa (1) ja epäasiallista kasvinsuojeluaineiden varastointia (1). Kasvinsuojeluaineen myyntipäällyksen ohjeita ei ollut noudatettu 18 tapauksessa. Näissä esiintyi puutteita mm. tuulikulkeumaa alentavien suuttimien käytössä, kasvinsuojeluaineiden käyttömäärissä tai käyttökerroissa sekä pohjavesirajoituksen seuraamisessa. Ruokaviraston ohjaama valvonta oli vuonna 2020 vähäisempi covid-tilanteen takia. Vuonna 2020 elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kasvinsuojeluaineiden käytön valvontaa tehtiin 24 paikassa, joista kahdeksassa löytyi enimmäkseen vuoden 2019 vastaavia puutteita. Vuoden 2020 valvonnassa annettiin myös yksi kielto käyttää sato elintarvikkeeksi tai rehuksi kasvuston laittoman pakkotuleennuttamisen takia. Valvonnan yhteydessä otettiin myös kolmessa paikassa yhteensä viisi näytettä kasvustosta. Näytteet analysoitiin Ruokavirastossa.

3.2.2 Valvonta-asetuksen täydentäminen ja eräät muut keskeiset lainsäädännön muutostarpeet

Valvonta-asetuksen soveltaminen edellyttää täydentävien säännösten antamista kansallisessa lainsäädännössä.

Valvonta-asetus edellyttää 4 artiklan 1 kohdassa, että jäsenvaltio nimeää jokaiselle toiminnan alalle toimivaltaisen viranomaisen, jolla on vastuu virallisen valvonnan järjestämisestä tai suorittamisesta. Kasvinsuojeluainelain mukaan tehtävä on osoitettu Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle sekä Ruokavirastolle voimassa olevan lain 24 §:n jaon mukaisesti. Jos jäsenvaltio samalla toiminnan alalla on siirtänyt vastuun virallisen valvonnan järjestämisestä tai suorittamisesta useammalle kuin yhdelle toimivaltaiselle viranomaiselle, jäsenvaltion on valvonta-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan mukaisesti varmistettava tehokas ja vaikuttava koordinointi kaikkien osallistuvien viranomaisten kesken ja nimettävä yksi koordinoinnista vastuussa oleva viranomainen. Lisäksi jäsenvaltion on valvonta-asetuksen 103 artiklan mukaisesti nimettävä yksi tai useampi yhteyspisteinä toimiva yhteyselin, joka vastaa 104–107 artiklan mukaisen tietojenvaihdon helpottamisesta toimivaltaisten viranomaisten välillä. Artiklat 104–107 koskevat erilaisia pyynnöstä tai ilman pyyntöä tapahtuvia avunantomuotoja.

Valvonta-asetuksessa säädetään laboratorioista. Komissio voi valvonta-asetuksen 93 artiklan mukaisesti nimetä kasvinsuojeluaineille EU:n vertailulaboratorion. Vertailulaboratoriolle on valvonta-asetuksessa asetettu velvollisuuksia ja tehtäviä. Suomen tulisi valvonta-asetuksen 100 artiklan mukaan nimetä yhden tai useamman kansallisen vertailulaboratorion.

Koulutusohjelman hyväksyminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on esittänyt, ettei näe kasvinsuojeluainelain koulutuksen järjestäjää koskevaa 9 §:n 1 momentin vaatimusta hyväksyttävä kasvinsuojeluainelain 8 §:ssä tarkoitetun koulutuksen koulutusohjelma Turvallisuus- ja kemikaalivirastossa tarpeellisenä, koska ministeriön asetuksessa 6/2012 määritellään koulutusohjelman sisältö. Käytännössä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on todennut, että koulutusohjelmat ovat hyvin vastanneet säännöksen vaatimuksia.

Koulutuksen ja tutkinnon järjestäjien sekä levitysvälineen testaajien tai niiden palveluksessa olevien hyväksyminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy 9 §:n mukaan hakemuksesta 8 §:ssä tarkoitetun koulutuksen järjestäjän, 11 §:n mukaan tutkinnon järjestäjän ja 13 §:n mukaan kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajan. Kaikkien kohdalla todetaan, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi hyväksyä järjestäjän, testaajan ”tai tämän palveluksessa olevan”. Käytännössä on todettu, että koulutuksen järjestäjäksi hyväksytään riittävän koulutuksen ja kokemuksen omaava luonnollinen henkilö Turvallisuus- ja kemikaaliviraston arvioitua hakemuksen jättäneen henkilön täyttävän edellytykset. Tämä henkilö voi laadukkaan koulutuksen järjestämiseksi koota koulutusohjelmaansa eri aihealueiden parhaita asiantuntijoita kouluttajiksi. Samoin on selkeintä tutkinnon järjestäjäksi tai levitysvälineiden testaajaksi hyväksyä luonnollinen henkilö.

Kasvinsuojeluaineiden lentolevitys miehittämättömällä ilma-aluksella

Kasvinsuojeluaineiden lentolevitystä on käytetty Suomessa hyvin harvoin viime vuosina. Viimeisin lentolevitystä koskeva poikkeuslupahakemus on jätetty ja poikkeuslupa myönnetty Suomessa 2008 mäntyjä haittaavan ruskomäntypistiäisen torjuntaan Uudessakaupungissa

vajaan 700 hehtaarin alueella. Metsäntutkimuslaitoksen lausunnon mukaan torjunta oli silloin välttämätöntä, jos haluttiin välttyä laajoilta kalliomänniköiden tuhoilta.

Sen sijaan mahdollisuudesta levittää kasvinsuojeluaineita miehittämättömistä ilma-aluksista (drone), on kysely Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta useasti viimeisten kymmenen vuoden aikana. Voimassa oleva kasvinsuojeluainelaki ei mahdollista kasvinsuojeluaineiden levittämistä dronella edes poikkeusmenettelyin, ellei kohde sisälly 20 §:n poikkeusmahdollisuuksiin. Varsinkin tutkimusyhteisössä löytyy kiinnostusta kasvinsuojeluaineiden drone -levitykseen, mutta kyselyitä on tullut myös yksityishenkilöiltä. Dronejen katsotaan voivan tuoda etuja tapauksissa, joissa ruiskutettava alue on hankala saavuttaa traktoriruiskulla, joissa droneruiskutus aiheuttaisi käyttäjän terveydelle pienemmän riskin kuin reppuruiskulla ruiskuttaminen ja joissa dronelevitys aiheuttaisi pienemmän tuulikulkeuman kuin puiden ja pensaiden ruiskuttaminen normaalivälineillä aiheuttaisi. Suomessa dronejen käytön kasvinsuojelussa selvittäneen hankkeen järjestämässä työpajassa arvioitiin keväällä 2021, että on useita käyttökohteita, joissa kasvinsuojeluaineiden levitys dronella olisi mahdollinen. Näitä ovat muun muassa metsätalouden kohdennetut toimet, kuten hirvikarkotteen levitys taimikoihin, pienten, hajallaan olevien alueiden ruiskutukset ja talvituhosienten torjunta golfkentillä, pesäkekasittelyt, kuten hukkakauran täsmätorjunta, ohdakkeen ja valvatin kohdennettu torjunta, sekä juolavehnan torjunta tuleentuneesta viljasta. Muita mahdollisia kohteita voisivat olla pienten pinta-alojen käsittely hedelmätarhoilla, joissa dronelevityksellä voisi saavuttaa tarkemman osuvuuden puiden latvustoon samoin kuin vadelmaviljelysten ruiskutus ylhäältä päin. Myös kosteiden kasvupaikkojen käsittely (esim. perunaruton torjunta) on esitetty mahdolliseksi dronelevityksen soveltamiskohteeksi, jossa dronea käyttäen välttyttäisiin maan tiivistymiseltä.

Kasvinsuojeluaineiden levitys kaasuttamalla

Kaasuttamalla levitettävät kasvinsuojeluaineet voivat väärin levitettynä aiheuttaa riskiä ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle. Vaikka kasvinsuojeluaineiden ammattikäyttäjiltä edellytetään 10 §:n mukaisen kasvinsuojeluainetutkimuksen suorittamista, heiltä vaadittavaa kaasutukseen liittyvää erityistä osaamista ja taitoa ei tutkimuksessa testata, eikä muita erityisiä vaatimuksia näiden kasvinsuojeluaineiden ammattimaiselle käytölle ole kasvinsuojeluainelaisissa asetettu. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ei myöskään nykysäännösten nojalla pysty seuraamaan sitä, että näiden valmisteiden käyttäjien valmisteiden luvanhaltijoilta ja valmistajilta saama perehdytys olisi riittävä valmisteiden turvalliseen käyttöön.

Maahantuonnin ja maastaviennin valvonta

Voimassa olevan 24 pykälän mukaan kasvinsuojeluaineiden maahantuontia ja maastavientiä valvoo Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ohella Tulli. Tullilla ei säännöksessä ole omaa toimivaltaa.

Kasvinsuojeluainelain muutostyön taustaksi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on arvioinut nykysäännösten toimivuutta. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on katsonut, että valvontaa voisi sujuvoittaa antamalla Tullille itsenäinen toimivalta valvonnassa. Tämä tarkoittaisi, että Tulli normaalin valvonnan lisäksi tekisi myös valvonnan perusteella tehtävät hallintopäätökset, eikä asiaa siirrettäisi Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon päätöksentekoa varten, kuten voimassa olevan säännöksen perusteella tehdään. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tietojen mukaan tapauksia on ollut 0–5 vuodessa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on ehdotusta tehdessään vertaillut kasvinsuojeluaineita ja biosideja. Molemmat valmisteryhmät koostuvat suurimmaksi osaksi kemikaaleista, ja näitä

säännellään samantapaisesti Suomessa ja EU:ssa. Molempia koskee ennakkohyväksymisvaatimus, eli vain Suomessa hyväksytyjä valmisteita saa saattaa markkinoille ja käyttää Suomessa. Molempia säännellään pitkälle EU:n yhteisen lainsäädännön perusteella ja molemmissa ryhmissä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on toimivaltainen viranomaisena Suomessa.

Kemikaalilainsäädännön perusteella (kemikaalilaki 599/2013, 13 §) Tullilla on itsenäinen toimivalta valvonnassa. Siirtämällä toimivalta Tullille myös kasvinsuojeluaineissa vältettäisiin asioiden siirtely viranomaisesta toiseen. Tämä tulee erityisen selväksi valvonta-asetuksen 76 artiklan noudattamisessa, jossa Tulliviranomaisen on keskeytettävä luovuttaminen vapaaseen liikkeeseen, jos niillä on syytä uskoa, että lähetyksestä saattaa aiheutua riski ihmisten, eläinten tai kasvien terveydelle, eläinten hyvinvoinnille tai, muuntogeenisten organismien ja kasvinsuojeluaineiden tapauksessa, myös ympäristölle, ja välittömästi ilmoitettava toimivaltaisille viranomaisille tällaisesta keskeytyksestä. Toimivaltaisen viranomaisen tulee reagoida tähän kolmen työpäivän kuluessa. 76 artiklan noudattaminen voimassa olevien säännösten pohjalta voisi lisätä entisestään asioiden siirtelyä viranomaiselta toiselle ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston painetta vastata Tullin valvonnassaan pysäyttämien tuotteiden valvonnasta oman valvontansa ohella suhteessa nykyiseen kasvinsuojelulain 38 §:n 3 kohdassa säädettyyn menettelyyn.

Kasvinsuojeluaineet kuuluvat ryhmään tuotteita, joiden kehittäminen on erittäin kallista ja myyntilupa on maksullinen, joten tuotteiden kopioiminen tai muuten väärentäminen on eräille tahoille taloudellisesti houkuttelevaa. Asia nousee koko ajan tärkeämmäksi ja Euroopassa tällaisen toiminnan pysäyttämiseen, eli väärennetyjen tai laittomien tuotteiden löytämiseen, on ryhdytty yhteistoimin. Suomi on osallistunut yleiseurooppalaiseen projektiin Silver Axe IV-hanke vuonna 2019.

Etämyynti

Etämyynnin valvonnassa on haasteita, ja se on myös otollista alaa mahdolliselle petokselliselle toiminnalle. Muilla elintarvikeketjun sektoreilla valvonnan haasteisiin on haettu ratkaisuja valvonta-asetuksesta, jonka 36 artiklassa on säädetty näytteenotosta etämyynnissä. Viranomaisen olisi voitava hankkia valvontaa varten tunnistautumatta näytteitä, jotka voidaan analysoida ja testata tai joiden säännöstenmukaisuus voidaan todentaa. Valvonta-asetuksen 138 artiklassa on säädetty myös viranomaisen toteuttamista toimista, joihin tulee ryhtyä, jos toimija ei noudata säännöksiä. Yhtenä toimenä mainitaan määräyksen antaminen toimijan hallinnoimien tai käyttämien internetsivujen sulkemiseksi tarvittavan pituiseksi ajaksi.

Tutkinnon esittäminen ostotilanteessa

Käytännössä kasvinsuojeluaineita myyvä kauppa on pitänyt hankalana kasvinsuojelulain 17 §:n 2 momentin mukaisen ostajaa koskevan vaatimuksen esittää 10 §:n mukaisen kasvinsuojeluinstrumentin suorittamisesta annetun voimassa olevan todistuksen. Kauppa on ehdottanut tutkinnon sijaan käytettävän muovisen kortin tai tietojen siirtämisen rekisteriin, jotta tarkistaminen ei edellyttäisi paperisen tutkinnon näyttämistä kaupassa. Muovista korttia on pidetty kalliina ja hankalana käytännössä, kun tutkintoa ja korttia pitäisi uusia viiden vuoden välein.

Pakkokeinot

Unionilainsäädäntö edellyttää, että määräysten vastaiseen toimintaan kohdistetaan tarkoituksenmukaisia hallinnollisia pakkokeinoja ja rikosoikeudellisia seuraamuksia.

Kansallisessa lainsäädännössä on käytössä eriasteisia hallinnollisia pakkokeinoja sekä rangaistussäännös nimikkeelle kasvinsuojeluainerikkomus. Lievempien pakkokeinojen osalta valvontaviranomaiselle on jätetty harkintavaltaa pakkokeinon soveltamisen osalta. Viime aikoina useilla lainsäädännön sektoreilla on otettu käyttöön rangaistussäännöstä lievempiä rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia. Muun muassa rehulakiin (1263/2020), elintarvikelakiin (297/2021), siemenlakiin (600/2019), kasvinterveyslakiin ja eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annettuun lakiin (1277/2019) on otettu säännös hallinnollisesta seuraamusmaksusta. Hallinnollinen seuraamus on asiallisesti rinnastettavissa rikosoikeudelliseen rangaistukseen ja joka määrätään lain rikkomisesta hallintoviranomaisen toimesta.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Valvonta-asetuksen täydentäminen

Valvonta-asetuksen täydentämiseksi ehdotetaan säädettäväksi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tehtäväksi vastata valvonta-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua koordinaatiosta ja yhteydenpidosta komission ja muiden jäsenvaltioiden kanssa sekä toimia valvonta-asetuksen 103 artiklassa tarkoitettuna yhteyselimenä.

Viranomaiset nimeävät laboratoriot suorittamaan virallisen valvonnan ja muiden virallisten toimien yhteydessä otettujen näytteiden laboratoriossa tehtävät analyysit valvonta-asetuksen 37 artiklan mukaisesti. Valvonta-asetuksen kansallisia vertailulaboratorioita koskevan 100 artiklan mukaisesti lakiin ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriö nimeäisi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston esityksestä kansallisen vertailulaboratorion.

Valtuutettuja tarkastajia koskevaa säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi viittaamalla valvonta-asetuksen 30 artiklaan valtuutetulle tarkastajalle siirrettävien tehtävien siirtämisen edellytysten osalta. Lisäksi viitattaisiin valvonta-asetuksen 32 ja 33 artiklaan toimeksiannon saaneiden luonnollisten henkilöiden ja toimivaltaisten viranomaisten velvollisuuksien osalta. Valtuutettuja tarkastajia koskevaa säännöstä täsmennettäisiin myös säätämällä, ettei valtuutetulla tarkastajalla olisi oikeutta päästä tehtäviensä suorittamiseksi pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin.

Valvonta-asetuksen 109 artiklan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on suoritettava valvontaa monivuotisen kansallisen valvontasuunnitelman perusteella. Valvonta-asetuksen mukaan valvontasuunnitelmalla pyritään edistämään virallisen valvonnan suunnitelmallisuutta sekä avoimuutta muun muassa toimijoiden suuntaan ja valvontasuunnitelma tulee valmistella ja panna täytäntöön koordinoitusti. Kasvinsuojeluaineiden valvontaan osallistuu useampi viranomainen Suomessa. Ehdotetulla 29 pykälällä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vastaisi kasvinsuojeluaineiden valvonnan ohjaamiseksi ja yhteensovittamiseksi laadittavan valtakunnallisen valvontasuunnitelman koordinoinnista osana valvonta-asetuksen 109 artiklassa edellytettyä monivuotista kansallista valvontasuunnitelmaa. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Ruokavirasto ja Tulli vastaisivat valvontasuunnitelman laatimisesta omien vastualueidensa osalta. Valvontasuunnitelmasta säädetään myös valvonta-asetuksen 110-113 artikloissa. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vastaa valvontasuunnitelman koordinoinnista kasvinsuojeluaineiden valvonnan osalta.

Hallinnollisia pakkokeinoja koskevat säännökset vastaisivat suurelta osin nykyisen lain säännöksiä. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uutena pakkokeinona hallinnollinen

seuraamusmaksu. Rangaistusluonteisella hallinnollisella seuraamusmaksulla pyritään toisaalta ennaltaehkäisemään määräysten vastaista toimintaa ja toisaalta nopeasti ja tehokkaasti estämään sen jatkaminen. Lisäksi uutena pakkokeinona otettaisiin käyttöön internetsivuston tai sen osan sulkeminen, jos määräystenvastaisen kasvinsuojeluaineen myyntiä ei muilla keinoilla voi estää. Säännös perustuu valvonta-asetuksen 138 artiklassa kuvattuihin toimenpiteisiin, joihin viranomaisen on ryhdyttävä, jos todetaan että toimijat eivät ole noudattaneet säännöksiä.

Ehdotetussa 47 a pykälässä säädettäisiin rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaamisesta. Ehdotetulla säännöksellä pantaisiin täytäntöön valvonta-asetuksen 140 artiklan säännös, jonka mukaan todellisista tai mahdollisista rikkomuksista toimivaltaiselle viranomaiselle ilmoittavia henkilöitä on suojeltava kustotoimilta, syrjinnältä ja muun tyyppiseltä epäoikeudenmukaiselta kohtelulta. Ehdotettu säännös henkilöllisyyden suojaamisesta on tarpeen yleisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseksi. Kasvinsuojeluaineissa ja niiden käytössä on kyse ihmisten terveyden ja ympäristön suojelun sekä elintarvikkeiden turvallisuuden kannalta tärkeistä kysymyksistä, joten kasvinsuojeluaineita tai niiden käyttöä koskevat rikkomukset on välttämätöntä voida saattaa viranomaisten tietoon ilman pelkoa esimerkiksi kustotoimista. Ilmoittajan henkilöllisyyden salaamisen edellytyksenä olisi, että henkilöllisyyden paljastumisen arvioitaisiin aiheuttavan haittaa ilmoittajalle. Haitta voisi liittyä esimerkiksi siihen, että ilmoittaja olisi esimerkiksi työsuhteessa ilmoituksen kohteena olevaan tahoon tai esimerkiksi naapuri. Ilmoittajaa suojellaan häneen kohdistuvilta vastatoimilta. Ilmoittajan oma käsitys haitan aiheutumisesta ei yksinään riittäisi säännöksessä tarkoitetun salassapitoperusteen soveltamiseen. Nyt ehdotettu säännös ei kuitenkaan suojaisi ilmoituksen tekijää mahdollisessa oikeudenkäynnissä esimerkiksi todistajana.

4.1.2 Lain sisällön selkeyttäminen ja täydentäminen kansallisista tarpeista johtuen

Koulutusohjelman hyväksymistä koskevan vaatimuksen poistaminen

Ehdotetaan, että 9 §:n koulutuksenjärjestäjää koskeva vaatimus hyväksyttää koulutuksen ohjelma Turvallisuus- ja kemikaalivirastossa poistettaisiin hallinnollisesti turhana. Koulutusohjelman sisällöstä säädetään varsin kattavasti maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 6/2012. Koulutusohjelmia koskevien säännösten noudattamista valvottaisiin nykyiseen tapaan.

Koulutuksen tai tutkinnon järjestäjistä sekä levitysvälineen testaajista luonnollisia henkilöitä

Ehdotetaan, että 9 §:stä poistetaan maininta koulutuksen järjestäjän, 11 §:stä maininta tutkinnon järjestäjän ja 13 §:stä maininta levitysvälineen testaajan palveluksessa olevasta. Käytännössä on todettu, että koulutuksen järjestäjäksi hyväksytään luonnollinen henkilö, jolla on riittävä koulutus ja kokemus. Koulutuksen järjestäjä voi koota koulutusohjelmaansa eri aihealueiden parhaita asiantuntijoita kouluttajiksi. Samoin tutkinnon järjestäjäksi tai levitysvälineiden testaajaksi hyväksytään luonnollinen henkilö.

Kasvinsuojeluaineiden lentolevitys miehittämättömällä ilma-aluksella

Kasvinsuojeluaineiden levittämiseen miehittämättömällä ilma-aluksella liittyy monia vaatimuksia ja lupia. Käytössä olevan ruiskudronen pitää soveltua tarkoitettuun käyttöön ja olla testattu. Ilmailulainsäädäntö edellyttää käyttäjältä, eli lentolevittäjältä rekisteröitymisiä ja lupia. Käytettävän kasvinsuojeluaineen käyttökohteen tulee olla hyväksytty dronelevityskäyttöön ja kasvinsuojeluaineen lentolevitys edellyttää poikkeuslupaa.

Voimassa olevan lain 20 §:n kahteen kasvinsuojeluaineiden lentolevityskiellon poikkeusmahdollisuuteen ei esitetä muutoksia. Dronejen käyttöä kasvinsuojelussa koskevassa selvityksessä vuodelta 2021 esitettiin poikkeuslupamenettelyä droneilla tehtäviin kasvinsuojeluainelevityksiin. Selvityksessä todettiin kuitenkin kasvinsuojeluaineiden laajemman dronelevityksen hyväksymisen esteeksi useita tekijöitä, joiden takia tässä vaiheessa ehdotetaan vain menettelyä dronejen hyväksymiseen tutkimus- ja kehitystarkoituksissa suoritettaviin kokeisiin. Selvityksessä nähtiin esteinä muun muassa, että tarpeellisia riskinarviointimenetelmiä ja -kriteereitä levitysmenetelmän käytöstä ei toistaiseksi ole. Lisäksi tekniikan kehitys on ollut nopeaa, eikä yksityiskohtaisia vaatimustenmukaisuusstandardeja ole vielä kehitetty. Näin ollen markkinoilla oleva laitteisto ei välttämättä täytä kaikkia terveyttä ja ympäristönsuojelua koskevia perusvaatimuksia, jotka koskevat muita kasvinsuojeluruiskuja. Droneruiskutuksen levitystasaisuus ja biologinen tehokkuus vaativat vielä lisää tutkimusta ja tekniikkaa on kehitettävä, jotta lopputulos olisi riittävän hyvä dronejen hyväksymiseksi normaaliin kasvinsuojeluaineiden levitykseen. Ruiskudroneja koskevien testausstandardien kehitystä ei ole vielä aloitettu, mutta koska testaus on mahdollista tehdä olemassa olevia ohjeita soveltaen olisi hyväksyminen tutkimus- ja kehitystoimintaan mahdollista.

Esityksessä ehdotetaan, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voisi myöntää luvan tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettaviin kokeisiin, joissa kasvinsuojeluaine levitettäisiin miehittämättömällä ilma-aluksella. Esityksessä täsmennettäisiin voimassa olevaa säännöstä, jotta kaikilta toimijoilta, myös kasvinsuojeluaineita testaavilta laitoksilta, jotka tutkimus- ja kehittämistarkoituksiin haluavat levittää kasvinsuojeluaineita aina edellytettäisiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston myöntämä lupa. Esityksen mukaan tarkemmat säännökset lupahakemusmenettelyistä, lupahakemuksien ja koetta koskevan ilmoituksen sisällöstä sekä kokeiden suorittamisen ehdoista annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kuten voimassa olevassa säännöksessä.

Kasvinsuojeluaineiden levitys kaasuttamalla

Kaasutettavat, suljetuissa tiloissa käytettävät kasvinsuojeluaineet (tehoaineet alumiinifosfidi ja magnesiumfosfidi) ovat ominaisuuksiltaan merkittävästi vaarallisempia kuin muut käytettävissä olevat kasvinsuojeluaineet ja niiden käyttö edellyttää erityistä suojautumista ja ammattitaitoa. Käyttäjä ei voi kaasutuksen aikana tai heti sen jälkeen olla kaasutettavassa tilassa asianmukaisesti suojautuneena, mikä kuvaa kaasutettavien aineiden riskejä. Kaasuttamalla levitettävät valmisteet on luokiteltu myrkylliseksi. Suomessa hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista vain kaksi muuta valmistetta ovat myrkyllisiä näiden valmisteiden lisäksi, mutta niitä ei käytetä kaasuttamalla, vaan veteen sekoitettuina ruiskutteina.

Kaasuttamalla levitettävät kasvinsuojeluaineet aiheuttavat aina riskin levittäjälle. Levittäjien riittävän osaamisen ja taidon tarkistamisen mahdollistamiseksi ehdotetaan lakiin lisättäväksi säännös, joka edellyttäisi, että kaasuttamalla levitettävän kasvinsuojeluaineen käyttö edellyttäisi lupaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta ja lisäksi ilmoitusta Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ennen kaasuttamalla tapahtuvaa kasvinsuojeluaineen levittämistä.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksyessä kaasuttamalla levitettävän kasvinsuojeluaineen se voisi edellyttää luvanhaltijan toimittavan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tiedot yrityksistä, jotka valmistetta tulevat käyttämään. Valmisteen tulevat käyttäjät eivät välttämättä ole vielä tiedossa luvan antamisen aikana. Käyttäjien selvittämiseksi ennen käyttöä, luvassa mainittaisiin kuitenkin, että luvanhaltijan on toimitettava tiedot tulevasta/tulevista käyttäjästä/istä ennen kuin valmistetta voi käyttää. Käyttäjäyrityksiltä edellytettäisiin kansainvälisen vilja- ja rehualan kauppajärjestö GAFTA –sertifikaatti (GAFTA – Grain and Feed Trade Association). Käyttäjiltä edellytetään riittävää vähimmäisosaamistasoa. Käyttäjän

vähimmäisosaamistason voisi osoittaa täyttämällä Grain and Feed Trade Association:in asettamia koulutusta ja osaamista koskevia vaatimuksia kaasutuksia tekeville henkilöille. Tulevien kaasuttamalla levitettävien kasvinsuojeluaineiden käyttäjien tulisi hakea lupaa käyttää kaasutettavaa kasvinsuojeluainetta Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa tulisi osoittaa hakijan pätevyys käyttää kaasutettavaa valmistetta, eli se että hakija hallitsee kaasutuksessa käytettyjen kasvinsuojeluaineiden turvallisen käytön, kaasutuksen suorittajan suojautuminen kaasutustyössä sekä kaasutustyön oikea suorittaminen. Lisäksi tulisi osoittaa, että käyttäjä toimii GAFTA:n kaasuttamista koskevan menettelytapaohjeen mukaisesti. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tarkastaisi saamansa tiedot ja voisi antaa hakijalle luvan suorittaa kaasutusta. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella määriteltäisiin, tarkemmat tiedot turvallisesta käytöstä, kaasutuksen suorittajan suojautumisesta kaasutustyössä ja kaasutustyön oikeasta suorittamisesta, luvan hakemisesta sekä ilmoituksen sisällöstä.

Grain and Feed Trade Association (GAFTA) on kansainvälinen kauppajärjestö, joka edustaa maataloustuotteiden (viljat, eläinrehut, palkokasvit, riisi, mausteet jne) kauppaa ja jakelua. Järjestöllä on standardi, eli auditoitu järjestelmä, joka on suunniteltu ylläpitämään ja parantamaan maataloustuotteiden kauppaan liittyvän toiminnan osaamisen tasoa kansainvälisesti. Standardiin kuuluu kolme menettelytapaohjetta, jotka koskevat analyysia ja testaamista, kaasuttamista sekä valvontaa, näytteenottoa ja punnitsemista. Kasvinsuojelunäkökulmasta keskeisin on kaasuttamista koskeva menettelytapaohje (The GAFTA Standard for Fumigation).

Kaasuttamista ja tuholaisten torjuntaa tekevä yritys voi hakea GAFTA -sertifiointia ja päästä GAFTA:n ylläpitämään niin kutsuttujen sertifioitujen kaasuttajien rekisteriin. GAFTAn sertifiointi on voimassa vuoden ja ulkopuolinen auditoija auditoi yrityksen sertifioinnin voimassa pitämiseksi. Auditoinnissa käydään läpi, että yritys täyttää kaikki standardin kohdat. Yritysten kaasuttamista suorittavaa henkilöstöä kouluttaa Suomessa sekä kasvinsuojeluaineen valmistaja, että kenttäkoulutuksen osalta, eli varsinaisen kaasuttamisen suorittamisen osalta, kaasutuksia pitkään tehnyt kokenut toimija. Tämän toimijan koulutus pohjautuu englantilaisen tuholaistorjuntajärjestön (British Pest Control Association) koulutukseen. Kaasuttamalla levitettäviä kasvinsuojeluaineita koskevaan koulutukseen pääsemisen edellytyksenä on kokemus tuholaistorjunnasta, kemikaalilain mukainen tuholaistorjujan pätevyysvaatimus sekä osallistuminen apulaisena kaasutustyöhön.

Kaasuttamalla levitettäviä kasvinsuojeluaineita käytetään viljasiilojen, laivojen, konttien yms. suljettujen tilojen kaasuttamiseen tuholaisten torjumiseksi. Tilat voidaan käsitellä tyhjinä tai täytettyinä. Nykyisin kaikki rahtilaivaliikenteessä olevat laivat, jotka käyvät EU-alueen satamissa vaativat kaasutusta suorittavilta yrityksiltä GAFTA-sertifiointia. Sertifiointivelvoite voi tulla viranomaisilta, esim. karanteenisäädöksistä tai laivayhtiöltä. Suomessa on tällä hetkellä (12/2021) hyväksytty kolme kaasuttamalla levitettävää kasvinsuojeluainetta.

Ehdotuksen mukaan yrityksen, jolla on pätevät luvan omaavat käyttäjät palveluksessaan ja joka suunnittelee kaasuttamalla levitettävän kasvinsuojeluaineen levitystä ilmoittaisi Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle levityksestä. Ilmoituksessa tulisi ilmoittaa kasvinsuojeluaineen käyttötarkoitus ja -kohde, eli miksi ja mihin valmistetta tullaan käyttämään. Lisäksi ilmoitettaisiin käyttöpaikka ja aika sekä käyttömäärää. Ilmoituksessa kerrotaisiin kaasutuksesta vastaava henkilö ja muut kaasutukseen osallistuvat henkilöt, sekä annettaisiin lyhyt selostus kaasutustavasta. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tarkistaisi, että kaasuttajalla on lupa, eli että häneltä edellytetty vähimmäisosaamistaso täyttyy. Jos asiat ovat kunnossa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto kiittää yritystä ilmoituksesta. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi kuitenkin tarvittaessa pyytää yritykseltä lisätietoja. Ehdotettu menettely lisäisi näiden valmisteiden käytön

turvallisuutta ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voisi ennakolta varmistaa kaasutettavan kasvinsuojeluaineen vaatimustenmukaisen käytön.

Ehdotettu menettely pohjautuu aiempaan, jo kumottuun lainsäädäntöön.

Tullin tehtävät

Voimassa olevan 24 §:n mukaan kasvinsuojeluaineiden maahantuontia ja maastavientiä valvoo Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ohella Tulli. Tullilla ei säännöksessä ole omaa toimivaltaa. Ehdotetaan, että viranomaisten tehtäviä selkeytetään säätämällä eri viranomaisten tehtävistä eri pykälissä. Tullin tehtävät on yksilöity ehdotettuun uuteen 24 c §:ään.

Esityksessä ehdotetaan Tullia koskevan säännöksen tarkentamista valvonnan sujuvoittamiseksi tekemällä Tullista itsenäinen toimija valvonnassa. Tämä tarkoittaisi, että Tulli normaalin valvonnan lisäksi tekisi itsenäisesti valvonnan perusteella tehtävät hallintopäätökset, eikä asiaa siirrettäisi Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon päätöksentekoa varten.

Ehdotuksen taustalla on kasvinsuojeluaineiden ja biosidien vertailu. Molemmat valmisteryhmät koostuvat lähinnä kemikaaleista, ja näitä säännellään samantapaisesti Suomessa ja EU:ssa. Molempia koskee ennakkohyväksymisvaatimus, eli vain Suomessa hyväksyttyjä valmisteita saa saattaa markkinoille ja käyttää Suomessa. Molempia säännellään pitkälle EU:n yhteisen lainsäädännön perusteella ja molemmissa ryhmissä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on toimivaltainen viranomainen Suomessa.

Kemikaalilainsäädännön perusteella (kemikaalilaki 599/2013, 13 §) Tullilla on itsenäinen toimivalta valvonnassa. Siirtämällä toimivalta Tullille myös kasvinsuojeluaineissa vältettäisiin asioiden siirtely viranomaisesta toiseen. Tämä tulee erityisen selväksi valvonta-asetuksen 76 artiklan noudattamisessa, jossa Tulliviranomaisen on keskeytettävä luovuttaminen vapaaseen liikkeeseen, jos niillä on syytä uskoa, että lähetyksestä saattaa aiheutua riski ihmisten, eläinten tai kasvien terveydelle, eläinten hyvinvoinnille tai, muuntogeenisten organismien ja kasvinsuojeluaineiden tapauksessa, myös ympäristölle, ja välittömästi ilmoitettava toimivaltaisille viranomaisille tällaisesta keskeytyksestä. Toimivaltaisen viranomaisen tulee reagoida tähän kolmen työpäivän kuluessa. 76 artiklan noudattaminen voimassa olevien säännösten pohjalta voisi lisätä entisestään asioiden siirtelyä viranomaiselta toiselle ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston painetta vastata Tullin valvonnassaan pysäyttämien tuotteiden valvonnasta oman valvontansa ohella suhteessa nykyiseen kasvinsuojelulainlain 38 §:n 3 kohdassa säädettyyn menettelyyn.

Kasvinsuojeluaineet kuuluvat ryhmään tuotteita, joiden kehittäminen on erittäin kallista ja myyntilupa on maksullinen, joten tuotteiden kopioiminen tai muuten väärentäminen on eräille tahoille taloudellisesti houkuttelevaa. Asia nousee koko ajan tärkeämmäksi ja Euroopassa tällaisen toiminnan pysäyttämiseen, eli väärennettyjen tai laittomien tuotteiden löytämiseen, on ryhdytty yhteistoimin. Suomi on osallistunut yleiseurooppalaiseen projektiin Silver Axe IV-hanke vuonna 2019.

Tullin toimiessa itsenäisesti valvonnassa sillä olisi edelleen mahdollisuus pyytää asiantuntija-apua Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta kasvinsuojeluaineista.

Viranomaiset ja laboratoriot

Viranomaisia ja laboratorioita koskevat säännökset vastaisivat sisällöllisesti pääosin nykyisen lain säännöksiä. Viranomaisten valvontakeinoihin lisättäisiin tunnistautumattomana tehtävä

näytteenotto etäviestintävälineiden välityksellä käytävässä kaupassa. Viranomaisten tiedonsaantioikeutta laajennettaisiin ja kehitettäisiin myös siten, että valvontaviranomainen voi oma-aloitteisesti luovuttaa tietoja toiselle viranomaiselle tämän tehtävien hoitamiseksi. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston sekä Ruokaviraston asiantuntija-asemaa kehitettäisiin rikosprosessissa.

Tutkinnon esittäminen ostotilanteessa

Ehdotetaan poistettavaksi 17 §:n 2 momenttiin sisältyvää vaatimusta kasvinsuojeluaineita koskevan tutkintotodistuksen esittämisestä ostotilanteessa. Tämän tilalle ehdotetaan, että 11 §:n 3 momentin mukaan tutkinnon suorittaneet henkilöt rekisteröitäisiin lain 35 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin, josta maatalouskaupat, jotka myyvät kasvinsuojeluaineita, voisivat tarkastaa vaivattomasti ostajan kelpoisuuden julkisesta tietopalvelusta, josta ehdotetaan säädettäväksi 35 a §:ssä. Ehdotettu sääntely helpottaisi myös kasvinsuojeluaineita käyttävää toimijaa, sillä tutkintoa koskevan todistuksen mukana pitäminen sen esittämistä varten poistuisi.

Muut muutokset

Lain rakenteen ja selkeyden parantamiseksi ehdotetaan lisäksi eräitä muutoksia. Rekisteröinnin, hyväksymisen ja nimeämisen peruuttamisia koskevat säännökset koottaisiin pakkokeinoja koskevaan lukuun. Säännökset valvontaviranomaisista jaettaisiin omiksi pykälikseen. Valvontaa koskevien säännösten selkeyttämiseksi siirrettäisiin lentolevityksen valvonta siitä vastaavaa viranomaista koskevaan pykälään. Lakiin ehdotetaan uusia säännöksiä kaasuttamalla levitettävien kasvinsuojeluaineiden käytön edellytyksistä, miehittämättömällä ilma-aluksella tehtävästä koetoiminnasta ja seuraamusmaksusta.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksessä ehdotetut muutokset koskevat valvonta-asetuksen edellyttämien muutosten lisäksi lähinnä käytäntöjen selkeyttämistä ja lain rakenteen ja selkeyden parantamista. Näiden on tarkoitus sujuvoittaa viranomaisten työtä eikä niiden odoteta aiheuttavan uusia taloudellisia vaikutuksia.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisiin

Esityksen mukaan kasvinsuojelulain 9 pykälää muutettaisiin, niin, että koulutuksen järjestäjältä ei enää vaadittaisi koulutusohjelman hyväksyttämistä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla. Tämä vähentäisi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hallinnollista työmäärää.

Esityksen 19 §:n 2 momenttiin ehdotetulla säännöksellä mahdollistettaisiin kasvinsuojeluaineen lentolevitys miehittämättömällä lentoaluksella tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavissa kokeissa. Tämä tuo lakiin uuden kasvinsuojeluaineiden levitysmahdollisuuden. Ehdotuksen odotetaan mahdollisesti edellyttävän uuden menettelyn rakentamista Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon, mutta alun jälkeen ei odoteta aiheuttavan suurta taloudellista tai hallinnollista taakkaa. Kasvinsuojeluaineiden lentolevityksestä miehittämättömällä lentoaluksella tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavissa kokeissa ei odoteta tulevan laajamittaista toimintaa, joten koeluvan myöntämisen ei odoteta vaikuttavan merkittävästi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston työmäärään.

Esityksen 22 a §:n uudella säännöksellä edellytettäisiin kaasuttamalla levitettävien kasvinsuojeluaineiden käyttäjiltä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston myöntämä lupa käyttää kaasuttamalla levitettäviä kasvinsuojeluaineita. Ennen kaasuttamalla levitettävän kasvinsuojeluaineen käyttöä käyttäjältä edellytetään myös ilmoituksen lähettämistä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle työn suorittamisesta. Vuosittain odotettavissa olevien lupien määrä lienee hyvin alhainen, joten niiden hallinnoimisesta ei odoteta suurta työmäärää hallinnolle.

Esityksen 35 c §:n mukaisen julkisen tietopalvelun pystyttäminen edellyttää Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta resursseja, mutta palvelun odotetaan toimiessaan helpottavan sekä viranomaisten että toimijoiden toimintaa.

Tullin toimivallan tarkentaminen odotetaan selkeyttävän kasvinsuojeluaineiden valvonnan työnjakoa ja sitä kautta parantavan valvonnan onnistumista. Toimivallan tarkentaminen voi alkuun lisätä Tullin työmäärää, jos työkuva tarkentaminen antaa aihetta muuttaa työprosesseja.

Verkossa tapahtuva kaupankäynti ja muut uudet kaupankäyntitavat ovat olleet kasvava trendi jo vuosia. Esityksessä ehdotetaan eräitä uusia keinoja erityisesti verkossa tapahtuvan kaupankäynnin valvontaan. Tällaisia ovat tunnistautumatta otettujen näytteiden käyttäminen virallisessa valvonnassa sekä mahdollisuus internetsivuston tai sen osan sulkemiseen. Uudet valvontakeinot mahdollistaisivat verkossa käytävän kaupankäynnin tehokkaan valvonnan perinteisten valvontakeinojen lisäksi. Lakiin ehdotetaan säännöksiä selkeyttäviä muutoksia, joiden odotetaan sujuvoittavan viranomaisten työtä kuten eräiden peruutuksien siirtäminen lain 8 lukuun ja valvontaviranomaisia koskevien säännösten jakaminen erillisiin pykäliin.

Lakiin lisättäväksi esitettävä hallinnollinen seuraamusmaksu helpottaisi ja nopeuttaisi valvontaviranomaisen toimintaa tilanteissa, joissa rikkomuksen toteen näyttäminen on yksinkertaista, eikä tutkinnallisia toimia vaadita. Seuraamusmaksun määrittäminen edellyttää valvontaviranomaisilta resursseja, mutta toisaalta keventää hallinnollista taakkaa tiettyjen rikkomusten osalta. Seuraamusmaksu on otettu käyttöön Ruokavirastossa muun muassa rehu-, elintarvike-, sivutuote- ja lannoitelainsäädännön valvonnassa. Tarvittavat muutokset Oikeusrekisterikeskuksen Rajsa-perintäjärjestelmään on tehty tuontivalvonnan seuraamusmaksun yhteydessä. Lisäksi seuraamusmaksujen määrääminen vuositasolla arvioidaan jäävän muutamiin yksittäisiin tapauksiin, minkä vuoksi esityksessä ei katsota tarpeelliseksi esittää Oikeusrekisterikeskukselle lisämäärärahaa. Tapauksissa, joissa todetaan rekisteröityneen toimijan rikkovan säännöksiä tai jos rekisteröinnin edellytykset eivät enää täyty, annettaisiin viranomaiselle tietyin edellytyksin mahdollisuus peruuttaa rekisteröinti.

4.2.3 Yritysvaikutukset

Esityksen mukaan kasvinsuojelulain 9 §:ä muutettaisiin, niin, että koulutuksen järjestäjältä ei enää vaadittaisi koulutusohjelman hyväksyttämistä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla. Tämä vähentäisi koulutuksen järjestäjäksi hakeutuvan hallinnollista työmäärää.

Esityksen 35 c §:n mukaisen julkisen tietopalvelun käyttöönotto sujuvoittaisi kasvinsuojeluaineita ammatikseen käyttävien kasvinsuojeluaineiden ostotilanteita, kun myyjä voi tarkistaa ostotilanteessa edellytettyä tutkintoa palvelusta, eikä ostajan tarvitse esittää tutkintonsa kaupalle. Tämän odotetaan myös helpottavan myyjien työtä.

4.2.4 Ympäristövaikutukset

Esityksen mukaan kaasuttamalla levitettävien kasvinsuojeluaineiden käyttäjiltä edellytettäisiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston myöntämä lupa käyttää kaasuttamalla levitettäviä kasvinsuojeluaineita (22 a §). Lisäksi käyttäjältä edellytettäisiin ilmoituksen lähettämistä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ennen kaasuttamalla levitettävän kasvinsuojeluaineen levityksen suorittamista. Kaasuttamalla levitettävät kasvinsuojeluaineet ovat ominaisuuksiltaan merkittävästi vaarallisempia kuin muut käytettävissä olevat kasvinsuojeluaineet ja niiden käyttö edellyttää erityistä suojautumista ja ammattitaitoa. Luvan ja ilmoituksen avulla Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pystyy tarkistamaan levittäjien riittävän osaamisen ja taidon. Ehdotettu menettely lisäisi näiden valmisteiden käytön turvallisuutta.

Esityksessä ehdotetaan 19 §:än lisättäväksi säännös, jolla Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voisi myöntää hakemuksesta luvan tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettaviin kokeisiin, joissa kasvinsuojeluaine levitettäisiin miehittämättömällä ilma-aluksella. Kasvinsuojeluaineiden lentolevitys on lähtökohtaisesti kielletty ja voimassa olevassa lainsäädännössä poikkeuksia voidaan myöntää kahdessa tiukasti säännellyssä tilanteessa. Ruokavirasto voi päättää kasvintuhoojan torjumisesta kasvinsuojeluaineen lentolevitystä käyttäen samalla, kun se päättää toimenpiteistä kasvintuhoojien torjumiseksi tai niiden leviämisen estämiseksi siten kuin kasvinterveyden suojelemisesta annetussa laissa (702/2003) säädetään ja maa- ja metsätalousministeriö voi päättää Suomen metsäkeskuksen alueyksikön esityksestä kasvinsuojeluaineen lentolevityksestä metsässä kasvaviin puihin kohdistuvien laajojen metsätuhojen torjumiseksi samalla, kun se päättää toimenpiteistä metsätuhon leviämisen tai syntymisen estämiseksi siten kuin metsätuhojen torjunnasta annetussa laissa (1087/2013) säädetään. Kasvinsuojeluaineiden levittämällä miehittämättömällä ilma-aluksella voisi kuitenkin tietyissä olosuhteissa olla vähäisemmät vaikutukset ympäristöön kuin normaaleilla levityksillä. Tällaiset tapaukset voisivat olla sellaiset, joissa käsiteltävä alue on hankala saavuttaa traktoriruiskulla tai kasvinsuojeluaineen levitys miehittämättömällä ilma-aluksella aiheuttaisi pienemmän tuulikulkeuman kuin alueen käsittely normaalivälineillä aiheuttaisi. Tällaisiin tapauksiin voisivat kuulua metsätalouden kohdennetut toimet, kuten hirvikarkotteen levitys taimikoihin, pesäkekäsittelyt, kuten hukkakauran täsmätorjunta, ohdakkeen ja valvatin kohdennettu torjunta sekä pienten pinta-alojen käsittely hedelmätarhoilla, joissa levityksellä miehittämättömällä ilma-aluksella voisi saavuttaa tarkemman osuvuuden puiden latvustoon. Myös kosteiden kasvupaikkojen käsittely (esim. perunaruton torjunta) on esitetty mahdolliseksi tapaukseksi, jossa miehittämättömällä ilma-alusta käyttäen välttyttäisiin maan tiivistymiseltä. Näistä ehdotetuista tapauksista ei kuitenkaan vielä ole Suomesta tutkittua tietoa, joten on tarkoituksenmukaista ensin mahdollistaa tutkimustoiminta ennen kuin mahdollistetaan kasvinsuojeluaineiden levitys miehittämättömällä ilma-aluksella suuremmissa mittakaavassa.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Esityksessä on kyse EU-lainsäädännön toimeenpanosta, joka edellyttää lainsäädännöllisiä toimia. Valvonta-asetus edellyttää kansallisia täydentäviä säännöksiä joita ehdotetaan säädettäväksi lainsäädännön yhtenäisyyden ylläpitämiseksi vastaavalla tavalla kuin muussa valvonta-asetuksen toimeenpanoa koskevassa kansallisessa lainsäädännössä on tehty.

6 Lausuntopalaute

Esitys lähetettiin lausuttavaksi seuraaville tahoille: ympäristöministeriö, oikeusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, Oikeusrekisterikeskus, Varsinais-Suomen, Uudenmaan, Satakunnan, Pohjois-Savon, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjanmaan, Pirkanmaan, Lapin, Keski-Suomen, Kainuun,

Kaakkois-Suomen, Hämeen, Etelä-Savon ja Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukset, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Ruokavirasto, Luonnonvarakeskus, Työterveyslaitos, Tulli, Ålands lantshöfvermyndighet, Hämeen ammattikorkeakoulu Oy, Oulun Ammattikorkeakoulu Oy, ProAgria Keskusten Liitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y., Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f., Puutarhaliitto - Trädgårdsförbundet ry, Elintarviketeollisuusliitto ry, Kasvinsuojeluteollisuus ry, sekä Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto ry. Lausuntoja saatiin yhteensä 16.

Oikeusministeriö esitti tarkennuksia useisiin kohtiin yksityiskohtaisissa perusteluissa, kuten koulutuksen antamiseen, rekisteröinnin, hyväksymisten ja lupien peruuttamiseen, hallinnolliseen seuraamusmaksuun liittyviin perusoikeuksien rajoitusedellytyksiin sekä siitä Oikeusrekisterikeskukselle aiheutuvaan määräraharapeeseen. Rekisterisääntelyn osalta oikeusministeriö kiinnitti huomiota rekisterisääntelyn tarpeellisuuteen, EU:n tietosuoja-asetuksen kansalliseen liikkumavaraan sekä rekisterin ja julkisen tietopalvelun yksityiskohtaisiin perusteluihin ja suhteeseen tietosuoja-asetukseen. Oikeusministeriö esitti myös selvennyksiä rekisteröidyn oikeuksien suojaamiseen, arkaluonteisten tietojen suojaamiseen ja viranomaisen tiedonsaantioikeuden rajaamiseen.

Ympäristöministeriö piti viranomaisroolien selkeyttämistä hyvänä. Miehittämättömillä ilma-aluksilla tehtävän levityksen osalta ympäristöministeriö ehdotti asetuksenantovaltuuteen lisättäväksi luvan myöntämisen edellytyksiä ja esitti lisäksi, että integroidun torjunnan yleisistä periaatteista annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus tulisi jatkossa antaa valtioneuvoston asetuksena. Ympäristöministeriö piti tärkeänä, että koulutusohjelmien valvontaa jatketaan.

Työ- ja elinkeinoministeriö huomautti Turvallisuus- ja kemikaaliviraston jo ennestään laajojen tehtävien laajenemisesta aiheutuvista taloudellisista vaikutuksista ja esitti tarvetta lisäresursseille.

Oikeusrekisterikeskus esitti, että seuraamusmaksun korottomuudesta otettaisiin selventävä maininta perusteluihin. Tiedonsaantioikeuteen sakkorekisteristä kaivattiin täsmennystä luovutettavien tietojen osalta sekä korjausta Tullin oikeuteen saada tietoja. Oikeusrekisterikeskus esitti myös näkemyksen viranomaisen tiedonsaantioikeuden sakkorekisteristä mielekkyyteen ylipäänsä, koska käynnissä oleva rikosprosessi estäisi seuraamusmaksun määrittämisen jo sellaisenaan, mutta ei selviä sakkorekisteristä. Lisäksi tuomion lainvoimaisuuden ja seuraamusmaksun määrittämisen määrääjän välinen aika määrätä seuraamusmaksu jää melko lyhyeksi. Lisäksi Oikeusrekisterikeskus esitti lisäresurssien tarvetta tehtävien laajenemisen takia.

Traficom esitti tarkennuksia miehittämättömiä ilma-aluksia koskeviin kohtiin ja kannatti niiden käytön mahdollistamista.

Ruokavirasto huomautti sen tehtävien lisääntymisestä muutoksen myötä ja niihin liittyvistä resurssitarpeesta. Seuraamusmaksun käyttöönotolle esitettiin siirtymäaika ja määrärahaa tietojärjestelmämuutosta varten. Ruokavirasto huomautti, että ruokahallinnon tietovarantolain suhteesta esityksen rekisteriin oli epäselvyyttä varsinkin rekisterinpitäjän suhteen. Ruokavirasto pyysi myös tekstiin lisättäväksi elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksille itsenäisen oikeuden tehdä rikosilmoitus sekä muutamia tarkennuksia ja selvennyksiä.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto kannatti muutoksia, mutta huomautti tarpeesta mahdollisuuteen määrätä toimija poistamaan markkinoilta kasvinsuojeluaine jolla ei ole lupaa tai jossa on vakavia puutteita. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ehdotti säädettäväksi

kasvinsuojeluaineen myyntiä koskevien määrätietojen julkaisemisesta, luvan hakijan sijoittumisesta EU-alueelle, ostajan velvollisuudesta todistaa henkilöllisyytensä ostotilanteessa sekä valvonnan tulosten keräämisestä. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto esitti myös että rekisteröinnin peruuttamiseen tulisi yhdistää vaatimus tutkinnon uudelleensuorittamisesta ja että valvontanäytteen maksuttomuus tulisi palauttaa käyttöön. Lisäksi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto esitti useita tarkennuksia ja selvennyksiä.

Luonnonvarakeskus, Hedelmän- ja marjanviljelijäin liitto ry, Pro Agria Keskusten Liitto ry sekä Elintarviketeollisuusliitto ry kannattivat yleisesti esitettyä. Luonnonvarakeskus esitti integroidun torjunnan termin täsmentämistä tekstissä ja tiedonsaantioikeuden laajentamista tutkimuskäyttöön.

Työterveyslaitos katsoi, että työturvallisuuskäytöiden, mukaan lukien henkilönsuojaimien oikean käytön, tulisi olla jatkossakin keskeisesti mukana koulutuksessa ja tutkintovaatimuksissa. Työterveyslaitos huomautti myös, että kasvinsuojeluaineen kaasuttamalla levittämiseen liittyvää erityistä osaamista ja taitoa ei tutkinnossa testata, eikä muita erityisiä vaatimuksia näiden kasvinsuojeluaineiden ammattimaiselle käytölle ole kasvinsuojeluaineissa asetettu. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ei myöskään pysty seuraamaan riittävää perehdytystä valmistajien käyttöön.

SLC kannatti miehittämättömien ilma-alusten käyttöä tutkimustarkoituksissa ja tutkintotodistusten siirtämistä rekisteriin sekä seuraamusmaksun käyttöönottoa, edellyttäen että maksun suuruus on kohtuullinen. SLC esitti huolensa siitä, että tuontivalvonnan siirto Tullille ei saa vaarantaa hyväksyttyjen kasvinsuojeluaineiden maahantuontia ja huomautti KemiDigi-rekisterin ruotsinkielisen version puuttumisesta edelleen.

Puutarhaliitto kannatti ehdotuksia ja totesi, että kaasuttamalla levitettyjen kasvinsuojeluaineiden käyttäjiltä tulisi edellyttää tavallisen kasvinsuojelututkinnon lisäksi tiukempaa osaamistasoa.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki kasvinsuojeluaineista annetun lain muuttamisesta

2 §. Soveltamisala. Voimassa olevan pykälän 1 momenttiin otettaisiin maininta yhteisön politiikan puitteista torjunta-aineiden kestävä käytön aikaansaamiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/128/EY täytäntöönpanosta. Samalla direktiiville annettaisiin lyhytnimike puitedirektiivi. Valvonta-asetusta koskeva maininta lisättäisiin pykälän 2 momentin 3 kohdaksi. Ehdotetulla lailla annettaisiin tarpeellinen valvonta-asetusta täydentävä sääntely. Muilta osin pykälä vastaisi sisällöltään nykyistä säännöstä.

3 §. Suhde eräisiin säädöksiin. Pykälän viittauksia täsmennettäisiin viittauksiksi voimassa olevaan lainsäädäntöön. Pykälän 2 momentissa korjattaisiin viittaukset rehulakiin (1263/2020) ja elintarvikelakiin (297/2021). Samalla 2 momentissa oleva viittaus asetukseen (EY) N:o 396/2005 korvattaisiin viittauksella asetuksen lyhytnimikkeeseen, joka on määritelty lain 2 §:n 2 momentin 2 kohdassa. Pykälän 4 momentissa oleva viittaus korjattaisiin viittaukseksi voimassa olevaan jätelakiin (646/2011).

4 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 5 kohdassa määritelty toiminnanharjoittaja muutettaisiin toimijaksi viittaamalla valvonta-asetuksen 3 artiklan 29 kohdassa määriteltyyn toimijaan. Mainitussa asetuksen kohdassa toimijalla tarkoitetaan luonnollista tai oikeushenkilöä, johon sovelletaan yhtä tai useampaa asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa säännöissä

säädettyä velvollisuutta. Lisäksi toimijalla tarkoitettaisiin sellaista tahoa, jolle asetetaan vaatimuksia tässä laissa, kuten esimerkiksi koulutuksen ja tutkinnon järjestäjää sekä kasvinsuojeluaineiden levitysvälineen testaajaa ja käyttäjää. Momentin 1–4 kohtia ei muutettaisi. Momentin 7 kohdan integroidusta torjunnasta käytetään arkikielessä samaa tarkoitettavaa käsitettä integroitu kasvinsuojelu. Molemmat vastaavat englanninkielistä käsitettä integrated pest management, jonka lyhennystä IPM käytetään hyvin yleisesti.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin valvontaviranomaisen, miehittämättömän ilma-aluksen, maahantuonnin, maastaviennin ja kauttakulun määritelmät. Valvontaviranomainen – yleisnimikkeellä tarkoitettaisiin lain valvontatehtävistä huolehtivia viranomaisia; Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa, Ruokavirastoa, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia sekä Tullia. Miehittämättömän ilma-aluksen määritelmässä viitattaisiin ilmailulaissa (864/2014) käytettyyn määritelmään. Maahantuonnin, maastaviennin ja kauttakulun määritelmiä käytettäisiin kuvaamaan Suomen ja EU:n ulkopuolisen maan välistä tavaraliikennettä erotuksena EU:n sisämarkkina tuontiin ja –vientiin.

Pykälän 2 momentista korvattaisiin yhteisön politiikan puitteista torjunta-aineiden kestävä käytön aikaansaamiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/128/EY koko nimikettä 2 §:n 2 momentissa annetulla lyhytnimekkeellä ”puitedirektiivi”.

7 §. *Kasvinsuojeluaineiden käsittely ja varastointi sekä niiden pakkausten ja jäännösten käsittely.* Pykälän 1 momentin toiminnanharjoittaja –termi muutettaisiin muotoon toimija.

9 §. *Koulutuksen järjestäjä.* Pykälän 1 momentista poistettaisiin maininta koulutusohjelman hyväksymisestä, koska koulutusohjelman sisällöstä säädetään varsin kattavasti kasvinsuojeluaineiden käsittelyä ja käyttöä koskevasta koulutusohjelmasta annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (201/2012). Käytännössä koulutusohjelmat ovat hyvin vastanneet vaatimuksia. Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on mahdollisuus valvoa koulutusohjelmien sisältöä jatkossakin esimerkiksi pistokokein.

Pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta koulutuksen järjestäjän palveluksessa olevasta kouluttajasta, sillä koulutuksen järjestäjäksi hyväksyttäisiin vain luonnollinen henkilö. Muutoksella pyritään varmistamaan koulutuksen järjestäjäksi hyväksytyjen henkilöiden riittävä osaaminen ja kokemus sekä koulutuksen järjestäjien yhdenmukainen kohtelu. Tällä tavalla koulutuksen järjestäjän oikeus myös pysyy kyseisellä henkilöllä riippumatta työnantajasta. Koulutuksen järjestäjällä on päävastuu koulutuksen järjestämisestä. Samalla pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättävän mahdollisuus koulutuksen järjestäjälle käyttää koulutuksen antamisessa asiantuntijoita. Kasvinsuojeluaineiden käsittelyä ja käyttöä koskevan koulutuksen sisältö on hyvin laaja ja parhaimman koulutuksen saavuttamiseksi on tarkoituksenmukaista, että koulutuksen järjestäjälle annetaan mahdollisuus käyttää koulutuksessa tiettyjen aiheiden osalta kouluttajina aiheeseen perehtyneitä asiantuntijoita. Asiantuntijoina voi käyttää henkilöitä, joilla on kyseisestä aiheesta erikoisosaamista ja vankkaa kokemusta. Koulutuksen tulee täyttää kasvinsuojeluaineiden käsittelyä ja käyttöä koskevasta koulutusohjelmasta annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (6/2012) säädetyt vaatimukset. Momentista poistettaisiin myös vaatimus koulutusohjelman hyväksymisestä 1 momentin yhteydessä mainitusta syystä.

Pykälän 3 momentti kumottaisiin ja nykyisessä säännöksessä oleva hyväksymisen peruuttamista koskeva sääntely siirrettäisiin lain 8 lukuun uudeksi 39 b §:ksi.

Pykälän 4 ja 5 momentti siirtyisivät uudeksi 3 ja 4 momentiksi, ja niiden sisältö pysyisi ennallaan.

11 §. Tutkinnon järjestäjä. Tutkinnon järjestäjäksi ehdotetaan hyväksyttäväksi jatkossa vain luonnollinen henkilö edellä 9 §:n perusteluihin viitaten. Pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta tutkinnon järjestäjän palveluksessa olevasta. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto arvioi hakemuksen ja hyväksyy tutkinnon järjestäjäksi luonnollisen henkilön, jolla on 11 §:ssä vaadittava osaaminen ja kokemus. Lisäksi nykyisessä 2 momentissa oleva maininta hyväksymisen peruuttamisesta poistettaisiin. Siitä ehdotetaan säädettäväksi hallinnollisia pakkokeinoja koskevan 8 luvun uudessa 39 b §:ssä.

13 §. Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaaja. Pykälän 1 momentista poistettaisiin maininta levitysvälineiden testaajan palveluksessa olevasta, sillä levitysvälineiden testaajaksi ehdotetaan hyväksyttäväksi vain luonnollinen henkilö edellä 9 §:n perusteluihin viitaten. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto arvioi hakemukset ja hyväksyy levitysvälineiden testaajaksi luonnollisen henkilön, jolla on 13 §:ssä vaadittava alan tuntemus ja testaustoiminnan edellyttämät tiedot ja taidot. Lisäksi nykyisessä 1 momentissa oleva maininta hyväksymisen peruuttamisesta poistettaisiin. Siitä ehdotetaan säädettäväksi hallinnollisia pakkokeinoja koskevan 8 luvun uudessa 39 b §:ssä.

17 §. Kasvinsuojeluaineen käyttö ammattitoiminnassa ja myynti tai muu luovuttaminen ammattitoiminnassa käytettäväksi. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että henkilö saisi ammattitoiminnassa käyttää kasvinsuojeluaineita vain, jos hän on suorittanut 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon ja hänet on rekisteröity 35 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että kasvinsuojeluaineita koskevan tutkintotodistuksen esittämisestä ostotilanteessa luovuttaisiin. Lain 11 §:n 3 momentin mukaan tutkinnon suorittaneet henkilöt rekisteröitäisiin lain 35 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin. Maatalouskaupat, jotka myyvät kasvinsuojeluaineita, voisivat tarkastaa vaivattomasti ostajan kelpoisuuden julkisesta tietopalvelusta, josta ehdotetaan säädettäväksi uudessa 35 a §:ssä. Ostajan henkilöllisyys tulisi voida luotettavasti todeta ostotilanteessa. Henkilöllisyyden toteaminen voitaisiin tehdä henkilöllisyystodistuksen perusteella tai muulla tähän verrattavalla, luotettavalla tavalla. Ehdotettu sääntely helpottaisi myös kasvinsuojeluaineita käyttävää toimijaa, sillä tutkintoa koskevan todistuksen mukana pitäminen sen esittämistä varten poistuisi.

18 §. Kasvinsuojeluaineita testaavien laitosten hyväksyminen. Pykälän 2 momentti kumottaisiin. Kumotussa momentissa oleva hyväksymisen peruuttamista koskeva sääntely siirrettäisiin lain 8 lukuun uuteen 39 b §:ään.

19 §. Tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavat kokeet. Pykälän 1 momentin sanamuotoa tarkennettaisiin ja siihen lisättäisiin viittaus kasvinsuojeluaineasetuksen 54 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettaviin kokeisiin. Momentissa tarkennettaisiin myös, että kyseessä olisi koe, joka edellyttäisi käytettyyn käyttökohteeseen hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen päästämistä ympäristöön. Kyseessä voisi siis olla valmiste, jota ei ole ollenkaan hyväksytty Suomessa tai valmiste, jota ei ole hyväksytty kokeessa käytettävään kohteeseen. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntäisi luvan miehittämättömällä ilma-aluksella tutkimus- ja kehitystarkoituksiin tehtäviin kokeisiin. Koeluvan peruuttamista koskeva 5 momentti kumottaisiin. Siitä ehdotetaan säädettäväksi hallinnollisia pakkokeinoja koskevan 8 luvun uudessa 39 b §:ssä.

Voimassa oleva 6 momentti ehdotetaan muutettavaksi ja jaettavaksi 6 ja 7 momenteiksi. Uuden 6 momentin sanamuotoa tarkennettaisiin kattamaan erityyppisiä tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavia kokeita. Momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan hakemukseen, joka koskee tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavaa koetta, jossa kasvinsuojeluaine on tarkoitus levittää miehittämättömällä ilma-aluksella, tulee liittää

tarvittavat ilmailun luvat. Henkilön, joka aikoo levittää kasvinsuojeluainetta miehittämättömällä ilma-aluksella, tulee rekisteröityä Traficomien rekisteriin miehittämättömän ilma-aluksen käyttäjäksi säännöistä ja menetelmistä miehittämättömien ilma-alusten käytössä annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/947 14 artiklan mukaisesti. Lisäksi henkilön on tehtävä lentolevityksestä edellä mainitun täytäntöönpanoasetuksen 5 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu ilmoitus tai hankittava 12 artiklassa tarkoitettu erityinen –kategorian toimintalupa. Jos toiminta on luonteeltaan sellaista, että sen katsotaan kuuluvan sertifioitu –kategoriaan, henkilö tarvitsee asetuksen 6 artiklassa tarkoitettujen todistukset. Tällöin myös sertifioitu –kategorian toiminnassa käytettävä miehittämätön ilma-alus on rekisteröitävä asetuksen 14 artiklan mukaisesti.

Edellä mainitun täytäntöönpanoasetuksen 6 artiklan mukaisesti sertifioitu –kategoriaan kuuluu muun muassa sellainen toiminta, jossa kuljetetaan ”vaarallisia aineita”, joista voi onnettomuuden sattuessa aiheutua kolmansille osapuolille suuri riski”. Kasvinsuojeluaineiden katsotaan yleisesti kuuluvan näihin vaarallisiin aineisiin. Euroopan unionin lentoturvallisuusvirasto EASAn julkaisemassa täytäntöönpanoasetukseen (EU) 2019/947 liittyvässä ohjemateriaalissa (kohta GMI Article 6) säännöstä tarkennetaan siten, että vaarallisten aineiden kuljetus katsotaan sertifioitu –kategoriaan kuuluvaksi, jos kuljetettavat aineet eivät ole törmäyssuojatussa säiliössä ja kolmansille osapuolille aiheutuisi onnettomuustilanteessa suuri riski. Toisaalta jos toimitaan alueella, jossa toimintaan liittymättömiä kolmansia osapuolia ei ole lähistöllä ja näiden pääsy alueelle estetään, toiminta voitaisiin mahdollisesti luokitella erityinen –kategoriaan, koska tällöin täytäntöönpanoasetuksen 6 artiklassa ja sen ohjemateriaalissa tarkoitettua suurta riskiä kolmansille osapuolille ei aiheutuisi. Toiminnan luokittelu erityinen –kategoriaan edellyttäisi kuitenkin täytäntöönpanoasetuksen 11 artiklan mukaista riskinarviointia sekä Liikenne- ja viestintäviraston tapauskohtaisen harkinnan perusteella 12 artiklan mukaisesti myöntämää toimintalupaa, johon liitetään tarvittavat toimintaehdot.

Uuden 7 momentin mukaan tarkemmat säännökset lupahakemusmenettelyistä, lupahakemusten ja koetta koskevan ilmoituksen sisällöstä sekä kokeiden suorittamisen ehdoista, annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Voimassa olevaan säännökseen verrattuna uutena on asetuksenantovaltuus kokeiden suorittamisen ehdoista. Ehdot voisivat käytännössä koskea esimerkiksi vaadittavaa etäisyyttä kokeista lähimpään asuttuun rakennukseen ja vesistöön, vesisäiliöön, vedenottamoon ja sen suoja-alueeseen taikka luonnonsuojelulain mukaiseen luonnonsuojelualueeseen.

22 §. *Kasvinsuojeluaineen lentolevityksen toteuttaminen.* Pykälän 2 momentista kumottaisiin viimeinen virke ja nykyisessä säännöksessä oleva lentolevityksen valvontaa koskeva sääntely siirrettäisiin lain 6 lukuun uuteen 24 b §:ään.

22 a §. *Kasvinsuojeluaineiden levitys kaasuttamalla.* Kaasutettavat, suljetuissa tiloissa käytettävät kasvinsuojeluaineet ovat ominaisuuksiltaan merkittävästi vaarallisempia kuin muut käytettävissä olevat kasvinsuojeluaineet ja niiden käyttö edellyttää erityistä suojautumista ja ammattitaitoa. Kaasuttamalla levitettävät valmisteet on luokiteltu myrkyllisiksi. Kaasuttamalla levitettävät kasvinsuojeluaineet aiheuttavat aina riskin levittäjälle. Turvallisen käytön edellytyksenä on kasvinsuojeluaineen levittäjien riittävä osaaminen ja taito. Näiden tarkistamisen mahdollistamiseksi ehdotetaan lakiin lisättäväksi uusi säännös, jonka mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää hakemuksesta kaasuttamalla levitettävän valmisteen käyttäjälle luvan käyttää kaasuttamalla levitettävää kasvinsuojeluainetta. Lupa myönnettäisiin, mikäli hakija osoittaa täyttävänsä pykälän 1 momentissa kuvatut vaatimukset. Vaatimusten täyttämisen voisi osoittaa esittämällä todistukset suoritetuista koulutuksista. Ehdotettu 2

momentti edellyttäisi levittäjältä ilmoitusta Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ennen kaasuttamalla tapahtuvaa kasvinsuojeluaineen levittämistä.

Uuden pykälän 3 momentin mukaan tarkemmat tiedot 1 momentissa tarkoitetusta turvallisesta käytöstä, kaasutuksen suorittajan suojautumisesta kaasutustyössä ja kaasutustyön oikeasta suorittamisesta, 2 momentissa tarkoitetun luvan hakemisesta sekä 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen sisällöstä annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

23 §. Maa- ja metsätalousministeriö. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön tehtävistä sisällöllisesti samoin kuin voimassa olevassa säännöksessä. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan sisältöä, kun kaikkien valvontaviranomaisten tehtävistä säädettäisiin jatkossa erillisissä pykälissä. Uusina tehtävinä ministeriö nimeäisi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston esityksestä kansallisen vertailulaboratorion valvonta-asetuksen 100 artiklan mukaisesti.

24 §. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Pykälään koottaisiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tehtävät, joista on nykyisin säädetty 24 §:n 1 momentissa, 26 §:n 1 momentissa ja 26 a §:ssä. Pykälästä poistettaisiin maininnat muista valvontaviranomaisista, joiden tehtävistä säädettäisiin erikseen 24 a, 24 b ja 24 c §:ssä. Samalla kumottaisiin 26 ja 26 a §. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan muuttunutta sisältöä. Lisäksi pykälän 1 momentissa täsmennettäisiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tehtäviä kasvinsuojeluaineiden valvonnan suunnittelu- ja ohjaustehtävän osalta. Pykälän 2 momentin 2 ja 3 kohdassa virasto määriteltäisiin toimivaltaiseksi viranomaiseksi eräissä valvonta-asetuksen edellyttämässä tehtävissä. Virasto vastaisi valvonta-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetusta koordinaatiosta ja yhteydenpidosta komission ja muiden jäsenvaltioiden kanssa ja toimisi valvonta-asetuksen 103 artiklassa tarkoitettuna yhteyselimenä. Pykälän 1 momentin 6 kohtaan otettaisiin selkeyden vuoksi maininta siitä, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto asettaa tarvittaessa jäämäasetuksen 18 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun torjunta-aineen jäämän väliaikaisen enimmäismäärän.

Virasto tekisi myös esityksen maa- ja metsätalousministeriölle valvonta-asetuksen 100 artiklassa tarkoitetun kansallisen vertailulaboratorion nimeämisestä.

24 a §. Ruokavirasto. Ruokaviraston tehtävät siirrettäisiin nykyisen lain 24 §:stä uuteen 24 a §:ään. Pykälän 1 momentissa täsmennettäisiin Ruokaviraston suunnittelu- ohjaus- ja kehittämistehtäviä kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnassa. Valvontaan liittyvät tehtävät on esityksessä kuvattu tarkemmin kuin voimassa olevassa laissa käyttäen samaa sanamuotoa kuin muissa tuotantopanoksia koskevilla laeissa. Tarkoituksena on kuvata valvontakokonaisuutta, jossa valvontatyöhön kuuluu myös sen suunnittelu ja kehittäminen paremman valvonnan saavuttamiseksi. Ruokavirastolla on myös ohjaustehtävä, jonka nojalla se ohjaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tarkastajia, jotka käyvät maatiloilla ja muissa kohteissa tekemässä kasvinsuojeluaineiden käytön valvontaa. Muilta osin viraston tehtävät säilyisivät nykyisellään.

24 b §. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen tehtävät siirrettäisiin nykyisen lain 24 §:n 3 momentista ja 22 § 1 momentista uuteen 24 b §:ään. Keskukset valvoisivat Ruokaviraston ohella kasvinsuojeluaineiden käyttöä ja käytön yhteydessä tapahtuvaa käsittelyä ja varastointia.

Pykälän toisen momentin mukaan Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukset valvoisivat 22 §:ssä tarkoitettua lentolevityksen toteuttamista.

24 c §. Tulli. Tullin tehtävät siirrettäisiin nykyisen lain 24 §:n 4 momentista uuteen 24 c §:ään. Säännös ehdotetaan täsmennettäväksi, koska voimassa oleva säännös on saattanut aiheuttaa valvontatilanteissa epäselvyyttä. Ehdotuksen tarkoituksena on, että Tulli toimisi valvonnan osalta itsenäisenä toimijana.

Ehdotetun pykälän 1 momentissa esitetään Tullin toimivan valvontaviranomaisena kasvinsuojeluaineasetuksen ja tämän lain valvonnassa maahantuonnin, maastaviennin ja kauttakulun yhteydessä. Tulli valvoisi kasvinsuojeluaineiden hyväksymistä koskevien velvoitteiden noudattamista, kun tavaraerä saapuu Suomeen Euroopan unionin ulkopuolelta. Pykälän 2 momentin mukaan Tulli soveltaisi valvonnassaan tullilakia, ellei tässä laissa toisin säädetä.

Kemikaalilain 13 §:n nojalla Tullilla on itsenäinen toimivalta EU:n kemikaalilainsäädännön noudattamisen valvonnassa. Siirtämällä toimivalta Tullille myös kasvinsuojeluaineissa voitaisiin välttyä asioiden siirtelyltä viranomaisesta toiseen. Tämä tulee erityisen selväksi valvonta-asetuksen 76 artiklan noudattamisessa, jossa Tulliviranomaisen on keskeytettävä tavaroiden luovuttaminen vapaaseen liikkeeseen, jos sillä on syytä uskoa, että lähetyksestä saattaa aiheutua riski ihmisten, eläinten tai kasvien terveydelle, eläinten hyvinvoinnille tai, muuntogeenisten organismien ja kasvinsuojeluaineiden tapauksessa, myös ympäristölle, ja välittömästi ilmoitettava toimivaltaisille viranomaisille tällaisesta keskeytyksestä. Toimivaltaisen viranomaisen tulee reagoida tähän kolmen työpäivän kuluessa. 76 artiklan noudattaminen voimassa olevien säännösten pohjalta voisi lisätä entisestään asioiden siirtelyä viranomaiselta toiselle ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston painetta vastata Tullin valvonnassaan pysäyttämien tuotteiden valvonnasta oman valvontansa ohella suhteessa nykyiseen kasvinsuojelulainlain 38 §:n 3 kohdassa säädettyyn menettelyyn.

Tullin toimiessa itsenäisesti valvonnassa sillä olisi edelleen mahdollisuus pyytää Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta kasvinsuojeluaineita koskevaa asiantuntija-apua.

24 d §. Luonnonvarakeskus. Luonnonvarakeskuksen tehtävistä säädetään voimassa olevan lain 26 §:n 2 momentissa ja 27 §:ssä. Luonnonvarakeskuksen tehtävät koottaisiin uuteen 24 d §:ään ja 27 § kumottaisiin. Luonnonvarakeskuksen tehtäviin ei esitetä muutosta.

25 §. Valtuutetut tarkastajat. Voimassa olevaa valtuutettuja tarkastajia koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin sitomalla sääntely valvonta-asetukseen. Valvonta-asetuksen 24 artiklassa säädetään erityisistä säännöistä, jotka koskevat virallista valvontaa ja toimivaltaisten viranomaisten toteuttamaa toimintaa kasvinsuojeluaineiden osalta. Artiklan 5 kohdan mukaan, tiettyjä viralliseen valvontaan kuuluvia tehtäviä voidaan siirtää yhden tai useamman luonnollisen henkilön suoritettavaksi. Valvonta-asetuksen 28 artikla koskee viralliseen valvontaan kuuluvien tehtävien siirtämistä toimivaltaisten viranomaisten toimesta. Tehtäviä voidaan siirtää asetuksen 30 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti. Toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että luonnollisella henkilöllä, jolle tehtävät on siirretty, on tarvittava toimivalta tehtävien suorittamiseksi vaikuttavasti.

Valvonta-asetuksen 30 artiklassa säädetään viralliseen valvontaan kuuluvien tehtävien siirron edellytyksistä. Tehtävien siirto on tehtävä kirjallisesti ja sen tulee sisältää tarkka kuvaus siirretyistä tehtävistä ja niiden hoidon edellytyksistä. Luonnollisilla henkilöillä tulee olla tehtävien suorittamiseen vaadittava asiantuntemus ja välineet sekä soveltuva pätevyys ja kokemus, eikä heillä saa olla eturistiriitoja tehtävien suorittamisen osalta. Toimeksiannon saaneiden luonnollisten henkilöiden ja tehtäviä siirtävien toimivaltaisten viranomaisten velvollisuuksista säädetään valvonta-asetuksen 32 ja 33 artiklassa.

Pykälän 1 momentin mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Ruokavirasto voisivat kirjallisesti nimetä luonnollisen henkilön (valtuutetun tarkastajan) suorittamaan määräajaksi viralliseen valvontaan liittyviä tarkastuksia, kuten kasvinsuojeluaineiden käytön valvontaa jossain tietyssä paikassa tai tiettyjen kasvinsuojeluaineiden valvontaa. Valtuus koskisi viralliseen valvontaan liittyviä tarkastuksia jonkin laissa tarkoitetun valvontaviranomaisen sijasta. Valtuutetulla tarkastajalla ei ole oikeutta päästä tehtäviensä suorittamiseksi pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että valtuutettu tarkastaja toimisi tehtävässään Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tai Ruokaviraston valvonnassa. Tarkastusten perusteella mahdollisesti tehtävät hallinnolliset päätökset tekisi valtuutuksen antanut virasto.

Valtuutettuun tarkastajaan sovellettaisiin rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tehtäviään. Tästä säädettäisiin pykälän 3 momentissa. Momentissa viitattaisiin myös vahingonkorvausvastuuta koskevaan vahingonkorvauslakiin.

Pykälän 4 momentin mukaan valtuutetun tarkastajan tulisi vaadittaessa esittää kirjallinen valtuutus, jolla osoitettaisiin tarkastajan oikeus valvonnan suorittamiseen.

26 §. *Tilastoviranomaiset.* Voimassa olevan lain 26 § kumottaisiin ja sen 1 momentti siirrettäisiin 24 § ja 2 momentti siirrettäisiin uuteen 24 d §:ään osana viranomaistehtävänjaon selkeyttämistä.

26 a §. *Turvallisuus- ja kemikaaliviraston eräät tehtävät.* Voimassa olevan lain 26 a § kumottaisiin ja sen sisältö siirrettäisiin 24 §:ään osana viranomaistehtävänjaon selkeyttämistä.

27 §. *Asiantuntijaviranomainen.* Voimassa olevan lain 27 § kumottaisiin ja sen sisältö siirrettäisiin 24 d §:ään osana viranomaistehtävänjaon selkeyttämistä.

28 §. *Valvonnan järjestämisen yleiset periaatteet.* Pykälässä säädettäisiin kasvinsuojeluaineiden valvonnasta. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi valvonnan keskeisistä periaatteista, kuten tasapuolisuudesta, säännöllisyydestä ja tarkoituksenmukaisuudesta sekä valvonnan toteuttamistavoista ja vaiheista. Lisäksi valvontaa on tehostettava, jos on epäiltävissä, että valmiste tai toimijan toiminta ei täytä kasvinsuojeluaineasetuksessa tai laissa tai niiden nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia. Säännöksellä pyritään tukemaan valvonnan asianmukaista järjestämistä ja varmistamaan valvonnan oikeudenmukainen ja oikeasuhtainen kohdistaminen. Valvontaviranomaisen tulisi ehdotetun 2 momentin mukaan nykyiseen tapaan lisäksi tarvittaessa antaa tarpeellisia ohjeita tai kehotuksia kasvinsuojeluaineita koskevien säännösten noudattamisessa. Valvontaviranomaisen ohjausvelvollisuus koskisi kuitenkin vain yleisellä tasolla tapahtuvaa ohjausta lainsäädännön soveltamisessa eikä viranomaisella olisi velvollisuutta ryhtyä yksittäistapauksessa antamaan yksityiskohtaisia neuvoja toiminnan harjoittajalle. Ohjauksen laajuudessa tulee myös ottaa huomioon, että luottamus virkamiehen puolueettomuuteen ei saa ohjauksen johdosta vaarantua. Tarkemmat säännökset valvonnan järjestämisessä noudatettavista yleisistä periaatteista voitaisiin ehdotetun 3 momentin mukaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Toiminnanharjoittaja –termi muutettaisiin toimijaksi pykälän 1 ja 2 momenteissa. Muilta osin pykälä vastaisi voimassaolevan lain säännöstä.

29 §. *Valvontasuunnitelma.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan valvonta-asetuksessa valvonnasta säädettyä. Valvonta-asetuksen 109 artiklan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on suoritettava valvontaa monivuotisen kansallisen valvontasuunnitelman perusteella. Valvontasuunnitelmalla pyritään edistämään virallisen valvonnan suunnitelmallisuutta sekä

avoimuutta muun muassa toimijoiden suuntaan. Valvontasuunnitelma tulee valmistella ja panna täytäntöön koordinoitusti. Valvontasuunnitelman sisällöstä säädetään valvonta-asetuksen 110 artiklassa, jonka mukaan valvontasuunnitelmaan on sisällyttävä virallinen valvonta kaikilla asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sääntöjen sääntelemillä aloilla ja sen suunnittelun tulee tapahtua muun muassa asetuksen 9 artiklassa säädettyjen virallista valvontaa koskevien yleisten sääntöjen mukaisesti. Viimeksi mainitun artiklan mukaan virallista valvontaa on suoritettava esimerkiksi säännöllisesti, riskiperusteisesti ja sopivalla tiheydellä. Valvontasuunnitelmaan on sisällytettävä yleistä tietoa jäsenvaltion valvontajärjestelmän rakenteesta ja organisaatiosta sekä valvonta-asetuksen 110 artiklassa tarkemmin lueteltuja yksityiskohtaisia tietoja valvontasuunnitelman sisällöstä. Valvontasuunnitelma on 111 artiklan mukaan saatettava julkisesti saataville ja sen on oltava ajan tasalla. Valvontasuunnitelman mukaisesti suoritettujen valvonnan tuloksista jäsenvaltion on laadittava 113 artiklan mukainen vuosittainen raportti komissiolle.

Valvonta-asetuksessa tarkoitettua monivuotista valvontasuunnitelmaa valmistellessa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Ruokavirasto ja Tulli päättäisivät yhteistyössä valvonnan vuosittaisista pääpainoista. Jokainen virasto valmistelisi valvontasuunnitelman omien vastuualueidensa osalta. Ruokavirasto vastaisi valvonnan tulosten keruusta ja raportoinnista Euroopan komissiolle 109 artiklan 2 kohdan c alakohdan ja 113 artiklan mukaisesti. Valvonta-asetuksen mukainen tulosten raportointi tapahtuu tällä hetkellä Ruokaviraston kautta. Pykälän 2 momentissa nykykäytäntö kirjattaisiin lakiin. Ruokavirasto vastaisi myös 111 artiklan mukaisesti valvontasuunnitelman saattamisesta julkisesti saataville esimerkiksi julkaisemalla se verkkosivuillaan.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vastaisi valvontasuunnitelman koordinoinnista viranomaisten välillä.

30 §. *Tarkastusoikeus.* Pykälän 1 momentti muutettaisiin viittaukseksi valvonta-asetuksen tarkastusta koskeviin säännöksiin. Valvontaa ja muita virallisia toimia koskevista yleisistä vaatimuksista säädetään valvonta-asetuksen 9—15 artiklassa. Valvontaa on 9 artiklan mukaan suoritettava säännöllisesti, riskiperusteisesti ja sopivalla tiheydellä. Asetuksen johdanto-osan kappaleen 32 mukaan toimivaltaisten viranomaisten olisi vahvistettava virallisen valvonnan tiheys ottaen huomioon tarve mukauttaa valvontatoimet riskiin ja odotettavaan säännösten noudattamisen tasoon eri tilanteissa, mukaan lukien mahdolliset elintarvikeketjua koskevan unionin lainsäädännön rikkomiset petollisten tai vilpillisten käytäntöjen avulla.

Valvonta-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan h alakohdan mukaan toimivaltaisen viranomaisen henkilöstölle on varmistettava pääsy toimijan tiloihin ja mahdollisuus tutustua toimijan hallussaan pitämiin asiakirjoihin. Artiklan 15 mukaan toimijoiden on pyynnöstä annettava viranomaisen henkilöstölle mahdollisuus tutustua toimijan tiloihin, ympäristöön, kuljetusvälineisiin, sähköisiin tiedonhallintajärjestelmiin, eläimiin, tavaroihin, asiakirjoihin ja muihin merkityksellisiin tietoihin.

Valvonta-asetuksen säännöksiä sovellettaisiin myös tämän lain nojalla annettujen kasvinsuojeluaineita koskevien säännösten noudattamisen valvontaan.

Pykälän 3 momentti olisi uusi. Siinä säädettäisiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston näytteenotosta etäviestintävälineiden välityksellä käytävässä kaupassa. Momentin mukaan virasto voisi tunnistautumatta tilata toimijoilta näytteitä etäviestintävälineiden välityksellä myytäväksi tarjottavista kasvinsuojeluaineista. Tällaisia näytteitä voitaisiin käyttää virallisessa valvonnassa. Kun näyte on saatu, toimijalle olisi annettava tieto siitä, että näyte on tilattu virallista valvontaa varten. Vastaava säännös on valvonta-asetuksen 36 artiklassa. Artiklan 2

kohdan mukaan, kun toimivaltaisella viranomaisella on näytteet hallussaan, viranomaisen on varmistettava, että toimija, jolta kyseiset näytteet on tilattu, saa tiedot siitä, että näytteet on otettu virallisen valvonnan yhteydessä ja tarpeen mukaan analysoidaan tai testataan virallisen valvonnan tarkoitusta varten ja että toimijalla on oikeus saada omalla kustannuksellaan valvonta-asetuksen 35 artiklan tarkoittama toinen lausunto.

Tunnistamattomuus on tärkeää, jotta internetsivustoilta voidaan nähdä samat tiedot kuin mitkä kuluttaja näkee. Sivustolla tarjottava tieto voi olla viranomaisen tietokoneella asioitaessa erilaista kuin asioitaessa esimerkiksi henkilökohtaisella koneella. On myös mahdollista, että verkko-ostokset eivät onnistu viraston koneella, mutta yksityistä tietokonetta käytettäessä ostamisessa ei ole ongelmia. Käytettäessä viranomaisverkon ulkopuolista valvontakoneetta yhteyttä ei otettaisi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston verkon kautta vaan esimerkiksi matkapuhelimen kautta. Tällöin valvontakoneen internetin protokollaosoite ei olisi yhdistettävissä ja jäljitettävissä Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon. Valvontakoneella voitaisiin etsiä tietoa tuotteista ja vastuullisesta tahosta sekä dokumentoida todisteita. Tuotteiden hankintaan käytettävä maksutapa tulisi myös järjestää niin, ettei sitä voi yhdistää viranomaiseen. Kaikki muu valvontaan liittyvä työ tehtäisiin varsinaisella viranomaiskoneella. Valvontakoneessa olisi erityisiä ohjelmia verkkosivujen tallentamiseen. Etämyynnin valvonta on haastavaa ja aikaa vievää. Kun vastuullinen taho on tunnistettu, valvonta voisi tapahtua kuten muulla tavoin myyntiä harjoittavien toimijoiden valvonta. Valvontaviranomaisen oikeus hankkia näytteitä tunnistautumatta rajoittuisi kasvinsuojeluaineisiin, joiden hankkiminen ei ole missään tilanteessa rikosoikeudellisesti sanktioitu myöskään viranomaisen tekemänä.

Ehdotetun uuden 3 momentin johdosta nykyinen 3 momentti siirtyisi 4 momentiksi.

31 §. Tiedonsaantioikeus. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tarkastusten ja valvonnan edellyttämästä toimivaltaisen viranomaisten tiedonsaantioikeudesta. Säännös vastaa osittain voimassa olevan lain 31 §:ää. Valvonnan suorittamiseksi toimivaltaisella valvontaviranomaisella ja 25 §:ssä tarkoitettulla valtuutetulla tarkastajalla olisi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot muilta viranomaisilta, toimijoilta ja muilta tahoilta, joita tässä laissa tai Euroopan unionin lainsäädännössä, kuten kasvinsuojeluaineasetuksessa ja valvonta-asetuksessa säädetyt velvoitteet koskevat. Tietojen saantioikeus on rajattu vain välttämättömiin tietoihin, tietoja käsitellään vain virkavelvollisuuden piirissä ja ehdotetun lain soveltamisalaan kuuluvien säännösten valvonnessa.

Valvontaa varten tarvitaan tietoja toimijoista, jotka valmistavat, varastoivat, saattavat markkinoille, välittävät, tuovat maahan tai vievät maasta taikka käyttävät kasvinsuojeluaineita tai tekevät kokeita kasvinsuojeluaineilla. Samoin tietoja voitaisiin tarvita nykyiseen tapaan 9 §:ssä tarkoitetuilta koulutuksen järjestäjiltä, 11 §:ssä tarkoitetuilta tutkinnon järjestäjältä ja 13 §:ssä tarkoitettulta kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajilta.

Tiedot koskisivat toimijoiden elinkeinotoimintaa. Valvontaa varten tarvittava tieto toimijan toiminnasta ei välttämättä ole yleisesti tunnettua tai helposti selville saatavissa, kuten toimijan taloudellinen tilanne. Valvontaa varten nämäkin tiedot voisivat kuitenkin olla tarpeen toimijan tilanteen hahmottamisessa. Valvonnan suorittamista varten toimijoiden on valvonta-asetuksen 15 artiklan mukaisesti avustettava viranomaisia tehtävien suorittamisessa. Tietoihin sisältyisi henkilötietoja. Tiedot voisivat sisältää henkilötietoja, mutta henkilön arkaluonteisia tietoja ei tarvita eikä sisällytetä tietoihin.

Henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteena on luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY

kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä tietosuoja-asetus, 6 artiklan 1 kohdan c alakohta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ja Ruokaviraston oikeudesta saada salassapitosäännösten estämättä 40 a §:ään ehdotetun seuraamusmaksun määrittämistä varten välttämättömät tiedot sakkorekisteristä. Tietosuojalain 7 §:n mukaan tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuihin rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyviä henkilötietoja saa käsitellä vain rajatusti, esimerkiksi silloin, kun käsittelyssä säädetään laissa. Tiedonsaantioikeus sakkorekisteristä olisi tarpeen, jotta voitaisiin noudattaa kaksoisrangaistavuuden kieltoa eli varmistaa, ettei seuraamusmaksua määrätä sille, joka on samasta teosta jo tuomittu sakkorangaistukseen tuomioistuimessa. Tiedonsaantioikeus rajoittuisi vain kaksoisrangaistavuuden selvittämiseksi välttämättömiin tietoihin.

Sakkorekisteristä säädetään sakon täytäntöönpanosta annetun lain 5 luvussa. Sakkorekisterin sisältämät rikokset ja rikosoikeudelliseen seuraamukseen liittyvät tiedot ovat salassa pidettäviä tietoja. Oikeusrekisterikeskus saa pyynnöstä luovuttaa sakkorekisteristä tietoja vain niille, joiden oikeudesta mainittujen tietojen saamiseen säädetään erikseen lailla.

Toimenpiteet rekisteröidyn perusoikeuksien ja etujen suojaamiseksi toteutuisivat tietosuojalain 6 §:n 2 momentissa säädettyillä suojatoimilla. Tällaisia suojatoimia olisivat muun muassa henkilöstön osaamisen ja erilaisten valvontakeinojen toteuttaminen sekä teknisten järjestelmien toimivuuden takaaminen. Myös erityislainsäädäntö itsessään muodostaisi yhden tietosuoja-asetuksen edellyttämän suojatoimen.

Tietosuojalain suojatoimia koskevalla sääntelyllä varmistetaan asianmukainen ja riittävä suojan taso rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi käsittelytilanteessa. Samalla huomioidaan ne riskit ja uhat, joita sakkorekisteristä saatavien tietojen käsittelystä mahdollisesti aiheutuu rekisteröidylle. Ehdotettu henkilötietoja koskeva sääntely on täsmällistä ja tarkkarajaista, ja henkilötietojen käsittelylle on tietosuoja-asetuksen mukainen peruste.

Tietojen luovuttamisesta salassapitosäännösten estämättä muille viranomaisille säädettäisiin 32 §:ssä.

31 a §. Viranomaisnäytteiden tutkiminen. Ehdotetun pykälän mukaan viranomaisnäytteet tulee tutkia Ruokavirastossa tai Ruokaviraston taikka Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvonta-asetuksen mukaisesti nimeämässä laboratoriossa. Laboratoriot nimettäisiin hakemuksesta. Laboratorio hakee nimeämistä viranomaisen tarkemmin kuvaavalla tavalla. Nimeämistä hakeva laboratorio voisi sijaita Suomessa tai toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa. Valvonta-asetuksen 37 artiklassa säädetään virallisten laboratorioden nimeämisestä. Sen 1 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on nimettävä viralliset laboratoriot suorittamaan virallisen valvonnan ja muiden virallisten toimien yhteydessä otettujen näytteiden laboratoriossa tehtävät analyysit, testit ja diagnoosit siinä jäsenvaltiossa, jonka alueella kyseiset toimivaltaiset viranomaiset toimivat, tai toisessa jäsenvaltiossa taikka kolmannessa maassa, joka on Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuoli. Virallisella laboratoriolla on 37 artiklan 4 kohdan mukaan oltava tarpeellinen ja riittävä asiantuntemus, laitteisto, infrastruktuuri sekä pätevä henkilöstö. Tehtävät on suoritettava viivytyksettä, puolueettomasti ja ilman eturistiriitoja. Virallisen laboratorion akkreditoinnin tulee olla standardin EN/ISO 17025 mukainen ja akkreditoinnin tulee kattaa viranomaistutkimuksiin käytettävät menetelmät.

34 §. Virka-apu. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin valvontaviranomaisten velvollisuudesta antaa toisilleen virka-apua tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi. Poliisin ja pelastusviranomaisen virka-avusta säädettäisiin viittaamalla poliisilain ja pelastuslain

asianomaisiin pykäliin. Poliisin olisi annettava virka-apua myös valtuutetulle tarkastajalle, jos tätä estetään suorittamasta tehtäväänsä ja esteen poistaminen edellyttää poliisin toimivaltuuksien käyttämistä.

35 §. *Kasvinsuojeluinerekisteri.* Voimassa oleva valvontarekisteriä koskeva 35 § jaettaisiin selkeyden vuoksi 35, 35 a ja 35 b §:ksi. Rekisterin käyttöalaa laajennettaisiin pelkästä valvontarekisteristä kattamaan myös ostajan tunnistamisen kasvinsuojeluaineen ostotilanteessa. Pykälän otsikkoa muutettaisiin vastaamaan paremmin sen sisältöä. Kasvinsuojeluaineiden valvonta edellyttää, että hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista on käytettävissä riittävän kattavat tiedot. Lisäksi kasvinsuojeluaineita ostettaessa myyjän tulisi voida luotettavasti selvittää, että ostajalla on kasvinsuojeluaineiden hankkimisen edellyttämä tutkinto. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitäisi rekisteriä hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista, koulutuksen ja tutkinnon järjestäjistä, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajista sekä kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittaneista. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto olisi tietosuoja-asetuksen 4 artiklassa tarkoitettu rekisterinpitäjä.

Pykälän 2 momentissa lueteltaisiin hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista rekisteriin merkittävät tiedot. Rekisteriin merkittäisiin luvanhaltija ja tämän mahdollinen edustaja yhteystietoineen, valmisteen nimi, valmisteen tehoaine ja sen määrä, valmisteen käyttötarkoitus, valmisteen käyttöohje, käytön rajoitukset, varoitusmerkinnät ja muut myyntipäällyksmerkinnät, valmisteen hyväksymisen voimassaoloa koskevat tiedot sekä 24 §:n 2 momentin 9 kohdassa tarkoitettut tiedot markkinoille saatettujen kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista määristä.

Pykälän 3 momentissa lueteltaisiin 9 §:ssä tarkoitettun koulutuksen ja 11 §:ssä tarkoitettun tutkinnon järjestäjästä sekä 13 §:ssä tarkoitettua kasvinsuojeluaineen levitysvälineen testaajasta ja 10 §:ssä tarkoitettun tutkinnon suorittaneesta rekisteriin merkittävät tiedot. Tiedot olisivat nimi ja henkilötunnus, äidinkieli ja puhelinnumero. Tietoihin ehdotetaan lisättäväksi vielä merkintä 39 a tai 39 b §:ssä tarkoitettusta rekisteröinnin, hyväksymisen tai luvan peruuttamisesta. Pykälän 3 momentin tiedot on jaettu luettelomuotoon säännöksen selkeyttämiseksi. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo ja auditoi toimijoita säännöllisesti. Rekisteriin kerättyjä tietoja käytettäisiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvonnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Esimerkiksi myyjien pätevyyden tarkastamista varten valvontaviranomaisella tulee olla tiedot tutkinnon suorittaneista yhteystietoineen. Rekisteriin kerättyjä tietoja käytettäisiin myös 44 §:n mukaista toimintaohjelmaa arvioitaessa ja siitä raportoitaessa.

Pykälä vastaisi pääosin sisällöllisesti voimassaolevan lain 35 §:n 1 - 3 momenttia. Uutena asiana otettaisiin käyttöön tunnistenumero. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto merkitsisi 10 §:ssä tarkoitettun kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittaneesta rekisteriin tunnistetietojen lisäksi tutkinnon voimassaolopäivän ja tunnistenumeron. Tunnistenumeron tarkoitus on helpottaa henkilön yksilöimistä rekisterihauissa. Uutena asiana pykälään otettaisiin myös merkintä rekisteröinnin, hyväksymisen tai luvan peruuttamisesta.

35 a §. *Kasvinsuojeluaineita sekä eräitä toimijoita koskeva tiedosto.* Kasvinsuojeluaineasetuksen 57 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on pidettävä sähköisessä muodossa julkisesti saatavilla asetuksen mukaisesti hyväksytyjä tai peruutettuja kasvinsuojeluaineita koskevat tiedot, jotka sisältävät valmistetta koskevia seuraavia tietoja: luvanhaltijan nimen tai toiminimen tai lupanumeron, aineen kaupanimen, valmistetypin, kunkin valmisteen sisältämän tehoaineen, suoja-aineen tai tehosteaineen nimen ja pitoisuuden, luokituksen ja vaaroihin ja varotoimenpiteisiin liittyvät vakiolausekkeet, käyttötarkoituksen, luvan peruuttamisen syyt, jos ne liittyvät turvallisuusnäkökohtiin sekä luettelon vähäisistä käyttötarkoituksista. Pykälän 1 momentissa todettaisiin, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

pitää sähköisesti yleisön nähtävillä kasvinsuojeluaineasetuksen 57 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tiedostoa hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista ja kasvinsuojeluaineista, joiden hyväksyminen on peruutettu. Tiedosto olisi se 35 §:ssä tarkoitettun rekisterin osa, jota pidetään yleisön nähtävillä. Momentti vastaisi voimassa olevan lain 35 §:n 4 momenttia.

Pykälän 2 momentin mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto julkaisee ja ylläpitää 35 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tietojen perusteella yleisesti saatavilla olevaa luetteloa koulutuksen järjestäjistä, tutkinnon järjestäjistä ja kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajista. Luettelosta voi käydä ilmi missä toimija maantieteellisesti toimii, mistä aihealueista hän järjestää koulutuksia ja tutkintoja tai minkä tyyppisiä levitysvälineitä hän testaa. Luettelossa ei ilman asianomaisen henkilön suostumusta saisi olla henkilön kotiosoitetta tai muita yhteystietoja. Henkilö voisi antaa suostumuksensa kotiosoitteen ja yhteystietojen julkaisemiseen. Suostumus toimisi tällöin tietosuoja-asetuksen 6 artiklan mukaisena oikeusperusteena. Suostumus tulisi antaa joko kirjallisesti, suullisesti tai muuten selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla, kuten rastittamalla ruutu internetsivulla. Suostumuksen olisi oltava vapaaehtoinen, yksilöity, tietoinen ja yksiselitteinen tahdonilmaisu, jolla rekisteröity hyväksyy henkilötietojensa käsittelyn kyseiseen käyttötarkoitukseen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tietosuojaan liittyvien vaatimusten mukaisesti, että luettelosta voisi hakea tietoja vain yksittäisinä hakuina käyttäen hakuperusteena joko rekisteröidyn nimeä tai paikkakuntaa.

35 b §. Kasvinsuojeluainerekisterin käyttö ja ylläpito. Pykälässä säädettäisiin 35 §:ssä säädetyn rekisterin käytöstä ja sen ylläpidosta. Pykälän 1 momentin mukaan valvontaviranomaisilla olisi oikeus käyttää rekisteriä valvonnassaan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin rekisterissä olevien tietojen poistamisesta. Luonnollisen henkilön henkilötiedot poistettaisiin rekisteristä kymmenen vuoden kuluessa siitä, kun kasvinsuojeluaineen hyväksymisen voimassaolo on lakannut. Käytännössä on osoittautunut, että kasvinsuojeluaineen jäämiä saattaa löytyä esimerkiksi pohjavedestä yli kymmenen vuoden kuluttua valmisteen käytön lopettamisesta, minkä vuoksi kaikkia valmistetta koskevien tietojen säilyttämistä rekisterissä kymmenen vuoden ajan voidaan pitää valvonnan kannalta perusteltuna aikana. Alkuperäiset hyväksymisasiakirjat ovat saatavilla tarvittaessa myös tämän määräajan jälkeen.

35 §:n 3 momentin mukaisesti rekisteriin kirjattujen 9, 11 ja 13 §:ssä tarkoitettua luonnollista henkilöä koskevat tunnistetiedot poistettaisiin kahden vuoden kuluttua toimijan hyväksynnän päättymisestä ja 10 §:ssä tarkoitettun tutkinnon suorittaneen tiedot kolmen vuoden kuluttua tutkinnon voimassaolon päättymispäivästä. Koulutuksen ja tutkinnon järjestäjien sekä kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajan hyväksyminen olisi voimassa viisi vuotta. Tutkinto olisi myös voimassa viisi vuotta. Valvontaa varten saatetaan tarvita tietoja lyhyen ajan myös toimijoiden hyväksymisten ja tutkintojen voimassaolon jälkeen. Tämän takia on perusteltua pitää tietoja rekisterissä kaksi vuotta toimijan hyväksynnän päättymisen jälkeen. Kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnassa tarkistetaan kasvinsuojeluaineiden käyttäjän kasvinsuojeluaineasetuksen 67 artiklan edellyttämää kirjanpitoa kasvinsuojeluaineiden käytöstä. Kasvinsuojeluaineiden käytön rajoitusten seuraamisen valvonnassa on välillä tarpeen tarkastaa kirjanpitoa kolmen edellisen vuoden ajalta. Kirjanpitosäännös edellyttää, että käyttökirjanpito säilytetään kolme vuotta. Tässä yhteydessä olisi hyvä pystyä myös tarkistamaan, että käyttäjällä on ollut voimassa oleva tutkinto aiempina vuosina, jos tutkinto ei valvontahetkellä ole voimassa. Tämän takia on perusteltua pitää tietoja rekisterissä kolme vuotta tutkinnon voimassaolon päättymispäivästä. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan lain 35 §:n 5 momenttia.

Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta noudatettaisiin, mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojalaki) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679, tietosuojalaissa (1050/2018) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovellettaisi, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään. Sääntely vastaisi tältä osin voimassaolevaa sääntelyä ja perustuisi kansallisen liikkumavaran käyttöön muun muassa tilanteissa, joissa henkilö kiistää tietojen paikkansapitävyyden tai kieltää tietojen käsittelyn.

35 c §. Julkinen tietopalvelu. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi luovuttaa julkisen tietoverkon välityksellä rekisteriin sisältyvät tiedot 10 §:n mukaisen kasvinsuojeluaineita koskevan tutkimuksen suorittaneen nimestä ja tunnistenumeroista. Näin muodostuvista tiedoista käytettäisiin nimeä julkinen tietopalvelu.

Rekisteri sisältää tällä hetkellä noin 27 000 tutkimuksen suorittaneen tiedot. Rekisteritietojen laajuuden vuoksi toimijoiden yksilöiminen julkisessa tietopalvelussa yksinomaan nimen perusteella ei olisi riittävää. Tämän vuoksi toimijoiden yksilöintimahdollisuuksia parannettaisiin myös heille 35 §:n 3 kohdan mukaisesti annetulla tunnistenumeroilla. Kasvinsuojeluaineita käyttävien osalta tietopalvelusta ilmenisi tiedot 10 §:ssä tarkoitetun tutkimuksen suorittamisesta, joka 17 §:n mukaan on edellytyksenä sille, että toimijalle voidaan myydä ammattikäyttöön tarkoitettuja kasvinsuojeluaineita. Myyjien olisi siis mahdollista tarkistaa tietopalvelusta onko ostaja suorittanut tutkimuksen, ellei ostajalla ole todistusta tutkimuksen suorittamisesta mukana ostotilanteessa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tietosuojaan liittyvien vaatimusten mukaisesti, että tietopalvelun tietoja voisi hakea vain yksittäisinä hakuina käyttäen hakuperusteena joko rekisteröidyn nimeä tai tunnusnumeroa.

Hakemisen rajoittaminen pelkkään nimeen yksittäisillä hauilla merkitsisi poikkeamista julkisuuslain 16 §:n 3 momentista, jonka mukaan viranomaisen henkilörekisteristä saa antaa henkilötietoja sisältävän kopion tai tulosteen tai sen tiedot sähköisessä muodossa, jollei laissa ole toisin erikseen säädetty, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Julkinen tietopalvelu ei sisältäisi tietoa kuolleista toimijoista, ja kuolleen henkilön tiedot poistettaisiin tietopalvelusta välittömästi sen jälkeen, kun Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on saanut väestötietojärjestelmän kautta tiedon kuolemasta. Muilta osin kuin toimijan kuoleman tai rekisteröinnin peruuttamisen osalta, tietopalveluun merkittyjen tietojen säilyttämiseen sovellettaisiin mitä lain 35 b §:n 2 momentissa tietojen säilyttämisestä säädetään.

36 §. Valvonnan tulosten julkaiseminen. Pykälässä säädettäisiin valvonnan tulosten julkaisemisesta. Tulli merkittäisiin pykälän 1 momenttiin valvonnan tuloksia julkaiseviin viranomaisiin.

Virallisen valvonnan luottamuksellisuusvelvoitteista tietojen julkaisemiseen liittyen sekä avoimuudesta säädetään valvonta-asetuksen 8 ja 11 artiklassa.

37 §. Määräys. Pykälässä säädettäisiin valvontaviranomaisen antamasta määräyksestä, mikäli toimija ei noudata tätä velvoittavia säännöksiä. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Ruokavirasto, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä Tulli voivat määrätä toimijan korjaamaan puutteen asian laatuun nähden riittävässä määräajassa. Valvonta-asetuksen 138 artiklan mukaan

toimivaltaisen viranomaisen on ryhdyttävä johonkin artiklassa tarkoitettuun toimenpiteeseen, jos tämä toteaa, että säännöksiä ei noudateta. Tällöin on otettava huomioon säännöksen noudattamatta jättämisen luonne sekä se, missä määrin kyseinen toimija on aiemmin jättänyt noudattamatta säännöksiä. Viranomainen voisi määrätä epäkohdan korjattavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

38 §. Kielto. Pykälässä säädettäisiin valvontaviranomaisen antamasta kiellosta. Toimivalta määräytyisi viranomaiselle 24 ja 24 a—c §:ssä säädetyn toimivallan mukaisesti. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimivalta koskisi tilanteita, joissa lainsäädännön noudattamiseen liittyvä puute, terveysvaara tai ympäristölle aiheutuva vaara liittyisi kasvinsuojeluaineeseen. Ruokavirasto olisi toimivaltainen silloin, kun puute liittyy kasvinsuojeluaineen käyttöön ja käsittelyyn.

Pykälän pykäläviittaukset täsmennettäisiin vastaamaan ehdotettuja muutoksia. Maahantuonti ja maastavienti siirrettäisiin 1 momentista uuteen 4 momenttiin, jossa Tullille säädettäisiin valtuus kieltää maahantuonti ja maastavienti 24 c §:ssä säädetyn toimivallan mukaisesti, jos kasvinsuojeluaine ei täytä kasvinsuojeluaineasetuksessa tai tässä laissa tai niiden nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia. Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle säädettäisiin valtuus kieltää lentoleivityksen toteuttamista uuden 24 b §:ssä säädetyn toimivallan mukaisesti, jos se ei täytä tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia. Pykälän 3 ja 4 momentti siirtyisivät uudeksi 5 ja 6 momentiksi.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin, että jos asia ei siedä viivytystä, valvontaviranomainen voisi määrätä kiellon väliaikaisena. Lainvastaisesta tilanteesta aiheutuva vaara voi joissakin tapauksissa olla niin suuri, että kiello on tarpeen asettaa ennen kuin asia on ehditty kunnolla selvittää. Kiello raukeaisi, jos toimivaltainen viranomainen ei tee asiasta päätöstä viikon kuluessa väliaikaisen kiellon antamisesta.

39 §. Hävittämis- ja maastavientimääräys. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi Tullille 24 c §:ssä säädetyn toimivallan mukaisesti. Tullin toimivaltaa koskeva säännös siirrettäisiin 1 momentista uuteen 3 momenttiin, jolloin pykälän 3 momentti siirtyisi uudeksi 4 momentiksi. Uuden 3 momentin mukaan Tulli voisi määrätä 38 §:n 3 momentin mukaisen kiellon kohteeksi joutuneen kasvinsuojeluaineen uudelleenkäsiteltäväksi, hävitettäväksi tai palautettavaksi maahan, josta se on tuotu Suomeen.

39 a §. Rekisteröinnin peruuttaminen. Pykälän 1 momentin mukaan 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittaneen 35 § 3 momentissa tarkoitettu rekisteröinti voitaisiin peruuttaa, jos rekisteröinnille säädetyt edellytykset eivät enää täyty tai toimija olennaisesti rikkoo säädettyjä vaatimuksia, eikä viranomaisen määräyksestä huolimatta asetetussa määräajassa korjaa puutetta. Ehdotetussa momentissa rikkomukselta edellytetään olennaisuutta valvonta-asetuksen 138 artiklan 2 kohdan j alakohdassa säädetyn rekisteröinnin peruuttamisen edellytysten lisäksi. Säännös vastaisi puitedirektiivin 5 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettua säännöstä sertifikaatin peruuttamisesta.

Rekisteröinnin peruuttamisen syynä voisi olla valvonnan yhteydessä ilmi käynyt lainsäädännön vastainen toiminta, erityisesti jos kasvinsuojeluaineiden väärinkäyttö täyttää 43 §:ssä tarkoitettuja ympäristön turmelemista tai terveysrikosta säädettyjä edellytyksiä tai muun rikoksen määritelmän.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ei tarvitsisi antaa määräaikaa puutteen korjaamiselle, jos puute on niin olennainen, että Turvallisuus- ja kemikaaliviraston arvion mukaan sitä ei saisi korjattua kohtuullisessa määräajassa.

Rekisteröinnin peruuttamisen jälkeen henkilö ei saisi käyttää eikä ostaa ammattimaiseen käyttöön hyväksyttyjä kasvinsuojeluaineita.

Pykälän 2 momentin mukaan rekisteröinnin peruuttamisen jälkeen edellytyksenä uudelle rekisteröinnille olisi 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon uudelleen suorittaminen. Edellyttämällä tutkinnon uudelleen suorittaminen varmistettaisiin se, että käyttäjä on selvillä voimassa olevista kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevista vaatimuksista.

39 b §. Eräiden hyväksymisten ja lupien peruuttaminen. Pykälään ehdotetaan koottavaksi säännökset voimassa olevan lain eräiden hyväksyntöjen ja lupien peruuttamisesta. Kaikki peruuttamista koskevat säännökset siirrettäisiin hallinnollisia pakkokeinoja ja seuraamuksia koskevaan lukuun, jonne ne asiallisesti kuuluvat. Voimassa olevan lain 9 §:n 3 momentissa säädetään koulutuksen järjestäjän hyväksymisen peruuttamisesta, 11 §:n 2 momentissa tutkinnon järjestäjän hyväksymisen peruuttamisesta, 13 §:n 1 momentissa levitysvälineiden testaajan hyväksymisen peruuttamisesta, 18 §:n 2 momentissa kasvinsuojeluaineita testaavan laitoksen hyväksymisen peruuttamisesta ja 19 §:n 5 momentissa koeluvan peruuttamisesta.

Peruuttamisen edellytyksenä olisi nykyiseen tapaan virheellisen toiminnan oleellisuus ja se, että toimintaa ei ole korjattu asianmukaiseksi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston asettamassa määräajassa.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ei tarvitsisi antaa määräaikaa toiminnan korjaamiselle, jos puute on niin olennainen, että Turvallisuus- ja kemikaaliviraston arvion mukaan sitä ei saisi korjattua kohtuullisessa määräajassa.

39 c §. Laboratorion nimeämisen peruuttaminen. Pykälä olisi uusi. Pykälän 1 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö voisi peruuttaa kansallisen vertailulaboratorion nimeämisen, jos vertailulaboratorio tai siellä harjoitettu toiminta ei täytä valvonta-asetuksen 100 ja 101 artiklassa säädettyjä vaatimuksia. Nimeämisen peruuttamiseen johtavan epäkohdan tulisi olla olennainen eikä vertailulaboratorio olisi maa- ja metsätalousministeriön määräyksestä huolimatta korjannut puutetta kohtuullisessa määräajassa. Peruuttaminen on mahdollista myös valvonta-asetuksen 39 artiklan nojalla, mikäli artiklan 2 kohdan edellytykset täyttyvät.

Pykälän 2 momentin mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Ruokavirasto voisi peruuttaa virallisen laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä, jos laboratorio olennaisesti rikkoo tai siellä harjoitettavassa toiminnassa olennaisesti rikotaan tämän lain, kasvinsuojeluaineita koskevan Euroopan unionin lainsäädännön tai niiden nojalla annettuja säännöksiä eikä laboratorio viraston määräyksestä huolimatta korjaa puutteita kohtuullisessa määräajassa. Säädettyjen vaatimusten olennaisena rikkomisena voitaisiin pitää esimerkiksi laboratorion toistuvaa laiminlyöntiä ilmoittaa vaarasta.

Pykälän 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto sekä Ruokavirasto voisivat peruuttaa laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä myös asian käsittelyn vaatimaksi ajaksi, jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä taikka jos puute laboratorion toiminnassa on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotettavuuden. Tällaisena puutteena voitaisiin pitää esimerkiksi viranomaisen edellyttämien korjaustoimenpiteiden räikeää laiminlyöntiä.

39 d §. Internetsivuston sulkeminen. Pykälässä säädettäisiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston mahdollisuudesta määrätä internetsivusto tai sen osa suljettavaksi, jos sen välityksellä myytäväksi tarjottava kasvinsuojeluaine ei ole hyväksytty käytettäväksi kasvinsuojeluaineena tai siitä annetut tiedot ovat sellaiset, että kasvinsuojeluaine tai siitä annettavat tiedot aiheuttavat tai niiden voidaan perustellusta syystä epäillä aiheuttavan vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle tai johtavat kasvinsuojeluaineiden ostajaa olennaisesti harhaan tai ovat muulla tavalla olennaisesti kasvinsuojeluaineita koskevien säännösten vastaisia. Internetsivuston sulkeminen toteutettaisiin suhteellisuusperiaatetta noudattaen pyrkimällä rajoituksen oikeasuhtaisuuteen soveltamalla pakkokeinoa porrastetusti, eli määräämällä suljettavaksi ensisijaisesti vain haitallista tuotetta tai virheellistä tietoa tarjoava sivuston osa tai alasiivu. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voisi saada tarvittavia tietoja internetsivuston kautta myytäväksi tarjottavista kasvinsuojeluaineista esimerkiksi 30 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tunnistautumattomalla näytteenotolla. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voisi määrätä internetsivuston tai sen osan suljettavaksi esimerkiksi silloin, kun myytävää kasvinsuojeluainetta ei ole hyväksytty kasvinsuojeluaineeksi. Määräys sivuston tai sen osan sulkemiseksi annettaisiin vasta, jos viranomaisen määräystä korjata epäkohta ei ole noudatettu.

Määräys internetsivuston sulkemisesta voitaisiin antaa väliaikaisena asian selvittämisen tai epäkohdan korjaamisen ajaksi. Väliaikainen sulkeminen olisi voimassa, kunnes Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa.

Valvonta-asetuksen 138 artiklassa säädetään todettuun säädösten noudattamatta jättämiseen liittyvistä toiminnoista. Toimivaltaisen viranomaisen on ryhdyttävä asianmukaisiin toimiin, joista mainitaan esimerkkejä 138 artiklan 2 kohdassa. Yksi mainittu toimenpide on määräyksen antaminen toimijan hallinnoimien tai käyttämien internetsivustojen sulkemisesta tarvittavan pituiseksi ajaksi.

Ehdotettu pykälä olisi uusi. Vastaavalla tavalla internet-sivuston sulkemisesta on säädetty muun muassa elintarvikelain (297/2021) 63 §:ssä ja rehulain (1263/2020) 58 §:ssä.

40 §. Uhkasakko ja teettäminen. Pykälään lisättäisiin Tullille, uuden 24 c §:ssä säädetyn toimivallan mukaisesti, vastaavasti kuten Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja Ruokavirastolle, mahdollisuus tehostaa 37 §:ssä tarkoitettua määräystä, 38 §:n 1 □ 3 momentissa tarkoitettua kieltoa sekä 39 §:ssä tarkoitettua hävittämistä tai maastavientiä koskevaa määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Pykälän 2 momentissa viitataan uhkasakkolakiin (1113/1990) jossa annetaan yleiset säännökset uhkasakosta ja teettämisuhtakasta.

40 a §. Kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksu. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi hallinnollisessa menettelyssä määrättävästä seuraamusmaksusta. Hallinnollisessa seuraamusmaksussa on asiallisesti kyse rangaistusluonteisesta taloudellisesta seuraamuksesta, jonka Euroopan ihmisoikeustuomioistuimien ja perustuslakivaliokunta ovat katsoneet rinnastuvan rikosoikeudelliseen seuraamukseen. Lakiin sisältyisi edelleen sakonuhkainen rikkomussäännös, mutta osa nykyisen rikkomussäännöksen kattamista teoista siirtyisi ehdotetun hallinnollisen seuraamusmaksusääntelyn piiriin.

Valvonta-asetuksen 139 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä asetuksen rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, joilla varmistetaan, että ne pannaan täytäntöön. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Valvonta-asetuksen 138 artiklassa on esimerkinomainen luettelo toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteistä ja 139 artiklan 2 kohdassa lisäksi säännös, jonka

mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että sääntöjen rikkomisiin, joita tehdään petollisten tai vilpillisten käytäntöjen avulla, sovellettavissa taloudellisissa seuraamuksissa otetaan huomioon kansallisen lainsäädännön mukaisesti joko toimijalle koitua taloudellinen hyöty tai tapauksen mukaan prosenttiosuus liikevaihdosta.

Pykälän 1 momentin mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Ruokavirasto voisivat määrätä hallinnollisen seuraamusmaksun valvonnassaan todetuista ehdotetun pykälän mukaisista toimijan teoista. Seuraamusmaksu olisi kansallinen säännös ja täydentäisi valvonta-asetuksen 138 artiklan 2 kohdassa määriteltyjä toimenpiteitä. Seuraamusmaksun suuruudeksi ehdotetaan vähintään 300 euroa ja enintään 5000 euroa. Seuraamusmaksun vähimmäis- ja enimmäismäärä asetettaisiin vastaamaan muun muassa eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetussa laissa ja elintarvikelaissa säädettyä määrää. Momentissa yksilöitäisiin, minkä velvollisuuksien rikkomisesta seuraamusmaksu voitaisiin määrätä. Ehdotetun maksun soveltamisen piiriin tulisi laiminlyöntejä, joiden toteen näyttäminen olisi yksinkertaista eikä vaatisi tutkinnallisia toimia.

Momentin 1—4 kohdat sekä 5 kohdassa mainittu 67 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus siirrettäisiin pois kasvinsuojeluvirastomaksun piiristä seuraamusmaksulla sanktioitaviin tekoihin. Näiden tekojen ja laiminlyöntien kohdalla on katsottu, että ne ovat yksinkertaisesti toteennäytettäviä ja valvontaviranomaisen määräämä seuraamusmaksua voidaan pitää riittävänä sanktiona.

Momentin 6 kohdan mukaisessa laiminlyönnissä ilmoittaa tutkinnon suorittanut Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle olisi kyse uudesta sanktioinnista. Säännöksessä todetaan, että seuraamusmaksu voitaisiin määrätä sille, joka laiminlyö 11 §:n 3 momentin mukaisen velvollisuuden ilmoittaa tutkinnon suorittaneista tiedot Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Voimassa olevan lainsäädännön mukaa tutkinnon järjestäjällä on velvollisuus ilmoittaa tutkinnon suorittaneesta Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Ilmoittamatta jättämisellä ei kuitenkaan ole suoraa vaikutusta tutkinnon suorittaneeseen, koska hänen tulee voimassa olevan lain 17 §:n mukaan ammattikäyttöön tarkoitettujen kasvinsuojeluaineiden ostotilanteessa esittää 10 §:ssä tarkoitetun kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittamisesta annettu voimassa oleva todistus. Lakiin esitettävien uusien säännösten mukaan todistuksen esittäminen ei kuitenkaan jatkossa olisi edellytys kasvinsuojeluaineiden ostamiselle, koska myyjä tarkistaisi voimassa olevan tutkinnon 35 c §:n julkisesta tietopalvelusta. Tietopalvelun toiminta kuitenkin edellyttää, että siellä olevat tiedot on ilmoitettu ajoissa. Mikäli tutkinnon järjestäjä laiminlöisi tietojen ilmoittamisen, estäisi laiminlyönti kasvinsuojeluaineiden ostamisen ja ostajalle aiheutuisi tästä vahinkoa.

Harkittaessa pakkokeinoa rekisteriin ilmoittamisen laiminlyönnistä soveltuisivat hallinnolliset pakkokeinot, kuten kehoitus tai uhkasakko huonosti käsillä olevaan tilanteeseen. Mietittäessä pakkokeinojen viimesijaisuutta, ostotilanteessa puuttuva rekisterimerkintä on jo aiheuttanut ostajalle vahingollisen tapahtuman, eikä lievemmillä pakkokeinolla ole tilannetta korjaavaa vaikutusta. Seuraamusmaksun uhka toimii myös pelotteena ilmoittamisen laiminlyönnille. Laiminlyöntiä ei ole aiemmin sanktioitu, mutta tämän esityksen myötä muuttuvan ostajan kelpoisuuden toteamiseksi säädetyn järjestelmän toimivuuden takia on välttämätöntä, että osapuolet noudattavat säädettyjä velvollisuuksiaan. Seuraamusmaksu on lisäksi osapuolille kevyt ja yksinkertainen hallinnollinen sanktio, jota voidaan pitää laiminlyönti huomioden kohtuullisena sanktiona. Pykälän 2 momentin mukaan seuraamusmaksun suuruus arvioitaisiin tapauskohtaisesti. Lähtökohtana seuraamusmaksun määräämisessä on, että sillä tulisi olla riittävä erityis- ja yleisestävä vaikutus. Seuraamusmaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin, ja sitä määrittäessä on otettava huomioon muun muassa rikkomuksen laatu, laajuus, toistuvuus ja vahingollisuus. Rikkomuksen vahingollisuuden astetta voivat

kuvastaa esimerkiksi rikkomuksen luonne, kuten vakavuus ja vahingollisuus yhteiskunnalle. Myös rikkomuksella saavutettu hyöty otettaisiin huomioon. Vahingollisuus yhteiskunnalle voisi tarkoittaa esimerkiksi menettelyä, josta johtuen esimerkiksi elintarviketurvallisuus, ihmisten tai eläinten terveys tai ympäristön turvallisuus voisi vaarantua.

Hallintotoiminnan suhteellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusvaatimusten olisi maksun määräämisessä täyttyttävä. Hyvän hallinnon ja oikeusturvan vaatimukset otettaisiin huomioon. Seuraamusmaksua koskevasta päätöksestä olisi valitusoikeus. Viraston määräämä seuraamusmaksu olisi täytäntöönpanokelpoinen vain lainvoimaisena ja hallinto-oikeuden muutoksenhakuasiassa antama ratkaisu olisi täytäntöönpanokelpoinen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Pykälän 3 momentissa otettaisiin huomioon kaksoisrangaistavuuden kielto, jonka mukaan samasta teosta tai laiminlyönnistä ei voi määrätä luonnolliselle henkilölle useampia rangaistusluonteisia seuraamuksia. Kielto kattaa myös samaa tekoa koskevat rangaistusluonteiset hallinnolliset seuraamukset. Kaksoisrangaistavuuden kielto ei kuitenkaan estä määräämästä seuraamusmaksua muiden hallinnollisten seuraamusten ohella, kuten viljelijätukien takaisinperintää, uhkasakkoa tai rekisteröinnin peruuttamista.

Seuraamusmaksusta ei perittäisi viivästyskorkoa.

41 §. Kasvinsuojeluaainerikkomus. Voimassa olevan lain pykälän 1 momentin 2—4 ja 6 kohta sekä 7 kohdassa mainittu 67 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus siirrettäisiin kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksun piiriin. Kyseisten kohtien rikkomusten voidaan arvioida olevan vähäisempiä sekä helposti todennettavissa, jolloin ne soveltuvat kevyemmän sanktiomenettelyn piiriin.

Ehdotettu 2 momentti vastaisi voimassaolevaa säännöstä ja sisältäisi sanktiokumulaation estämistä tarkoittavan säännöksen. Rikoslain 6 luvun 12 §:n 4 kohdan nojalla tuomioistuimien voi jättää seuraamusten kasaantumisen vuoksi rangaistuksen tuomitsematta tai 6 luvun 7 §:n 1 kohdan mukaan ottaa rangaistusta lieventävänä seikkana huomioon tekijälle rikoksesta johtuneen tai hänelle tuomiosta aiheutuvan muun seurauksen. Jos samasta laiminlyönnistä tuomittaisiin sekä uhkasakko, että rangaistus, kyseessä olisi monissa tapauksissa kohtuuton sanktiokumulaatio. Rangaistuksen tuomitsematta jättäminen olisi perusteltua kuitenkin vain, jos uhkasakko on myös tuomittu maksettavaksi. Pykälään lisättäisiin valvontaviranomaisten kuulemista koskeva uusi 3 momentti. Momentissa säädetään Turvallisuus- ja kemikaaliviraston sekä Ruokaviraston asiantuntija-asemasta rikosprosessin aikana vastaavalla tavalla kuin on esimerkiksi työsuojeluviranomaisella. Rikoslaisissa tai tämän pykälän 1 momentissa rangaistavaksi säädettyä kasvinsuojeluainesäännösten soveltamisalaan kuuluvaa tekoa koskevassa esitutkinnassa viranomaiselle olisi varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Syyttäjän olisi varattava viranomaiselle tilaisuus lausunnon antamiseen ennen syyteharkinnan päättymistä. Asiaa tuomioistuimessa suullisesti käsiteltäessä viranomaisella olisi läsnäolo- ja puheoikeus. Pyydetyllä asiantuntijalausunnolla ja osallistumisella rikosprosessiin varmistettaisiin kasvinsuojeluaineisiin ja niitä koskevien säännösten soveltamiseen liittyvä asiantuntemus esitutkinnassa, syyteharkinnan aikana sekä tuomioistuinikäsitelyssä. Tämä helpottaisi poliisin ja syyttäjän päätöksen tekemistä ja antaisi tukea mahdollisessa oikeudenkäynnissä. Kasvinsuojeluaineisiin liittyvät rikokset voivat täyttää rikoslain 44 luvun 1 §:n tarkoittaman terveysrikoksen ja 1 momentin kasvinsuojeluaainerikkomuksen lisäksi usean muun rikoksen tunnusmerkistään. Tästä syystä Ruokaviraston asiantuntija-asemaa ei ole rajattu terveysrikokseen ja kasvinsuojeluaainerikkomukseen, vaan se koskisi myös muuta rikoslaisissa rangaistavaksi säädettyä tekoa.

42 §. Rikosilmoituksen tekeminen. Pykälässä säädetään rikosilmoituksen tekemisestä. Rikosilmoituksen tekisi kuten voimassa olevassa säännöksessä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valtuuttamiensa tarkastajien puolesta ja Ruokavirasto valtuuttamiensa tarkastajien sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten puolesta rikosilmoituksen epäillystä kasvinsuojeluainerikkomuksesta. Lisäksi ilmoituksen tekemättä jättämistä koskevaa kohtaa täsmennettäisiin siten, että ilmoitus voitaisiin jättää tekemättä silloin kun kokonaisuutena ilmeisen vähäisenä pidettävässä teossa eikä kyseessä ole viranomaisten määräysten tai kieltojen toistuva rikkominen.

47 a §. Rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaaminen. Pykälässä säädettäisiin rikkomuksista ilmoituksen tehneen luonnollisen henkilön henkilöllisyyden suojaamisesta. Ehdotetulla säännöksellä pantaisiin täytäntöön valvonta-asetuksen 140 artiklan säännös, jonka mukaan todellisista tai mahdollisista rikkomuksista toimivaltaiselle viranomaiselle ilmoittavia henkilöitä on suojeltava kustotoimilta, syrjinnältä ja muun tyyppiseltä epäoikeudenmukaiselta kohtelulta. Valvonta-asetuksen johdantokappaleen 91 mukaan kenen tahansa henkilön olisi voitava tuoda toimivaltaisten viranomaisten tietoon uusia tietoja, jotka auttavat näitä säännösten rikkomusten havaitsemisessa ja seuraamusten määräämisessä tapauksissa, joissa on rikottu kyseistä asetusta ja sen 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja sääntöjä. Johdantokappaleen mukaan ilmiannot voivat jäädä tekemättä selkeiden menettelyjen puuttumisen vuoksi tai vastatoimien pelossa.

Rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaamisesta säädetään myös esimerkiksi eläinten ja eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain 18 §:ssä, elintarvikelain 81 §:ssä ja eläintautilain (76/2021) 99 §:ssä.

Ehdotettu säännös henkilöllisyyden suojaamisesta on tarpeen yleisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseksi. Kasvinsuojeluaineissa ja niiden käytössä on kyse ihmisten terveyden ja ympäristön suojelun sekä elintarvikkeiden turvallisuuden kannalta tärkeistä kysymyksistä, joten kasvinsuojeluaineita tai niiden käyttöä koskevat rikkomukset on välttämätöntä voida saattaa viranomaisten tietoon ilman pelkoa esimerkiksi kustotoimista. Ilmoittajan henkilöllisyyden salaamisen edellytyksenä olisi, että henkilöllisyyden paljastumisen arvioitaisiin aiheuttavan haittaa ilmoittajalle. Haitta voisi liittyä esimerkiksi siihen, että ilmoittaja olisi esimerkiksi työsuhteessa ilmoituksen kohteena olevaan tahoon tai esimerkiksi naapuri. Ilmoittajaa suojellaan häneen kohdistuvilta vastatoimilta. Ilmoittajan oma käsitys haitan aiheutumisesta ei yksinään riittäisi säännöksessä tarkoitetun salassapitoperusteiden soveltamiseen. Nyt ehdotettu säännös ei kuitenkaan suojaisi ilmoituksen tekijää mahdollisessa oikeudenkäynnissä esimerkiksi todistajana.

Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 15 kohdan mukaan tieto viranomaisen tarkastus- tai valvontatoimeen liittyvistä seikoista on pidettävä salassa, jos tiedon antaminen vaarantaisi valvonnan tai sen tarkoituksen toteutumisen tai ilman painavaa syytä olisi omiaan aiheuttamaan vahinkoa asiaan osalliselle. Tietojen antajan henkilöllisyyden salaamisella turvataan valvonnallisia intressejä.

Valvonta-asetuksen mukaan kenen tahansa henkilön olisi voitava tuoda toimivaltaisten viranomaisten tietoon uusia tietoja. Ilmoittajan henkilöllisyyden salassapitoperusteesta olisi tarkoituksenmukaista säätää ehdotetussa laissa, vaikka salassapitoperusteita koskevan sääntelyn pääsääntönä onkin säännösten keskittäminen julkisuuslakiin. EU-tasolla on valmisteilla sääntelyä rikkomuksista ilmoittajien suojelusta (komission direktiiviehdotus (COM (2018) 218), ns. whistleblowing -sääntely), mutta sen ei arvioida kattavan valvonta-asetuksen tarkoittamaa ilmoittajan suojaa. Mainitun direktiivin suoja koskee ilmoittajaa, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa.

Julkisuuslain 11 §:n mukaan hakijalla, valittajalla sekä muulla, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee (asianosainen), on oikeus saada asiaa käsittelevältä tai käsitelleeltä viranomaiselta tieto muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä, joka voi tai on voinut vaikuttaa hänen asiansa käsittelyyn. Julkisuuslain 11 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan oikeutta ei kuitenkaan ole, jos tiedon antaminen olisi vastoin erittäin tärkeää yleistä etua tai vastaavasti vastoin erittäin tärkeää yksityistä etua. Tiedon antaminen rikkomusta koskevasta ilmoituksesta ilmoituksen kohteelle voisi olla vastoin julkisuuslaissa tarkoitettua erittäin tärkeää yleistä etua, jos tiedon antaminen voisi vaarantaa valvontaviranomaiselle tärkeän tiedonsaannin. Tiedon antaminen ilmoituksen tekijästä voi puolestaan olla vastoin julkisuuslaissa tarkoitettua tärkeää yksityistä etua, jos ilmoittajan henkilöllisyyden paljastaminen vaarantaisi ilmoittajan turvallisuutta tai yksityiselämän suojaa. Tällöin asianosaisjulkisuutta olisi rajoitettava. Säännöksen soveltamisen edellytyksenä olisi, että asiassa ilmi tulneiden seikkojen perusteella on perusteltu syy arvioida ilmoituksen tekijän suojantarpeen olemassaolo.

48 §. Muutoksenhaku. Muutoksenhausta uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämisuhan asettamista ja täytäntöönpantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaissa. Tästä olisi viittaussäännös pykälän uudessa 3 momentissa. Nykyiset 3 ja 4 momentti siirtyisivät samalla 4 ja 5 momentiksi. Pykälän 5 momentin viittaus 38 §:n säännökseen väliaikaisesta kiellosta muutettaisiin vastaamaan 38 §:n uutta momenttijakoa.

7.2 Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

1 §. Lain soveltamisala. Eri lakien nojalla määrättävien laiminlyönti- ja seuraamusmaksujen täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus sakon täytäntöönpanosta säädettyä menettelyä noudattaen. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi, että kasvinsuojeluaineista annetun lain 40 a §:ssä tarkoitettu kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksu pannaan täytäntöön sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisessa järjestyksessä.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Ehdotukseen sisältyy lukuisia asetuksenantovaltuuksia. Lain 4 §:n mukaan tarkemmat säännökset integroidun torjunnan yleisistä periaatteista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Lain 9 §:n mukaan säännökset koulutuksen järjestäjästä ja koulutuksen järjestämisestä voitaisiin antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Lain 19 §:n mukaan tarkemmat säännökset pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen kokeiden lupahakemusmenettelyistä, lupahakemusten ja koetta koskevien ilmoitusten sisällöstä sekä kokeiden suorittamisen ehdoista annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Lain 22 a §:n mukaan tarkemmat tiedot 1 momentissa tarkoitettua turvallisesta käytöstä, kaasutuksen suorittajan suojautumisesta kaasutustyössä ja kaasutustyön oikeasta suorittamisesta, 2 momentissa tarkoitettun luvan hakemisesta sekä 3 momentissa tarkoitettun ilmoituksen sisällöstä annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Lain 24 §:n mukaan tarkempia säännöksiä riski-indikaattoreiden laskemisesta ja muista pykälän 2 momentin 7 ja 8 kohdassa tarkoitetuista tehtävistä voitaisiin antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Lain 28 §:n mukaan tarkemmat säännökset valvonnan järjestämisen yleisistä periaatteista voitaisiin antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Lakia alemman asteisen sääntelyn runsaus liittyy sääntelykohteen teknisluonteisuuteen ja varsin yksityiskohtaisen sääntelyn tarpeeseen. Asetuksenantovaltuudet kytkeytyvät pääosin puitedirektiiviin ja kansallisen liikkumavaran käyttöön, jonka unionin lainsäädäntö mahdollistaa. Tämä osaltaan rajoittaa asetuksenantajan toimivaltaa.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1.10.2024.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Elinkeinovapaus ja omaisuudensuoja

Ehdotettu 19 § sisältäisi säännökset tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavia kokeita koskevasta luvasta. Kasvinsuojeluainetta saisi ehdotetun 17 §:n mukaan ammattitoiminnassa käyttää vain kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittanut. Lisäksi ehdotetun lain 39 a § koskisi valvontaviranomaisen oikeutta peruuttaa rekisteröinti, 39 b § hyväksymisen ja luvan peruuttamista ja 39 c § laboratorion nimeämisen peruuttamista.

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään pitänyt elinkeinovapautta pääsääntönä, mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraistamisen olevan poikkeuksellisesti mahdollista (esim. PeVL 48/2017 vp, PeVL 46/2016 vp, ja PeVL 13/2014 vp). Perustuslakivaliokunta on käytännössään rinnastanut elinkeinotoiminnan aloittamisen edellytykseksi säädettävän ilmoitus- ja rekisteröintivelvollisuuden valtiosääntöoikeudellisesti luvanvaraisuuteen ja tarkastellut tällaista sääntelyä perustuslaissa turvatun elinkeinovapauden ja elinkeinotoiminnan luvanvaraistamiselle asetettujen vaatimusten näkökulmasta (ks. esim. PeVL 58/2010 vp, PeVL 19/2009 vp).

Luvanvaraisuutta koskevan sääntelyn tulee täyttää perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset (ks. esim. PeVL 69/2014 vp ja PeVL 58/2014 vp). Laissa säädettävien elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia, minkä lisäksi rajoittamisen laajuuden ja edellytysten tulee ilmetä laista. Sääntelyn sisällön osalta perustuslakivaliokunta on pitänyt tärkeänä, että säännökset luvan edellytyksistä ja pysyvyydestä antavat riittävän ennustettavuuden viranomaistoiminnasta (PeVL 15/2008 vp, s. 2/II). Tältä kannalta merkitystä on muun muassa sillä, missä määrin viranomaisen toimivaltuudet määräytyvät sidotun harkinnan, missä määrin tarkoituksenmukaisuusharkinnan mukaisesti (ks. esim. PeVL 46/2016 vp, PeVL 13/2014 vp).

Perustuslakivaliokunta on elinkeinotoiminnan sääntelyn yhteydessä vakiintuneesti pitänyt luvan peruuttamista yksilön oikeusasemaan puuttuvana viranomaistoimena vaikutuksiltaan jyrkempänä kuin haetun luvan epäämistä. Sen vuoksi valiokunta on katsonut sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta välttämättömäksi sitoa luvan peruuttamismahdollisuus vakaviin tai olennaisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin sekä siihen, että luvanhaltijalle mahdollisesti annetut huomautukset tai varoitukset eivät ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen (esim. PeVL 58/2010 vp, s. 5–6, PeVL 32/2010 vp, s. 8, PeVL 28/2008 vp, s. 2). Valiokunta on lisäksi pitänyt perustuslain 18 §:n 1 momentin kannalta ongelmattomana hyväksymisen peruuttamista tilanteessa, jossa terveysvaaraa ei voida muutoin estää (PeVL 37/2005 vp, s. 2/II).

Ehdotetun lain säännökset pakkokeinoista, kuten viranomaisen määräyksestä korjata puutteet, kiellosta ja muista hallinnollista toimenpiteistä sekä uhkasakon tai teettämisuhan asettamisesta, merkitsevät elinkeinovapauden kohdistuvia rajoituksia. Valvonta-asetuksen 138 artiklan 2 kohdassa on esimerkinomainen luettelo viranomaisen käytettävissä olevista toimenpiteistä. Toimivaltainen viranomainen voisi esimerkiksi mainitun artiklan 2 kohdan g alakohdan mukaan antaa määräyksen tavaroiden palauttamisesta, markkinoilta pois vetämisestä, siirtämisestä tai tuhoamisesta ja i alakohdan mukaan määräyksen asianomaisen toimijan toiminnan

keskeyttämisestä kokonaisuudessaan tai osittain ja tarvittaessa sen hallinnoimien tai käyttämien internetsivustojen sulkemisesta tarvittavan pituiseksi ajanjaksoksi. Ehdotetuilla säännöksillä, joiden tarkoituksena on ihmisten ja eläinten sekä ympäristön turvaaminen, pyritään osaltaan toteuttamaan perustuslain 19 §:n 3 momentin mukaista julkisen vallan velvollisuutta edistää väestön terveyttä. Säännöksillä on myös kytkentä perustuslain 20 §:n 2 momenttiin, jonka mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön. Ehdotetuilla säännöksillä on hyväksyttävä peruste. Sääntely on rakennettu siten, että se täyttää perusoikeuksien rajoituksia sisältäviltä säännöksiltä edellytettävät tarkkarajaisuuden ja täsmällisyyden sekä lailla säätämisen vaatimukset.

Omaisuuksensuojaa koskevan perustuslain 15 §:n 1 momentin nojalla jokaisen omaisuus on turvattu. Perustuslakivaliokunta on tulkintakäytännössään kuitenkin todennut, ettei omaisuus ole perustuslain suojaama kaikkia käyttörajoituksia vastaan ja että omistajan oikeuksia voidaan rajoittaa lailla, joka täyttää perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset (mm. PeVL 32/2010 vp, s. 4/I ja PeVL 8/1996 vp). Perusoikeudet, joihin omaisuudensuoja ja elinkeinovapaus kuuluvat, eivät ole ehdottomia, vaan ne on otettava huomioon suhteessa niiden tehtävään yhteiskunnassa. Omaisuuden käyttörajoitusten korvaamisella on merkitystä arvioitaessa rajoitusten hyväksyttävyyttä (PeVL 6/2010 vp ja PeVL 38/1998 vp).

Ehdotetun lain 37—39 §:ssä tarkoitetut määräykset ja kiellot voivat merkitä myös omaisuuteen puuttumista. Säännökset ovat välttämättömiä ihmisten ja eläinten terveyden ja ympäristön suojelemiseksi. Kyseiset rajoitukset palvelevat yleisen edun mukaisia tavoitteita eikä niillä puututa perusoikeuksiin tavoitellun päämäärän kannalta suhteettomasti ja tavalla, jota ei voida hyväksyä ja jolla loukattaisiin näiden oikeuksien keskeistä sisältöä. Säännöksillä voidaan katsoa olevan hyväksyttävä yhteiskunnallinen peruste. Säännösten voidaan katsoa olevan sopusoinnussa perustusvaliokunnan tulkintakäytännössä määriteltyjen perusoikeuksien rajoitusta koskevien täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimusten kanssa.

Esityksessä on internetsivuston sulkemista koskeva säännös, jolla halutaan antaa viranomaiselle mahdollisuus puuttua lisääntyvään verkon yli tapahtuvaan rehujen myyntiin, mikäli toiminnasta voi aiheutua vaaraa. Esityksen 39 d §:n nojalla Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voisi määrätä toimijan hallinnoiman tai käyttämän internetsivuston suljettavaksi, jos on ilmeistä, että sen välityksellä myytäväksi tarjottavaa kasvinsuojeluainetta ei ole hyväksytty käytettäväksi kasvinsuojeluaineena tai siitä annetut tiedot ovat sellaiset, että kasvinsuojeluaine tai siitä annettavat tiedot aiheuttavat tai niiden voidaan perustellusta syystä epäillä aiheuttavan vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle taikka johtavat kasvinsuojeluaineiden ostajaa olennaisesti harhaan tai ovat muulla tavalla olennaisesti kasvinsuojeluaineita koskevien säännösten vastaisia.

Internetsivustosta on määrättävä ensisijaisesti suljettavaksi sivuston osa, jossa tarjotaan myytäväksi kasvinsuojeluaineita, jotka ovat mainitulla tavalla määräysten vastaisia. Jos sivuston osan sulkeminen ei poista määräysten vastaisuutta, olisi tarvittaessa määrättävä suljettavaksi koko sivusto.

Valvonta-asetuksen 138 artiklan mukaan toimivaltaisen viranomaisen on ryhdyttävä johonkin artiklassa tarkoitettuun toimenpiteeseen, jos viranomainen toteaa, että määräyksiä ei noudateta. Tällöin on otettava huomioon säännösten noudattamatta jättämisen luonne sekä se, missä määrin kyseinen toimija on aiemmin jättänyt noudattamatta säännöksiä. Lakiin esitetyt hallinnolliset pakkokeinot tarjoavat valvontaviranomaiselle keinovalikoiman, joka mahdollistaa pakkokeinon valinnan suhteessa käsillä olevaan säännösten vastaisuuteen. Hallinnollisiin pakkokeinoihin ryhtymisen perusteet on lakiehdotuksessa kuvattu täsmällisesti. Pakkokeinot

ovat perusteltuja myös perustuslain 20 §:n terveellisen elinympäristön turvaamiseksi. Lakiehdotuksessa on otettu huomioon myös suhteellisuusperiaate.

Sananvapaus

Perustuslain 12 §:ssä säädetään sananvapaudesta ja julkisuudesta. Pykälän mukaan jokaisella on sananvapaus, mihin sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Esityksen 39 d §:ssä ehdotetun internetsivuston tai sen osan suljettavaksi määrittämisellä voidaan nähdä olevan sananvapauden rajoittamisen kaltaisia piirteitä.

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti katsonut, että sananvapauden suoja kattaa lähtökohtaisesti myös mainonnan ja markkinoinnin, joskaan valiokunta ei ole pitänyt tällaista viestintää sananvapauden ydinalueelle kuuluvana. Valiokunnan käytännön mukaan mainontaan ja markkinointiin voidaan kohdistaa pidemmälle meneviä rajoituksia kuin muuten olisi mahdollista. Toisaalta myös mainontaa ja markkinointia koskevan sääntelyn tulee täyttää perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset (ks. esim. PeVL 40/2017 vp, s. 4, PeVL 18/2014 vp, s. 3/II, PeVL 6/2012 vp, s. 2/I, PeVL 3/2010 vp, s. 2/I).

Internetsivujen pääasiallinen tarkoitus on tuotteiden markkinointi ja myynti, ja tästä syystä sananvapautta ei voida pitää ensisijaisesti suojeltavana oikeushyvinä. Perusoikeuksien käyttämiselle voidaan lain tasolla asettaa rajoituksia. Internetsivusto tai sen osa voidaan ehdotuksen mukaan sulkea, jos sivuston välityksellä myytäväksi tarjottavaa kasvinsuojeluainetta ei ole hyväksytty käytettäväksi kasvinsuojeluaineena tai siitä annetut tiedot ovat sellaiset, että kasvinsuojeluaine tai siitä annettavat tiedot aiheuttavat tai niiden voidaan perustellusta syystä epäillä aiheuttavan vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle taikka johtavat kasvinsuojeluaineiden ostajaa olennaisesti harhaan tai ovat muulla tavalla olennaisesti kasvinsuojeluaineita koskevien säännösten vastaisia. Terveysvaaraa ja osin myös määräystenvastaisuutta koskevien edellytysten voidaan perustuslakivaliokunnan mielestä arvioida palautuvan perustuslain 19 §:n 3 momentissa julkiselle vallalle säädettyyn velvollisuuteen edistää väestön terveyttä (ks. esim. PeVL 6/2019 vp, s. 5). Väestön terveyden edistämiseksi sekä perustuslain 20 §:n terveellisen elinympäristön turvaamiseksi tulee viranomaisen kyetä esittämään vaarallisen tai muulla tavalla olennaisesti määräysten vastaisen kasvinsuojeluaineen markkinointi myös sananvapautta rajoittavin keinoin. Myös kuluttajien harhaanjohtamista koskevaa edellytystä on valiokunta pitänyt hyväksyttävänä.

Sivuston sulkemisesta säädetään esityksessä laintasoisesti. Säännös on täsmällinen ja tarkkarajainen, eikä sen edellä kuvatun mukaisesti voi katsoa kohdistuvan sananvapauden ydinalueeseen. Suhteellisuusperiaatetta noudatetaan pyrkimällä rajoitusten oikeasuhtaisuuteen soveltamalla pakkokeinoa porrastetusti. Sivuston sulkemiseen liittyviä toimia on porrastettu siten, että sivusto voidaan sulkea osittain, jos esimerkiksi ainoastaan osa kauppapaikkana toimivalla internetsivustolla myytävistä tuotteista on määräysten vastaisia. Koko internetsivuston sulkeminen olisi viimeinen keino.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan (PeVL 60/2001 vp) pitänyt perustuslain 21 §:n 2 momentin kannalta välttämättömänä, että estomääräyksestä päätettäessä on vastapuolta pääsääntöisesti kuultava. Viranomaisen velvollisuudesta kuulla asianosaista ennen päätöksentekoa säädetään hallintolain 34 §:ssä. Asianosaista on kuultava riippumatta viranomaisen harkintavallan laajuudesta.

Henkilötiedot

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslakivaliokunta on hiljattain tarkistanut käytäntöään henkilötietojen suojaa koskevasta sääntelystä. Valiokunnan mukaan on lähtökohtaisesti riittävää perustuslain 10 §:n 1 momentin kannalta, että sääntely täyttää tietosuoja-asetuksessa asetetut vaatimukset. Valiokunnan mukaan henkilötietojen suoja tulee jatkossa turvata ensisijaisesti tietosuoja-asetuksen ja säädettävän kansallisen yleislainsäädännön nojalla. Kansallisen erityislainsäädännön säätämiseen tulee siten suhtautua pidättyvästi ja rajata sellainen vain välttämättömään tietosuoja-asetuksen salliman kansallisen liikkumavaran puitteissa (ks. PeVL 14/2018 vp, s. 4—5).

Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa säädetään henkilötietojen käsittelyn oikeusperustasta. Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan rekisterinpitäjälle kuuluvasta lakisääteisestä velvoitteesta samoin kuin yleisen edun mukaisesta tehtävästä voidaan säätää tarkemmin jäsenvaltion lainsäädännössä. Kansallisesti voidaan säätää käsiteltävien tietojen tyypistä, rekisteröidyistä, tietojen luovuttamisesta, käyttötarkoitussidonnaisuudesta ja säilytysajasta. Lainsäädännön on täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden.

Tietosuoja-asetuksen mukaan henkilötietojen käsittelyn tarkoitus on suunniteltava ja määritettävä selkeästi ennen käsittelyn aloittamista. Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan käsittelyn tarkoitus voidaan määritellä jäsenvaltion lainsäädännössä. Tietosuoja-asetuksen mukaan henkilötietojen käsittely on vain rajoitetusti asetuksen 6 artiklan 4 kohdassa mainitulla tavalla mahdollista muuta kuin sitä tarkoitusta varten, johon tiedot on kerätty. Oikeudesta alkuperäisen käyttötarkoituksesta poikkeavaan käsittelyyn voidaan kuitenkin säätää jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä, ”joka muodostaa demokraattisessa yhteiskunnassa välttämättömän ja oikeasuhteisen toimenpiteen 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden turvaamiseksi”. Mainitussa 23 artiklan 1 kohdassa mainitaan hyväksyttävänä tavoitteina muun muassa rekisteröityjen suojele, yleinen turvallisuus, muu unionin tai jäsenvaltion yleiseen julkiseen etuun liittyvä tärkeä tavoite kuten kansanterveys sekä julkisen vallan käyttöön liittyvä valvonta-, tarkastus tai sääntelytehtävä.

Lakiehdotuksella osin täydennetään rekisteröityjä ja rekisterin tietosisältöä koskevaa sääntelyä. Tietosuoja-asetuksen periaatteiden mukaan henkilötiedot on kerättävä tiettyä, nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eikä henkilötietoja saa käsitellä myöhemmin näiden käyttötarkoitusten kanssa yhteen sopimattomalla tavalla. Kerättävien henkilötietojen tulee olla asianmukaisia, olennaisia ja tarpeellisia niiden käsittelytarkoituksen kannalta. Rekisterinpitäjän tulee huolehtia epätarkkojen ja virheellisten tietojen oikaisemisesta tai poistamisesta viipymättä. Lisäksi asetus edellyttää rekisterinpitäjän huolehtivan, että henkilötietojen käsittely on lainmukaista ja rekisteröidyn kannalta läpinäkyvää ja että rekisteröity voi saada tietoja itseään koskevasta henkilötietojen käsittelystä.

Valvonnan toimeenpaneminen edellyttää hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista, koulutuksen ja tutkinnon järjestäjistä, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajista sekä kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittaneista pidettävää rekisteriä, vaikka siinä voidaan tunnistaa henkilötietojen suojaan liittyviä riskejä. Valvonta tulee voida kohdistaa oikein ja tutkinnon suorittanut tulee voida ostotilanteessa tunnistaa, jotta tämän kelpoisuus hankkia kasvinsuojeluaineita voidaan todeta. Tietosuoja-asetuksen säännökset eivät sellaisenaan riitä kattamaan sääntelytilannetta ja tämän vuoksi on tarpeen säätää asiasta vielä erityislailla. Esityksessä katsotaan, että kyse on tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista yleisistä edellytyksistä, jotka koskevat henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuutta, ja joita voidaan pitää tietosuoja-asetuksen mukaisina. Sääntelyssä on kyse 6 artiklan 1 kohdan c ja e alakohdan tarkoittamista rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamisesta sekä yleistä

etua koskevan tehtävän suorittamisesta ja julkisen vallan käyttämisestä. Lakiehdotus täyttää siten tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaiset vaatimukset sääntelyn yleisen edun mukaisuudesta ja oikeasuhtaisuudesta.

Esityksen 35 §:n mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää rekisteriä hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista, koulutuksen ja tutkimuksen järjestäjistä, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajista sekä kasvinsuojeluaineita koskevan tutkimuksen suorittaneista. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto olisi siis tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 7 kohdassa tarkoitettu rekisterinpitäjä ja. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vastaisi rekisterin yleisestä toiminnasta, käytettävyydestä, tietojen eheydestä, suojaamisesta ja säilyttämisestä sekä teknisestä rajapinnasta ja muista rekisterinpitäjälle tietosuoja-asetuksessa säädettyistä velvollisuuksista. Lain muut valvontaviranomaiset hyödyntäisivät kasvinsuojeluainerekisterin tietoja niille laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi. Esimerkiksi jos toimija on käyttänyt jotain tiettyä valmistetta, voitaisiin kasvinsuojeluaineiden käytön valvontaa suorittava viranomainen tarkistaa rekisteristä, onko aine luvallista ja ovatko käyttökohde- tai määrä olleet oikeita. Muut valvontaviranomaiset eivät kuitenkaan muokkaa rekisteriä vaan ainoastaan käyttävät sen tietoja valvonnassa oman toimivaltansa puitteissa. Perustuslakivaliokunnan mukaan viranomaisten tarpeellinen tiedonsaanti voidaan varmistaa esimerkiksi tiedon luovutusta ja saamisoikeutta koskevalla sääntelyllä, vaikka niitä ei olisi säädetty rekisterinpitäjiksi (PeVL 7/2019 vp, s. 5—6).

Ehdotetun lain 35 §:ssä säädettäisiin rekisterin sisällöstä. Tietoihin sisältyy henkilötietoja, joiden käsittely perustuu pääosin säädettyyn rekisterinpitäjän tietojen rekisteröintivelvoitteeseen eli rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen hoitamiseen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti. Lisäksi voidaan katsoa, että kyse on osin e-alakohdassa tarkoitettua yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi perustuvasta rekisterinpidosta. Rekisterin pitäminen olisi välttämätöntä laissa säädetyn viranomaisen valvonnan suorittamiseksi. Rekisteriä pidettäisiin myös suoritetuista tarkastuksista ja toimijalle annetuista kielloista, rajoituksista ja muista toimenpiteistä. Valvonta-asetuksen 9 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti tietoja toimijan aiemmasta toiminnasta tarvitaan. Kyse olisi hallinnollisista seuraamuksista, eikä rekisteriin merkittäisi tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuja rikostuomioita ja rikkomuksia.

Lakiehdotuksen 31 §:n 1 momentissa säädetään valvontaviranomaisen oikeudesta saada salassapitosäännösten estämättä valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot valtion ja kunnan viranomaisilta, toimijoilta ja muilta, joita ehdotetussa laissa ja unionin kasvinsuojeluaineita koskevassa lainsäädännössä säädetty velvoitteet koskevat. Viranomaisen oikeutta saada tietoja käsitellään edempänä tiedonsaantioikeutta koskevassa kappaleessa.

Tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa säädetään erityisiä henkilötietoryhmiä koskevasta käsittelystä. Erityisiä henkilötietoryhmiä koskevien tietojen kuten rodun, etnisen alkuperän ja terveyttä koskevien tietojen käsittely on kiellettyä, ellei käsittely perustu artiklan 2 kohdassa mainittuun käsittelyperusteeseen. Kohdan g alakohdan mukaan jäsenvaltion lainsäädännössä voidaan säätää tietojen käsittelystä tärkeästä yleistä etua koskevasta syystä edellyttäen, että lainsäädäntö on oikeasuhteista ja siinä otetaan tarvittavassa määrin huomioon rekisteröidyn oikeuksien ja etujen suojeleminen. Lisäksi tietosuoja-asetuksen 10 artiklan mukaan rikostuomioita, rikkomuksia ja niihin liittyviä turvaamistoimia koskevien henkilötietojen käsittely on sallittua vain, jos se suoritetaan viranomaisen valvonnassa tai silloin, kun se sallitaan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojaustoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi. Tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa tarkoitettuja erityisiä henkilötietoryhmiä koskevia tietoja ei käsiteltäisi tai talletettaisi rekisteriin. Poikkeuksena

arkaluonteisten tietojen käsittelyn kieltoon olisi kuitenkin jäljempänä kuvattu valvontaviranomaisen oikeus saada sakkorekisteristä tietoja.

Rikollista tekoa, rangaistusta ja muuta rikoksen seuraamusta koskevia tietoja pidetään arkaluonteisina henkilötietoina. Ehdotetun 31 §:n 2 momentin mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ja Ruokavirastolla olisi seuraamusmaksun määräämistä varten oikeus saada välttämättömät tiedot sakkorekisteristä. Tiedonsaantioikeus olisi tarpeen, jotta voitaisiin noudattaa kaksoisrangaistavuuden kieltoa eli varmistaa, ettei seuraamusmaksua määrätä sille, joka on samasta teosta jo tuomittu sakkorangaistukseen tuomioistuimessa. Oikeusrekisterikeskus saisi ehdotetun 31 §:n 2 momentin mukaan pyynnöstä luovuttaa sakkorekisteristä tietoja vain niille, joiden oikeudesta mainittujen tietojen saamiseen säädetään erikseen lailla. Toimenpiteet rekisteröidyn perusoikeuksien ja etujen suojaamiseksi toteutuisivat tietosuojalain 6 §:n 2 momentissa säädettyillä suojatoimilla. Tällaisia suojatoimia olisivat muun muassa henkilöstön osaamisen ja erilaisten valvontakeinojen toteuttaminen sekä teknisten järjestelmien toimivuuden takaaminen.

Perustuslakivaliokunta on arvioinut arkaluonteisten tietojen käsittelyn sallimisen koskevan yksityiselämään kuuluvan henkilötietojen suojan ydintä (PeVL 37/2013 vp, s.2/I), minkä johdosta tällaisia tietoja sisältävän rekisterin perustamista on arvioitava perusoikeuksien rajoitusedellytysten, erityisesti rajoitusten hyväksyttävyyden ja oikeasuhtaisuuden, kannalta (PeVL 20/2020 vp, s. 4). Valiokunta on antanut merkitystä luovutettavien tietojen luonteelle arkaluonteisina tietoina arvioidessaan tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevan sääntelyn kattavuutta, täsmällisyyttä ja sisältöä (ks. esim. PeVL 38/2016 vp, s. 3). Valiokunta on kiinnittänyt erityistä huomiota siihen, että arkaluonteisten tietojen käsittely on syytä rajata täsmällisillä ja tarkkarajaisilla säännöksillä vain välttämättömään (ks. esim. PeVL 60/2018 vp, s. 4).

Kasvinsuojeluainelain viranomaiset käsittelevät rekisterin henkilötietoja niille toimivaltaa luovassa lainsäädännössä säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi. Arkaluonteisia tietoja koskevan tiedonsaantioikeuden tarkoitus on kaksoisrangaistavuuden estäminen, ja tiedot luovutetaan viranomaiselle vain tätä varten. Tietoja ei talleteta rekisteriin. Muita arkaluonteisia tietoja ei tarvita eikä sisällytetä tietoihin. Ehdotetussa laissa tarkoitettu henkilötietojen käsittely katsotaan välttämättömäksi kasvinsuojeluaineisiin kohdistuvan valvonnan suorittamiseksi seuraamusmaksun määräämiseksi. Henkilötietojen käsittelyä voidaan pitää perustuslain näkökulmasta hyväksyttävään syyhyn perustavana ja oikeasuhteisena.

Tietosuoja-asetuksen IV luvussa säädetään rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän velvollisuuksista. Tietosuoja-asetuksen 86 artikla koskee tietosuojan ja viranomaisten asiakirjojen julkisuuden yhteensovittamista. Artiklan mukaan viranomaiset voivat yleisen edun vuoksi toteutettavan tehtävän suorittamiseksi luovuttaa viranomaisten hallussa olevien virallisten asiakirjojen sisältämiä henkilötietoja viranomaiseen sovellettavan unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jotta voidaan sovittaa yhteen asetuksen mukainen oikeus henkilötietojen suojaan sekä virallisten asiakirjojen julkisuus.

Perustuslakivaliokunta on pitänyt henkilötietojen julkistamista perustuslain puitteissa mahdollisena toteuttaa julkisena tietopalveluna, jos sille on oikeusturvan takeiden ja perusoikeusjärjestelmän tavoitteiden kannalta hyväksyttävät perusteet (PeVL 2/2017 vp, PeVL 65/2014 vp, PeVL 32/2008 vp). Perustuslakivaliokunta on pitänyt yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta olennaisena, että internetiin sijoitettavasta henkilörekisteristä tietoja ei voida hakea erilaisina massahakuina, vaan esimerkiksi ainoastaan yksittäisinä hakuina. Valiokunta on pitänyt tärkeänä, että rekisterin sisällön ja tarkoituksen kannalta

perusteltu rajausta sisällytetään tietojen luovuttamiseen tällaisissa rekistereissä (ks. esim. PeVL 17/2018 vp, ja siinä viitatu lausunnot).

Lakiehdotuksen 35 a §:n mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää sähköisesti yleisön nähtävillä tiedostoa hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista ja niistä kasvinsuojeluaineista, joiden hyväksyntä on peruutettu. Tiedosto ei sisältäisi henkilötietoja. Pykälän 2 momentin mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto julkaisee ja ylläpitää yleisesti saatavilla olevaa luetteloa koulutuksen järjestäjistä, tutkinon järjestäjistä ja kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajista. Luettelossa on mahdollista julkaista henkilön suostumuksella tämän nimi, osoite, sähköpostiosoite ja puhelinnumero. Suostumus toimisi tällöin tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisena oikeusperusteena edellä kuvattujen lakisääteisen velvoitteen ja julkisen vallan käyttämistä koskevien perusteiden lisäksi. Luettelosta tietoja on mahdollista hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina käyttäen hakuperusteena rekisteröidyn nimeä tai paikkakuntaa.

Lakiehdotuksen 35 c §:n mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voisi luovuttaa julkisen tietoverkon välityksellä 35 §:ssä tarkoitetusta rekisteristä tiedon kasvinsuojeluaineita ammattitoiminnassa käyttävän toimijan nimestä. Julkisesti tietopalvelusta tietoja voisi hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina käyttäen hakuperusteena rekisteröidyn nimeä tai tunnusnumeroa. Tiedot poistettaisiin välittömästi sen jälkeen, kun toimijan rekisteröinti on peruutettu tai kun se on saanut tiedon toimijan kuolemasta. Ehdotetun sääntelyn voidaan katsoa täyttävän perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä julkiselle tietopalvelulle asetetut vaatimukset.

Ehdotetun lain 35 b §:n 3 momentissa suljettaisiin pois tietosuojasetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan säännösten soveltaminen. Mainittujen alakohtien nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Tietosuojasetuksen 23 artikla sallii tiettyjen edellytysten täytyessä sen, että unionin tai jäsenvaltion lainsäädännöllä rajoitetaan mainitun oikeuden käyttöä. Artiklan 23 kohdan 1 mukaan rajoitus on mahdollinen, jos kyseisessä rajoituksessa noudatetaan keskeisiltä osin perusoikeuksia ja -vapauksia ja se on demokraattisessa yhteiskunnassa välttämätön. On yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voi artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen rekisterinpitäjän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Hallinnon yleislait, laillisuusvalvonta ja virkavastuusäännökset sekä toisaalta tietosuojasetuksen muut säännökset rekisteröidyn oikeuksista edistävät ja toteuttavat rekisteröidyn oikeusturvaa. Esityksessä katsotaan, että ehdotetut säännökset täyttävät vaatimuksen, että rajoitukset noudattavat keskeiseltä osin perusoikeuksia ja -vapauksia. Tietosuojasetuksen 18 artiklaa koskevia poikkeuksia voidaan pitää rekisteröidyn oikeusturvan kannalta vähäisinä, kun otetaan huomioon se, miten muutoin turvataan hyvä hallinto ja oikeusturva rekisterinpitäjän suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä.

Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai sen nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi, eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle.

Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan julkisen hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle edellyttää, että laissa määritellään ainakin yleisluonteisesti tehtävän hoitajalta edellytetyt pätevyys tai kelpoisuus (muun muassa PeVL 28/2001 vp ja 48/2001 vp).

Perustuslakivaliokunta on todennut, että julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle myös lain nojalla tehtävällä sopimuksella (PeVL 26/2017 vp, s. 48, PeVL 11/2004 vp, s. 2/I, PeVL 11/2002 vp, s. 5/I).

Lakiehdotuksen 9 §:ssä säädettäisiin kasvinsuojeluaineita koskevan koulutuksen järjestäjistä ja 11 §:ssä kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon järjestäjistä. Lain 13 §:ään sisältyisivät säännökset kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajista. Ehdotetun 25 §:n mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Ruokavirasto voisivat myös valvonta-asetuksen mukaisesti toimeksiannota siirtää tiettyjä tarkastuksiin ja valvontaan liittyviä tehtäviä luonnollisen henkilön suorittavaksi. Tämä vastaisi asiallisesti myös nykyisessä laissa valtuutetuille tarkastajille osoitettua toimivaltaa.

Toimeksiannon edellytyksenä on valvonta-asetuksen 30 artiklan mukaan luonnollisen henkilön asiantuntemus sekä soveltuva pätevyys ja kokemus. Toimeksiannon saajalla ei olisi merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä. Toimeksiannon saajan on perustuslakivaliokunnan tulkinnan mukaisesti noudatettava hallinnon yleislakeja ja hän toimii virkavastuulla. Häneen sovelletaan vahingonkorvausvastuuta koskevia säännöksiä eikä hän saa suorittaa tarkastuksia pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Ehdotuksen mukaan tarkastusten perusteella mahdollisesti tehtävät hallinnolliset päätökset tekisi toimeksiannon antanut viranomainen. Tilanteet, joissa toimeksianto tai valtuutus olisi peruutettava, on säännelty valvonta-asetuksen 33 artiklan 1 kohdan b alakohdassa.

Ehdotettu sääntely täyttää perustusvaliokunnan edellyttämät siirrettävän tehtävän hoitajalta vaadittavat yleisluonteisesti määritellyt pätevyys- ja kelpoisuusvaatimukset. Valvonta-asetuksen yksityiskohtaisen sääntelyn voidaan myös katsoa täyttävän julkisen hallintotehtävän siirtoon liittyvät edellytykset perustuslain 124 §:n kannalta.

Tietojensaantioikeus

Lakiehdotuksen 31 §:n 1 momentissa säädetään valvontaviranomaisen oikeudesta saada salassapitosäännösten estämättä valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot valtion ja kunnan viranomaisilta, toimijoilta ja muilta, joita ehdotetussa laissa ja unionin kasvinsuojeluaineita koskevassa lainsäädännössä säädetty velvoitteet koskevat. Perustuslain 2 §:n 3 momentin ja 80 §:n 1 momentin mukaisesti perusteista vaatia tietoja yksityisiltä on säädettävä lailla, koska velvollisuus antaa tietoja kohdistuu osaltaan yksityisen oikeusasemaan.

Ehdotetun 31 §:n 2 momentin mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ja Ruokavirastolla olisi seuraamusmaksun määräämistä varten oikeus saada välttämättömät tiedot sakkorekisteristä. Tiedonsaantioikeus olisi tarpeen, jotta voitaisiin noudattaa kaksoisrangaistavuuden kieltoa eli varmistaa, ettei seuraamusmaksua määrätä sille, joka on samasta teosta jo tuomittu sakkorangaistukseen tuomioistuimessa.

Perustuslakivaliokunta on arvioinut viranomaisten tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevaa sääntelyä perustuslain 10 §:n 1 momentissa säädetyn yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta ja kiinnittänyt huomiota muun muassa siihen, mihin ja ketä koskeviin tietoihin tiedonsaantioikeus ulottuu ja miten tiedonsaantioikeus sidotaan tietojen välttämättömyyteen. Viranomaisen tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttamismahdollisuus ovat voineet liittyä jonkin tarkoituksen kannalta "tarpeellisiin tietoihin", jos tarkoitetut tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi. Jos taas tietosisältöjä ei ole samalla tavoin luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus "tietojen välttämättömyydestä" jonkin tarkoituksen kannalta (PeVL 21/2018 vp, s. 4, PeVL 17/2016 vp, s. 2—3 ja siinä viitatus lausunnot).

Ehdotetun lain mukaiset tiedot sisältävät myös henkilötietoja. Lakiehdotuksen 31 §:n mukaiset viranomaisella olisi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada välttämättömät tiedot sakkorekisteristä 40 a §:n mukaisen seuraamusmaksun määräämistä varten. Rikollista tekoa, rangaistusta ja muuta rikoksen seuraamusta koskevia tietoja pidetään arkaluonteisina henkilötietoina. Tiedonsaantioikeuden tarkoitus on kaksoisrangaistavuuden estäminen, ja tiedot luovutetaan viranomaiselle vain tätä varten. Muita arkaluonteisia tietoja ei tarvita eikä sisällytetä tietoihin. Ehdotetussa laissa tarkoitettu henkilötietojen käsittely katsotaan välttämättömäksi kasvinsuojeluaineisiin kohdistuvan valvonnan suorittamiseksi seuraamusmaksun määräämiseksi. Henkilötietojen käsittelyä voitaneen pitää perustuslain näkökulmasta hyväksyttävään syyhyn perustavana ja oikeasuhteisena.

Rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaaminen

Lakiehdotuksen 47 a §:ssä säädettäisiin rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaamisesta. Perustuslain 12 §:n 2 momentissa säädety julkisuusperiaatteen näkökulmasta ehdotettu pykälä on merkityksellinen, koska se koskee salassapitoa. Valvonta-asetuksen 140 artiklan mukaan todellisista tai mahdollisista rikkomuksista toimivaltaiselle viranomaiselle ilmoittavia henkilöitä on suojeltava kustotoimilta, syrjinnältä ja muun tyypiseltä epäoikeudenmukaiselta kohtelulta. Ilmoittajan henkilöllisyyden salassapitoperusteesta olisi tarkoituksenmukaista säätää ehdotetussa laissa, vaikka salassapitoperusteita koskevan sääntelyn pääsääntönä onkin säännösten keskittäminen julkisuuslakiin. Julkisuuslainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä eduskunta on korostanut pidättyvää suhtautumista viranomaisten tietojen salassapitoa koskevien säännösten sijoittamiseen erityislainsäädäntöön (esim. PeVL 2/2008 vp. s. 2 ja PeVL 13/2000 vp).

Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 15 kohdan mukaan tieto viranomaisen tarkastus- tai valvontatoimeen liittyvistä seikoista on pidettävä salassa, jos tiedon antaminen vaarantaisi valvonnan tai sen tarkoituksen toteutumisen tai ilman painavaa syytä olisi omiaan aiheuttamaan vahinkoa asiaan osalliselle. Kohdan perusteluissa viitataan myös mahdollisuuteen ilmoituksen tai muun aloitteentekijän henkilöllisyyden salaamiseen valvonnan yleisten toteuttamismahdollisuuksien lisäämiseksi. Tieto olisi pidettävä salassa myös, jos tiedon antaminen aiheuttaisi tarkastuksen kohteen aiheutonta leimautumista.

Lisäksi sovelletaan asianosaisjulkisuutta koskevia säännöksiä. Julkisuuslain 11 §:n mukaan hakijalla, valittajalla sekä muulla, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee (asianosainen), on oikeus saada asiaa käsittelevältä tai käsitelleeltä viranomaiselta tieto muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä, joka voi tai on voinut vaikuttaa hänen asiansa käsittelyyn. Julkisuuslain 11 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan oikeutta ei kuitenkaan ole, jos tiedon antaminen olisi vastoin erittäin tärkeää yleistä etu tai vastaavasti vastoin erittäin tärkeää yksityistä etua. Tiedon antaminen rikkomusta koskevasta ilmoituksesta ilmoituksen kohteelle voisi olla vastoin julkisuuslaissa tarkoitettu erittäin tärkeää yleistä etu, jos tiedon antaminen voisi vaarantaa valvontaviranomaiselle tärkeän tiedonsaannin. Tiedon antaminen ilmoituksen tekijästä voi puolestaan olla vastoin julkisuuslaissa tarkoitettua tärkeää yksityistä etua, jos ilmoittajan henkilöllisyyden paljastaminen vaarantaisi ilmoittajan turvallisuutta tai yksityiselämän suojaa. Tällöin asianosaisjulkisuutta olisi rajoitettava. Säännöksen soveltamisen edellytyksenä on, että asiassa ilmi tulneiden seikkojen perusteella on perusteltu syy arvioida ilmoituksentekijän suojantarpeen olemassaolo.

Valvonta-asetuksen mukaan kuitenkin kenen tahansa henkilön olisi voitava tuoda toimivaltaisten viranomaisten tietoon uusia tietoja. Ehdotettu säännös henkilöllisyyden suojaamisesta on tarpeen yleisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseksi. Ihmisten ja eläinten terveyden ja ympäristön turvallisuuden varmistamisessa on tärkeää, että kasvinsuojeluaineita

koskevat väärinkäytökset saatettaisiin viipymättä viranomaisten tietoon. Ilmoittajan henkilöllisyyden salaamisen edellytyksenä olisi, että henkilöllisyyden paljastumisen arvioitaisiin aiheuttavan haittaa ilmoittajalle.

Perustuslain 12 § turvaa jokaiselle sananvapauden. Sananvapauteen sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Ehdotetulla säännöksellä vahvistetaan EU:n perusoikeusasiakirjan mukaista oikeutta sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen (11 artikla), suojaan perusteettoman irtisanomisen yhteydessä (30 artikla), oikeudenmukaisiin ja kohtuullisiin työoloihin (31 artikla) sekä henkilötietojen suojaan (8 artikla).

Pyrkimys suojata rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyttä voidaan katsoa olevan sopusoinnussa perustuslain 12 §:n 2 momentissa turvatus julkisuusperiaatteen ja sen julkisuusperiaatteen rajoituksilta edellyttämän välttämättömyysperiaatteen kanssa. Ehdotettu säännös täyttää suhteellisuusperiaatteen vaatimukset, sillä se koskisi vain tilanteita, joissa henkilöllisyyden paljastamisesta voi aiheutua haittaa ilmoittajalle.

Hallinnollinen seuraamusmaksu

Lakiehdotuksen 40 a §:ssä säädettäisiin säännösten noudattamatta jättämisen vuoksi määrättävästä hallinnollisesta seuraamusmaksusta. Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkinnan mukaan (PeVL 9/2012 vp, s. 2) tällainen maksu ei ole perustuslain 81 §:n mielessä sen paremmin vero kuin maksukaan vaan lainvastaisesta teosta määrättävä sanktioluonteinen hallinnollinen seuraamus. Valiokunta on asiallisesti rinnastanut rangaistusluonteisen taloudellisen seuraamuksen rikosoikeudelliseen seuraamukseen (PeVL 28/2014 vp s.2/II, PeVL 57/2010 vp, PeVL 4/2001 vp, PeVL 32/2005). Hallinnollisen seuraamusmaksun yleisistä perusteista on säädettävä perustuslain 2 §:n 3 momentin edellyttämällä tavalla lailla, koska sen määrittämiseen sisältyy julkisen vallan käyttöä (PeVL 10/2016). Laissa on täsmällisesti ja selkeästi säädettävä maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta samoin kuin lain täytäntöönpanon perusteista (PeVL 32/2005 vp, PeVL 55/2005 vp). Lisäksi valiokunta on katsonut, että vaikka perustuslain 8 §:n rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen täsmällisyysvaatimus ei sellaisenaan kohdistu hallinnollisten seuraamusten sääntelyyn, ei tarkkuuden yleistä vaatimusta kuitenkaan voida tällaisen sääntelyn yhteydessä sivuuttaa.

Perustuslakivaliokunta on rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia käsitellessään kiinnittänyt huomiota Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7. lisäpöytäkirjan 4 artiklan sisältämään ns. ne bis in idem -sääntöön, jonka mukaan ketään ei saa saman valtion tuomiovallan nojalla tutkia uudelleen tai rangaista oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on jo lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi kyseisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti (PeVL 9/2012 vp). Seuraamussäännöksiä on tällöin tulkittava itsekriminointisuojan kanssa yhteensopivasti ottaen huomioon muun muassa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö. Itsekriminointisuoja kuuluu perustuslain 21 §:ssä turvatus oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeisiin (ks. PeVL 39/2014 vp, s. 4/I ja HE 309/1993 vp, s. 74/II).

Ehdotetun pykälän mukaisella seuraamusmaksulla pyritään osaltaan estämään ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristön turvallisuuteen kohdistuvia väärinkäytöksiä. Sääntely on tarpeen yleisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseksi. Osa nykyisin kasvinsuojeluainerikkomuksina rangaistavista teoista siirrettäisiin hallinnollisen seuraamusmaksusääntelyn piiriin. Sääntelyä ei ole tarkoitettu päällekkäiseksi laissa

rangaistavaksi säädettyjen tekojen kanssa. Maksun soveltamisen piirissä olevien laiminlyöntien toteennäyttäminen olisi yksinkertaista, eikä se vaatisi tutkinnallisia keinoja.

Ehdotetussa pykälässä olisi riittävän täsmälliset säännökset maksuvelvollisuuden ja seuraamusmaksun suuruuden perusteista samoin kuin maksuvelvollisen oikeusturvasta ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta ja seuraamusmaksun vanhentumisesta. Seuraamusmaksun täytäntöönpanokelpoisuus määräytyy oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaan. Toimivaltaisen viranomaisen päätös hallinnollisesta seuraamusmaksusta on täytäntöönpanokelpoinen, kun päätös on saanut lainvoiman.

Lainsäädäntövallan siirtäminen

Tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Perustuslain 80 §:n johdosta asetuksenantovaltuuksiin on perustuslakivaliokunnan käytännössä kohdistettu vaatimuksia sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta. Valiokunta on painottanut, että lakiin otettava asetuksenantovaltuus on laadittava niin, että valtuuden sisältö selvästi ilmenee laista ja että se rajataan riittävän tarkasti (PeVL 36/2018 vp, PeVL 17/2018 vp, PeVL 15/2018 vp, s. 59, PeVL 45/2017, PeVL 26/2017, s. 26). Lisäksi valtuus on syytä sijoittaa pääsääntöisesti lain asianomaisen perussäännöksen yhteyteen (ks. PeVL 26/2017 vp, s. 26, PeVL 10/2016 vp, s. 5 ja PeVL 49/2014 vp, s. 6).

Ehdotukseen sisältyy lukuisia asetuksenantovaltuuksia. Lain 4 §:n mukaan tarkemmat säännökset integroidun torjunnan yleisistä periaatteista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Lain 9 §:n mukaan säännökset koulutuksen järjestäjästä ja koulutuksen järjestämisestä voitaisiin antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Lain 18 § mukaan tarkemmat säännökset pykälän 1 momentissa tarkoitetuista hyvän testaustoiminnan vaatimuksista sekä laitoksen hyväksymisestä ja hyväksymismenettelystä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Lain 19 §:n mukaan tarkemmat säännökset pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen kokeiden lupahakemusmenettelyistä sekä lupahakemusten ja koetta koskevien ilmoitusten sisällöstä ja kokeiden suorittamisen ehdoista annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Lain 22 a §:n mukaan tarkemmat tiedot 1 momentissa tarkoitettua turvallisesta käytöstä, kaasutuksen suorittajan suojautumisesta kaasutustyössä ja kaasutustyön oikeasta suorittamisesta, 2 momentissa tarkoitetun luvan hakemisesta sekä 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen sisällöstä annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Lain 24 §:n mukaan tarkempia säännöksiä riski-indikaattoreiden laskemisesta ja muista pykälän 2 momentin 7 ja 8 kohdassa tarkoitetuista tehtävistä voitaisiin antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Lain 28 §:n mukaan tarkemmat säännökset valvonnan järjestämisen yleisistä periaatteista voitaisiin antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Lakia alemman asteisen sääntelyn runsaus liittyy sääntelykohteen teknisluonteisuuteen ja varsin yksityiskohtaisen sääntelyn tarpeeseen. Asetuksenantovaltuudet kytkeytyvät pääosin puitedirektiiviin ja kansallisen liikkumavaran käyttöön, jonka unionin lainsäädäntö mahdollistaa. Tämä osaltaan rajoittaa asetuksenantajan toimivaltaa.

Esitetyt valtuudet on kuvattu täsmällisesti ja tarkkarajaisesti. Valtuutussäännösten voi katsoa täyttävän perustuslain 80 §:n vaatimukset.

Hallituksen käsityksen mukaan ehdotukset ovat perustuslain mukaisia, ja lakiehdotus voidaan säätää tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Koska esitys sisältää periaatteellisia kysymyksiä

sananvapauden rajoittamisesta, hallitus pitää suotavana, että perustuslakivaliokunta antaisi esityksestä lausunnon.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella ja koska valvonta-asetuksessa sekä puitedirektiivissä on säännöksiä, joita ehdotetaan täydennettäväksi lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

kasvinsuojeluaineista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 18 §:n 2 momentti sekä 26, 26 a ja 27 §, sellaisina kuin niistä ovat 26 § laissa 564/2014, 26 a § laissa 731/2020 ja 27 § laissa 1398/2019,
muutetaan 2—4 §, 7 §:n 1 momentti, 9 §, 11 §:n 2 momentti, 13 §:n 1 ja 3 momentti, 17 ja 19 §, 22 §:n 1 momentti, 23—25, 28 ja 29 §, 30 §:n 1 momentti, 31, 34 ja 35 §, 36 §:n 1 momentti, 37—42 sekä 48 §,
sellaisina kuin niistä ovat 2 ja 24 § osaksi laissa 1398/2019 ja 731/2020, 3 § osaksi laissa 546/2023, 25 ja 29 §, 36 §:n 1 momentti, 38—40 ja 42 § laissa 372/2018, 35 § osaksi laissa 69/2019 ja 48 § laissa 44/2021, sekä
lisätään lakiin uusi 22 a, 24 a—24 d §, 30 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, sekä lakiin uusi 31 a, 35 a—35 c, 39 a—39 d, 40 a ja 47 a § seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään yhteisön politiikan puitteista torjunta-aineiden kestävä käytön aikaansaamiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/128/EY, jäljempänä puitedirektiivi, täytäntöönpanosta.

Tässä laissa annetaan myös täydentävät säännökset:

1) kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009, jäljempänä kasvinsuojeluaineasetus, täytäntöönpanosta;

2) torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 396/2005, jäljempänä jäämäasetus, II, IV ja VI-X luvun sekä 18 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan, 4 kohdan ja 20 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanosta;

3) virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 (virallista valvontaa koskeva asetus), jäljempänä valvonta-asetus, soveltamisesta sellaiseen viralliseen valvontaan, jota suoritetaan mainitun asetuksen 1 artiklan 2 kohdan h alakohdassa tarkoitettujen kasvinsuojeluaineiden

markkinoille saattamista ja käyttöä koskevien vaatimusten ja torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevien vaatimusten noudattamiseksi, jollei muualla laissa toisin säädetä.

3 §

Suhde eräisiin säädöksiin

Sen lisäksi mitä tässä laissa säädetään, kasvinsuojeluaineisiin sovelletaan, mitä kemikaalilaissa (599/2013) ja Euroopan unionin kemikaalilainsäädännössä säädetään kemikaaleista. Vaaralliseksi kemikaaliksi luokitellun kasvinsuojeluaineen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin, siirtoon sekä säilytykseen sovelletaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettua lakia (390/2005). Kasvinsuojeluaineiden kuljetukseen sovelletaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettua lakia (541/2023).

Kasvinsuojeluaineiden jäämistä sekä niiden valvonnasta säädetään elintarvikelaissa (297/2021) ja rehulaissa (1263/2020) sekä jäämäasetuksessa.

Vaatimuksista, jotka kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden on täytettävä ennen kuin ne saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön, säädetään eräiden teknisten laitteiden vaatimuksenmukaisuudesta annetussa laissa (1016/2004) ja työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa (44/2006).

Kasvinsuojeluaineisiin, joiden hyväksyminen on peruutettu tai joiden hyväksymisen voimassaolo muutoin on lakannut, sekä muuten käytöstä poistettaviin kasvinsuojeluaineisiin sovelletaan jätelakia (646/2011). Geneettisesti muunnetuista organismeista säädetään lisäksi geeniteknikkalaissa (377/1995). Kasvinsuojeluaineita käsittelevän työturvallisuudessa on otettava lisäksi huomioon työturvallisuuslaissa säädetty (738/2002) vaatimukset.

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) kasvinsuojeluaineella kasvinsuojeluaineasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa määriteltyä kasvinsuojeluainetta;
- 2) ammattimaisella käyttäjällä henkilöä, joka käyttää ammattitoiminnassaan kasvinsuojeluaineita;
- 3) jakelijalla luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka asettaa kasvinsuojeluaineen saataville markkinoilla;
- 4) neuvojalla henkilöä, jolla on tarvittava tietämys ja joka neuvoo kasvintuhoojien torjunnassa ja kasvinsuojeluaineiden turvallisessa käytössä ammatillisen toiminnan tai kaupallisen palvelun osana;
- 5) toimijalla valvonta-asetuksen 3 artiklan 29 kohdassa määriteltyä toimijaa ja sitä, jolle tässä laissa säädetään kasvinsuojeluaineita koskevia velvoitteita;
- 6) kasvinsuojeluaineiden levitysvälineillä laitteita, jotka on erityisesti tarkoitettu kasvinsuojeluaineiden levittämiseen tai jotka ovat välttämättömiä kyseisten laitteiden tehokkaan toiminnan varmistamiseksi;
- 7) integroidulla torjunnalla kasvinsuojelumenetelmien käyttöä taloudellisesti ja ympäristön kannalta perustellusti siten, että vähennetään ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia riskejä;
- 8) valvontaviranomaisella Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa, Ruokavirastoa, elinkeino- ja ympäristökeskusta sekä Tullia;
- 9) miehittämättömällä ilma-aluksella ilmailulain (864/2014) 2 §:n 21 kohdassa tarkoitettua miehittämätöntä ilma-alusta

10) maahantuonnilla kasvinsuojeluaineiden tuontia muista kuin Euroopan unionin jäsenvaltioista;

11) maastaviennillä kasvinsuojeluaineiden vientiä muihin kuin Euroopan unionin jäsenvaltioihin.;

12) kauttakululla kasvinsuojeluaineiden kuljetusta EU:n ulkopuolisesta maasta Suomen kautta EU:n ulkopuoliseen maahan

Tarkemmat säännökset integroidun torjunnan yleisistä periaatteista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella puitedirektiivin liitteen III mukaisesti.

7 §

Kasvinsuojeluaineiden käsittely ja varastointi sekä niiden pakkausten ja jäännösten käsittely

Toimijoiden on noudatettava erityistä varovaisuutta varastoitaessa, käsiteltäessä, laimennettaessa ja sekoitettaessa kasvinsuojeluaineita ennen niiden levittämistä ja levittämisen aikana, jotta toimenpiteet eivät vaaranna ihmisten terveyttä eivätkä ympäristöä.

9 §

Koulutuksen järjestäjä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy hakemuksesta 8 §:ssä tarkoitetun koulutuksen järjestäjän.

Koulutuksen järjestäjä hyväksytään, jos hänellä on riittävä kasvinsuojeluaineita ja niiden käyttöä koskeva koulutus ja kokemus. Koulutuksen järjestäjä voi käyttää asiantuntijoita koulutuksen antamisessa. Koulutuksen järjestäjän hyväksyminen on voimassa viisi vuotta.

Koulutuksen järjestäjän on vuosittain ilmoitettava koulutukseen osallistuneiden henkilöiden lukumäärä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Koulutuksen järjestämistä koskevia asiakirjoja on säilytettävä vähintään viisi vuotta koulutuksen järjestämisestä, ja ne on vaadittaessa esitettävä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Tarkempia säännöksiä koulutuksen järjestäjästä ja koulutuksen järjestämisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

11 §

Tutkinnon järjestäjä

Tutkinnon järjestäjäksi hyväksytään luonnollinen henkilö, jos tällä on hyvä perehtyneisyys tutkinnon aihepiiriin ja riittävää käytännön kokemusta siitä. Hyväksyminen on voimassa viisi vuotta.

13 §

Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaaja

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto huolehtii kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaustoiminnan järjestämisestä. Virasto hyväksyy hakemuksesta kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajan. Levitysvälineiden testaaja hyväksytään, jos hänellä on riittävä alan

tuntemus ja testaustoiminnan edellyttämät tiedot ja taidot. Hyväksyminen on voimassa viisi vuotta.

Testaajaan sovelletaan hänen suorittaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

5 luku

Toiminnan harjoittaminen

17 §

Kasvinsuojeluaineen käyttö ammattitoiminnassa ja myynti tai muu luovuttaminen ammattitoiminnassa käytettäväksi

Kasvinsuojeluaineita saa ammattitoiminnassa käyttää vain 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittanut, joka on rekisteröity 35 §:ssä tarkoitettuun kasvinsuojeluainerekisteriin.

Yksinomaan ammattimaiseen käyttöön hyväksyttyjä kasvinsuojeluaineita saa myydä tai muutoin luovuttaa vain sellaiselle henkilölle:

- 1) joka on suorittanut 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon;
- 2) joka on rekisteröity kasvinsuojeluainerekisteriin; ja
- 3) jonka henkilöllisyys voidaan ostotilanteessa luotettavasti todeta.

19 §

Tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavat kokeet

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi myöntää hakemuksesta luvan kasvinsuojeluaineasetuksen 54 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettaviin kokeisiin, joihin liittyy käytettyyn käyttökohteeseen hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen päästämistä ympäristöön.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi myöntää hakemuksesta luvan kasvinsuojeluaineasetuksen 54 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettaviin kokeisiin, joissa kasvinsuojeluaine levitetään miehittämättömällä ilma-aluksella.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettu lupa myönnetään, jos arvioidaan, ettei kokeesta ole todennäköisiä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön, hakijalla on käytettävissään kokeen suorittamiseksi asianmukaiset testauspaikat ja koe suoritetaan valvotuissa oloissa käyttäen rajoitettuja määriä valmistetta rajoitetulla alueella. Luvan hakijan on nimettävä kokeelle vastuhenkilö.

Edellä 18 §:ssä tarkoitettu laitos ei tarvitse 1 momentissa tarkoitettua lupaa käyttää hyväksymätöntä kasvinsuojeluainetta tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettaviin kokeisiin. Tällaisen laitoksen on hyvissä ajoin ennen kokeen aloittamista ilmoitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tiedot kokeessa käytettävästä aineesta, sen käyttötarkoituksesta ja käyttömäärästä, kokeen laajuudesta ja kestosta sekä arvioituista terveys- ja ympäristövaikutuksista.

Kasvinsuojeluaineella tehtävä koe on keskeytettävä, jos kokeen aikana ilmenee, että valmisteella on sellaisia merkittäviä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai

ympäristöön, joita ei ole voitu ennakoida lupaa myönnettäessä tai 4 momentissa tarkoitettua ilmoitusta tehtäessä. Asiasta on ilmoitettava viipymättä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Kasvinsuojeluaineasetuksen 54 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu hakemus- ja asiakirja-aineisto toimitetaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Hakemukseen, joka koskee tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavaa koetta, jossa kasvinsuojeluaine on tarkoitus levittää miehittämättömällä ilma-aluksella, tulee liittää todistus säännöistä ja menetelmistä miehittämättömien ilma-alusten käytössä annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/947 14 artiklassa tarkoitettua rekisteröitymisestä miehittämättömän ilma-aluksen käyttäjäksi sekä 12 artiklassa tarkoitettu toimintalupa lentolevitykseen mainitussa artiklassa tarkoitettussa kategoriassa erityinen tai 6 artiklassa tarkoitettut todistukset, joita edellytetään toimintaan mainitussa artiklassa tarkoitettussa kategoriassa sertifioitu.

Tarkemmat säännökset 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen kokeiden lupahakemusmenettelyistä, lupahakemusten ja kokeita koskevien ilmoitusten sisällöstä sekä kokeiden suorittamisen ehdoista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

22 §

Kasvinsuojeluaineen lentolevityksen toteuttaminen

Kasvinsuojeluaineen lentolevitys on suoritettava erityistä huolellisuutta noudattaen ja siten, ettei siitä aiheudu vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai kohtuutonta haittaa ympäristölle. Lentolevityksestä on hyvissä ajoin ennen levitystä ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja terveydensuojeluviranomaiselle sekä kunnaneläinlääkärille.

22 a §

Kasvinsuojeluaineiden levitys kaasuttamalla

Kaasuttamalla levitettävän kasvinsuojeluaineen käyttäjän tulee hallita kaasutuksessa käytettyjen kasvinsuojeluaineiden turvallinen käyttö, kaasutuksen suorittajan suojautuminen kaasutustyössä sekä kaasutustyön oikea suorittaminen. Hänen tulee toimia kansainvälisen vilja- ja rehualan kauppajärjestö GAFTA:n kaasuttamista koskevan menettelytapaohjeen mukaisesti.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi myöntää hakemuksesta kaasuttamalla levitettävän valmisteen käyttäjälle luvan käyttää kaasuttamalla levitettävää kasvinsuojeluainetta, jos käyttäjä osoittaa täyttävänsä 1 momentissa säädetyt edellytykset.

Kaasuttamalla levitettävän kasvinsuojeluaineen käyttäjän tulee ennen työn suorittamista tehdä ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettua turvallisesta käytöstä, kaasutuksen suorittajan suojautumisesta kaasutustyössä ja kaasutustyön oikeasta suorittamisesta, 2 momentissa tarkoitettua luvan hakemisesta sekä 3 momentissa tarkoitettua ilmoituksen sisällöstä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

6 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

23 §

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriön tehtävänä on tämän lain ja kasvinsuojeluaineita koskevan Euroopan unionin täytäntöönpanon lainsäädännön yleinen ohjaus ja seuranta.

Maa- ja metsätalousministeriö nimeää Turvallisuus- ja kemikaaliviraston esityksestä kansallisen vertailulaboratorion valvonta-asetuksen 100 artiklan mukaisesti.

24 §

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto suunnittelee ja kehittää toimialallaan valtakunnallisesti kasvinsuojeluaineiden valvontaa.

Sen lisäksi, mitä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tehtävistä säädetään muualla tässä laissa, virasto:

1) vastaa kasvinsuojeluaineasetuksen, valvonta-asetuksen ja tämän lain täytäntöönpanosta sekä noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä kasvinsuojeluaineiden valmistuksen, markkinoille saattamisen, markkinoinnin sekä jakelijoiden ja maahantuojien suorittaman käsittelyn ja varastoinnin osalta sekä vastaa Euroopan unionin kasvinsuojeluaineita koskevassa lainsäädännössä toimivaltaiselle viranomaiselle säädetyistä tehtävistä, jollei tehtäviä ole laissa siirretty muulle viranomaiselle;

2) vastaa valvonta-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua koordinaatiosta ja yhteydenpidosta Euroopan komission ja muiden jäsenvaltioiden kanssa;

3) toimii valvonta-asetuksen 103 artiklassa tarkoitettuna yhteyselimenä;

4) on kasvinsuojeluaineasetuksen 75 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen ja mainitun artiklan 2 kohdassa tarkoitettu yhteensovittamisesta vastaava kansallinen viranomainen;

5) on toimivaltainen viranomainen toimitissa, jotka koskevat jäämäasetuksen II, IV ja VI–X luvun sekä 18 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan ja 20 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanoa;

6) asettaa jäämäasetuksen 18 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun torjunta-aineen jäämän väliaikaisen enimmäismäärän;

7) laskee yhdenmukaistetut riski-indikaattorit noudattaen, mitä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/128/EY muuttamisesta yhdenmukaistettujen riski-indikaattoreiden vahvistamisen osalta annetussa komission direktiivissä (EU) 2019/782 säädetään;

8) suorittaa yhteisön politiikan puitteista torjunta-aineiden kestävä käytön aikaansaamiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/128/EY 15 artiklan 2 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitetut tehtävät, toimittaa mainitun artiklan 3 kohdan mukaisesti tulokset Euroopan komissiolle ja muille jäsenvaltioille sekä asettaa tiedot yleisön saataville.

9) laatii torjunta-aineita koskevista tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1185/2009 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetun tilaston markkinoille saatettujen kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista määristä mainitun asetuksen liitteen I mukaisesti;

10) tekee maa- ja metsätalousministeriölle esityksen valvonta-asetuksen 100 artiklassa tarkoitetun kansallisen vertailulaboratorioiden nimeämisestä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yhdenmukaisten riski-indikaattoreiden laskemisesta ja 2 momentin 8 kohdassa tarkoitetuista tehtävistä.

24 a §

Ruokavirasto

Ruokavirasto suunnittelee, ohjaa ja kehittää toimialallaan valtakunnallisesti kasvinsuojeluaineiden käytön valvontaa.

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään Ruokaviraston tehtävistä, virasto vastaa kasvinsuojeluaineasetuksen, valvonta-asetuksen ja tämän lain täytäntöönpanosta sekä noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä kasvinsuojeluaineiden käytön ja käytön yhteydessä tapahtuvan käsittelyn ja varastoinnin osalta.

24 b §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset valvovat Ruokaviraston ohella kasvinsuojeluaineiden käyttöä ja käytön yhteydessä tapahtuvaa käsittelyä ja varastointia.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset valvovat 22 §:ssä tarkoitettua lentolevityksen toteuttamista.

24 c §

Tulli

Tulli toimii valvontaviranomaisena kasvinsuojeluaineasetuksen ja tämän lain noudattamisen valvonnassa kasvinsuojeluaineiden maahantuonnin, maastaviennin ja kauttakulun yhteydessä.

Valvonnassa noudatetaan tullilakia (304/2016), jollei tässä laissa toisin säädetä.

24 d §

Luonnonvarakeskus

Luonnonvarakeskuksen tehtävänä on:

1) laatia torjunta-aineita koskevista tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1185/2009 1 artiklan 2 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettu tilasto kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista käyttömääristä maataloudessa mainitun asetuksen liitteen II mukaisesti;

2) antaa kasvinsuojeluaineiksi tarkoitettujen aineiden ja valmisteiden hyväksymisen edellytysten selvittämiseksi lausuntonsa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle aineiden ja valmisteiden biologisesta tehokkuudesta ja käyttökelpoisuudesta.

25 §

Valtuutetut tarkastajat

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Ruokavirasto voivat kirjallisesti nimetä ulkopuolisen luonnollisen henkilön määrääjäksi suorittamaan kasvinsuojeluaineita koskevaan viralliseen valvontaan liittyviä tarkastuksia valvonta-asetuksen 28 ja 30 artiklan mukaisesti (valtuutettu tarkastaja).

Valtuutettu tarkastaja toimii tehtävässään valtuutuksen antaneen viraston valvonnassa. Tarkastusten perusteella tehtävät hallinnolliset päätökset tekee valtuutuksen antanut virasto.

Valtuutettuun tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Valtuutetun tarkastajan tulee vaadittaessa esittää kirjallinen valtuutus.

28 §

Valvonnan järjestämisen yleiset periaatteet

Kasvinsuojeluaineita on valvottava tasapuolisesti ja säännöllisesti. Valvontaa on tehostettava, jos on epäiltävissä, että valmiste tai toimijan toiminta ei täytä kasvinsuojeluaineasetuksessa tai tässä laissa tai niiden nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia. Valvontatoimenpiteiden on oltava tarkoituksenmukaisia, ja ne on sopivalla tavalla kohdistettava kasvinsuojeluaineiden valmistuksen, maahantuonnin, kauttakulun, markkinoille saattamisen, markkinoinnin, varastoinnin, käytön ja käsittelyn eri vaiheisiin.

Valvontaviranomaisen on tarvittaessa annettava toimijalle tarpeellisia ohjeita ja kehotuksia kasvinsuojeluaineita koskevien säännösten noudattamisesta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valvonnan järjestämisen yleisistä periaatteista.

29 §

Valvontasuunnitelma

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Ruokavirasto ja Tulli vastaavat kasvinsuojeluaineiden valvonnan ohjaamiseksi ja yhteensovittamiseksi laadittavan valvonta-asetuksen 109 artiklassa tarkoitetun monivuotisen kansallisen valvontasuunnitelman laatimisesta niille laissa osoitettujen tehtävien osalta.

Ruokavirasto koordinoi valvonnan tulosten keruuta valvonta-asetuksen 109 artiklan mukaisesti, asettaa valvontasuunnitelman 111 artiklan mukaisesti julkisesti saataville ja vastaa 113 artiklan mukaisesti vuosikertomuksen laatimisesta ja toimittamisesta Euroopan komissiolle.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vastaa valtakunnallisen valvontasuunnitelman koordinoinnista valvontaviranomaisten välillä.

30 §

Tarkastusoikeus

Tarkastusta ja näytteenottoa koskevasta virallisesta valvonnasta säädetään valvonta-asetuksen 9, 10 ja 14 artiklassa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto saa tunnistautumatta tilata näytteitä etäviestintävälineiden välityksellä myytäväksi tarjottavista kasvinsuojeluaineista. Näytteitä voidaan käyttää virallisessa valvonnassa. Saatuaan näytteen viraston on ilmoitettava toimijalle, että näyte on tilattu virallista valvontaa varten. Toimijalla on oikeus omalla kustannuksellaan saada toinen asiantuntijalausunto näytteestä.

31 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella ja valtuutetulla tarkastajalla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot valtion ja kunnan viranomaisilta, toimijoilta ja muilta, joita tässä laissa tai Euroopan unionin kasvinsuojeluaineita koskevassa lainsäädännössä säädetty velvoitteet koskevat.

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ja Ruokavirastolla on lisäksi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta välttämättömät tiedot sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitetusta sakkorekisteristä tämän lain 40 a §:n mukaisen seuraamusmaksun määräämistä varten.

31 a §

Viranomaisnäytteiden tutkiminen

Virallista valvontaa varten otetut näytteet on käsiteltävä ja tutkittava Ruokavirastossa taikka Ruokaviraston tai Turvallisuus- ja kemikaaliviraston nimeämässä virallisessa laboratoriossa. Näytteitä tutkivan laboratorion tulee täyttää valvonta-asetuksessa säädetyt vaatimukset.

34 §

Virka-apu

Valvontaviranomaisten on annettava toisilleen pyynnöstä virka-apua niiden tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua muille valvontaviranomaiselle säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä. Poliisin on annettava virka-apua myös 25 §:ssä tarkoitetulle valtuutetulle tarkastajalle, jos tätä estetään suorittamasta tehtäväänsä ja esteen poistaminen edellyttää poliisin toimivaltuuksien käyttämistä. Pelastusviranomaisen antamasta virka-avusta säädetään pelastuslain (379/2011) 50 §:ssä.

35 §

Kasvinsuojeluainerekisteri

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää rekisteriä hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista, koulutuksen ja tutkinnon järjestäjistä, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajista sekä kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittaneista (kasvinsuojeluainerekisteri).

Rekisteriin merkitään hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista seuraavat tiedot:

- 1) luvanhaltija ja tämän mahdollinen edustaja yhteystietoineen;
- 2) valmisteiden nimi;
- 3) valmisteiden tehoaine ja sen määrä;
- 4) valmisteiden käyttötarkoitus;
- 5) valmisteiden käyttöohje, käytön rajoitukset, varoitusmerkinnät ja muut myyntipäällysmerkinnät;
- 6) valmisteiden hyväksymisen voimassaoloa koskevat tiedot;
- 7) 24 §:n 2 momentin 9 kohdassa tarkoitetut tiedot markkinoille saatettujen kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista määristä.

Rekisteriin merkitään lisäksi 9 §:ssä tarkoitetusta koulutuksen järjestäjästä, 11 §:ssä tarkoitetusta tutkinnon järjestäjästä, 13 §:ssä tarkoitetusta kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajasta ja 10 §:ssä tarkoitetusta tutkinnon suorittaneesta seuraavat tunnistetiedot:

- 1) nimi ja henkilötunnus;
- 2) äidinkieli;
- 3) osoite, sähköpostiosoite ja puhelinnumero;

4) merkintä 39 a tai 39 b §:ssä tarkoitetusta rekisteröinnin, hyväksymisen tai luvan peruuttamisesta.

Kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittaneesta merkitään rekisteriin tunnistetietojen lisäksi tutkinnon voimassaolon päättymispäivä ja tunnistenumero.

35 a §

Kasvinsuojeluaineita sekä eräitä toimijoita koskeva tiedosto

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää sähköisesti yleisön nähtävillä kasvinsuojeluaineasetuksen 57 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tiedostoa hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista ja niistä kasvinsuojeluaineista, joiden hyväksyminen on peruutettu.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto julkaisee ja ylläpitää 35 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tietojen perusteella yleisesti saatavilla olevaa luetteloa koulutuksen järjestäjistä, tutkinnon järjestäjistä ja kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajista. Luettelossa julkaistaan 3 momentissa tarkoitetun henkilön suostumuksella henkilön nimi, osoite, sähköpostiosoite ja puhelinnumero.

Luettelosta tietoja voi hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina käyttäen hakuperusteena rekisteröidyn nimeä tai paikkakuntaa.

35 b §

Kasvinsuojeluinrekisterin käyttö ja ylläpito

Tässä laissa tarkoitetuilla valvontaviranomaisilla on oikeus käyttää kasvinsuojeluinrekisteriä valvonnessa.

Luonnollisen henkilön 35 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen henkilötiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun kasvinsuojeluaineen hyväksymisen voimassaolo on lakannut. Edellä 9, 11 ja 13 §:ssä tarkoitettujen luonnollisten henkilöiden 35 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tunnistetiedot poistetaan rekisteristä kahden vuoden kuluttua toimijan hyväksynnän päättymisestä ja 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittaneen henkilön tiedot kolmen vuoden kuluttua tutkinnon voimassaolon päättymispäivästä.

Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojalaki), tietosuojalaissa (1050/2018) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

35 c §

Julkinen tietopalvelu

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi luovuttaa julkisen tietoverkon välityksellä kasvinsuojeluinrekisteristä 10 §:n mukaisen tutkinnon suorittaneen nimen (julkinen tietopalvelu).

Julkisesta tietopalvelusta tietoja voi hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina käyttäen hakuperusteena rekisteröidyn nimeä tai tunnistenumeroa.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulee poistaa 1 momentissa tarkoitettua toimijaa koskevat tiedot julkisesta tietopalvelusta välittömästi sen jälkeen, kun toimijan rekisteröinti on peruutettu tai kun virasto on saanut tiedon toimijan kuolemasta. Muilta osin julkiseen tietopalveluun merkittyjen tietojen säilyttämiseen sovelletaan, mitä 35 b §:n 2 momentissa säädetään valvontareksiteriin merkittyjen tietojen säilyttämisestä.

36 §

Valvonnan tulosten julkaiseminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Ruokavirasto ja Tulli julkaisevat valvonnan tulokset. Edellä 32 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja ei kuitenkaan saa julkaista.

37 §

Määräys

Sille, joka ei noudata tämän lain, kasvinsuojeluaineita koskevan Euroopan unionin lainsäädännön tai niiden nojalla annettuja säännöksiä, valvontaviranomaisen on annettava asian laatu huomioon ottaen valvonta-asetuksen 138 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu määräys velvollisuuksien täyttämiseksi.

Epäkohta on määrättävä poistettavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

38 §

Kielto

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi sille 24 §:ssä säädetyn toimivallan mukaisesti kieltää:

1) kasvinsuojeluaineen valmistuksen, varastoinnin, markkinoille saattamisen tai käytön, jos kasvinsuojeluaine ei täytä kasvinsuojeluaineasetuksessa tai tässä laissa tai niiden nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia;

2) kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamisen tai käytön, jos kasvinsuojeluaineen voidaan perustellusti epäillä aiheuttavan välittömän vaaran tai uhan ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle;

3) kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamisen tai käytön, jos valmisteeseen myyntipäällyksmerkinnöissä on sellainen puute tai virhe, että siitä saattaa aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle.

Ruokavirasto voi sille 24 a §:ssä säädetyn toimivallan mukaisesti kieltää:

1) kasvinsuojeluaineen varastoinnin, käsittelyn tai käytön, jos kasvinsuojeluaine tai sen käyttö ei täytä kasvinsuojeluaineasetuksessa tai tässä laissa tai niiden nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia;

2) kasvinsuojeluaineella käsitellyn korjaamatta olevan sadon käyttämisen elintarvikkeeksi tai eläinten rehuksi, jos käyttämisestä saattaa aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi sille 24 b §:ssä säädetyn toimivallan mukaisesti kieltää kasvinsuojeluaineiden 22 §:ssä tarkoitetun lentolevityksen, jos lentolevitys ei täytä tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia.

Tulli voi sille 24 c §:ssä säädetyn toimivallan mukaisesti kieltää kasvinsuojeluaineen maahantuonnin tai maastaviennin, jos kasvinsuojeluaine ei täytä kasvinsuojeluaineasetuksessa tai tässä laissa tai niiden nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia.

Kielto on viipymättä peruutettava, jos sen perusteena oleva puutteellisuus on poistettu tai epäkohta korjattu taikka jos kielto ei ole enää muutoin tarpeen.

Jos asia ei siedä viivytystä, valvontaviranomainen voi määrätä kiellon väliaikaisena. Jos väliaikaisen kiellon antaa muu viranomainen kuin Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tai Ruokavirasto, väliaikainen kielto on saatettava viivytyksettä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tai Ruokaviraston ratkaistavaksi sen mukaan, kumpi viranomainen on asiassa tämän pykälän ja 24 tai 24 a §:n mukaan toimivaltainen. Kielto raukeaa, jos toimivaltainen virasto ei ole tehnyt tämän pykälän 1 tai 2 momentissa tarkoitettua päätöstä viikon kuluessa väliaikaisen kiellon antamisesta.

39 §

Hävittämis- ja maastavientimääräys

Jos kasvinsuojeluaineen valmistus, varastointi, markkinoille saattaminen tai käyttö on 38 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla kielletty, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi määrätä kasvinsuojeluaineen käsiteltäväksi hyväksymällään tavalla uudelleen, hävitettäväksi tai palautettavaksi siihen maahan, josta se on tuotu Suomeen.

Jos korjaamattoman sadon käyttäminen elintarvikkeeksi tai eläinten rehuksi on 38 §:n 2 momentin 2 kohdan nojalla kielletty, Ruokavirasto voi määrätä korjaamattoman sadon hävitettäväksi.

Jos maahantuonti tai maastavienti on 38 §:n 4 momentin nojalla kielletty, Tulli voi määrätä kasvinsuojeluaineen käsiteltäväksi hyväksymällään tavalla uudelleen, hävitettäväksi tai palautettavaksi siihen maahan, josta se on tuotu Suomeen.

Edellä 1—3 momentissa tarkoitettuun päätökseen voidaan liittää ehtoja sen täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä. Toimija, jonka virheellisen menettelyn vuoksi hävittämis- tai maastavientimääräys on annettu, vastaa täytäntöönpanon aiheuttamista kustannuksista.

39 a §

Rekisteröinnin peruuttaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi peruuttaa 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittaneen 35 § 3 momentissa tarkoitetun rekisteröinnin, jos rekisteröinnille säädetyt edellytykset eivät enää täyty tai toiminnassa olennaisesti rikotaan kasvinsuojeluaineita koskevia säännöksiä tai säännösten nojalla tehtyjä päätöksiä eikä toimija Turvallisuus- ja kemikaaliviraston määräyksestä huolimatta korjaa puutteita kohtuullisessa määräajassa. Hyväksyminen voidaan kuitenkin peruuttaa välittömästi, jos puute on niin olennainen, ettei sitä saisi korjattua kohtuullisessa määräajassa tai jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä.

Jos rekisteröinti on peruutettu 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, tulee 10 §:ssä tarkoitettu tutkinto suorittaa uudelleen ennen uutta rekisteröintiä.

39 b §

Eräiden hyväksymisten ja lupien peruuttaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi peruttaa myöntämänsä 9 §:ssä tarkoitetun koulutuksen järjestäjän, 11 §:ssä tarkoitetun tutkinnon järjestäjän, 13 §:ssä tarkoitetun kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajan, 18 §:ssä tarkoitettu kasvinsuojeluaineita testaavan laitoksen hyväksymisen tai 19 §:ssä tarkoitettu koeluvan, jos luvan tai hyväksymisen myöntämisen edellytykset lakkaavat tai hyväksymisen saanut tai luvanhaltija rikkoo olennaisella tavalla kasvinsuojeluaineita koskevia säännöksiä tai säännösten nojalla tehtyjä päätöksiä eikä toimija Turvallisuus- ja kemikaaliviraston määräyksestä huolimatta korjaa puutteita kohtuullisessa määräajassa. Hyväksyminen tai lupa voidaan kuitenkin peruuttaa välittömästi, jos puute on niin olennainen, ettei sitä saisi korjattua kohtuullisessa määräajassa tai jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä.

39 c §

Laboratorion nimeämisen peruuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriö voi peruttaa kansallisen vertailulaboratorion nimeämisen, jos vertailulaboratorio tai siellä harjoitettu toiminta ei täytä valvonta-asetuksen 100 ja 101 artiklassa säädettyjä vaatimuksia, epäkohta on olennainen eikä vertailulaboratorio maa- ja metsätalousministeriön määräyksestä huolimatta korjaa puutetta kohtuullisessa määräajassa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto sekä Ruokavirasto voivat peruttaa virallisen laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä, jos laboratorio olennaisesti rikkoo tai siellä harjoitettavassa toiminnassa olennaisesti rikotaan tämän lain, kasvinsuojeluaineita koskevan Euroopan unionin lainsäädännön tai niiden nojalla annettuja säännöksiä eikä laboratorio viraston määräyksestä huolimatta korjaa puutteita kohtuullisessa määräajassa.

Maa- ja metsätalousministeriö, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto sekä Ruokavirasto voivat peruttaa laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä myös asian käsittelyn vaatimaksi ajaksi, jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä taikka jos puute laboratorion toiminnassa on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotettavuuden.

39 d §

Internetsivuston sulkeminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi määrätä toimijan hallinnoiman tai käyttämän internetsivuston tai sen osan suljettavaksi, jos on ilmeistä, että sen välityksellä myytäväksi tarjottavaa kasvinsuojeluainetta ei ole hyväksytty käytettäväksi kasvinsuojeluaineena tai siitä annetut tiedot ovat sellaiset, että kasvinsuojeluaine tai siitä annettavat tiedot aiheuttavat tai niiden voidaan perustellusta syystä epäillä aiheuttavan vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle taikka johtavat kasvinsuojeluaineiden ostajaa olennaisesti harhaan tai ovat muulla tavalla olennaisesti kasvinsuojeluaineita koskevien säännösten vastaisia.

Internetsivustosta on määrättävä suljettavaksi se sivuston osa, jossa tarjotaan myytäväksi 1 momentissa mainitulla tavalla kasvinsuojeluaineita koskevien säännösten tai määräysten vastaisia kasvinsuojeluaineita. Jos sivuston osan sulkeminen ei poista säännösten tai määräysten vastaisuutta, tarvittaessa on määrättävä suljettavaksi koko sivusto.

Määräys internetsivuston tai sen osan sulkemisesta voidaan antaa väliaikaisena asian selvittämisen tai epäkohdan korjaamisen ajaksi. Sivusto tai sen osa on pidettävä suljettuna, kunnes Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa.

40 §

Uhkasakko ja teettäminen

Valvontaviranomainen voi tehostaa antamaansa 37 §:ssä tarkoitettua määräystä, 38 §:n 1—3 momentissa tarkoitettua kieltoa sekä 39 §:ssä tarkoitettua hävittämistä tai maastavientiä koskevaa määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakosta ja teettämisuhkasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

40 a §

Kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksu

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Ruokavirasto voivat määrätä vähintään 300 euron ja enintään 5 000 euron kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksun sille, joka:

1) käyttää 12 §:n 2 momentin vastaisesti kasvinsuojeluaineen ammattimaiseen levitykseen levitysvälinettä, jota ei ole asianmukaisesti testattu;

2) 17 §:n 1 momentin vastaisesti käyttää ammattitoiminnassaan kasvinsuojeluainetta ilman 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittamista;

3) laiminlyö kasvinsuojeluaineasetuksen 54 artiklassa tarkoitetun koetarkoituksia koskevan luvan hakemisen tai 19 §:n 4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekemisen;

4) laiminlyö kasvinsuojeluaineasetuksen 56 artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa tai 67 artiklan 1 kohdassa säädetyn kirjanpitoa koskevan velvollisuuden;

5) laiminlyö kasvinsuojeluaineasetuksen 67 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden;

6) laiminlyö 11 §:n 3 momentin mukaisen velvollisuuden ilmoittaa tutkinnon suorittaneista tiedot Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus, toistuvuus ja vahingollisuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen. Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä luonnolliselle henkilölle, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa tai jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Jos seuraamusmaksu on määrätty luonnolliselle henkilölle, samasta teosta ei saa määrätä toista seuraamusmaksua eikä tuomita tuomioistuimessa rangaistusta.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Seuraamusmaksu vanheneviiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoimaisen ratkaisun antamispäivästä. Seuraamusmaksu raukeaa, kun maksuvelvollinen luonnollinen henkilö kuolee. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

41 §

Kasvinsuojeluainerikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo kasvinsuojeluaineasetuksen 28 artiklassa tarkoitettua hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamista tai käyttöä koskevaa kieltoa,

2) laiminlyö 19 §:n 5 momentissa tarkoitetun velvollisuuden keskeyttää koe tai ilmoittaa siitä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle,

3) laiminlyö kasvinsuojeluaineasetuksen 56 artiklan 1 tai 4 kohdassa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai 67 artiklan 2 kohdassa säädetyn seurantavelvollisuuden,

4) rikkoo 37 §:n nojalla annettua määräystä tai 38 §:n nojalla annettua kieltoa taikka

5) rikkoo 39 §:n nojalla annettua hävittämis- tai maastavientimääräystä,

on tuomittava, jollei laiminlyöntiä tai teosta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle ole pidettävä vähäisenä taikka jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, kasvinsuojeluainerikkomuksesta sakkoon.

Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

Rikoslaissa (39/1889) tai 1 momentissa tarkoitettua tekoa koskevassa esitutkinnassa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle sekä Ruokavirastolle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Syyttäjän on varattava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle sekä Ruokavirastolle tilaisuus lausunnon antamiseen ennen syyteharkinnan päättymistä. Asiaa tuomioistuimessa suullisesti käsiteltäessä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla sekä Ruokavirastolla on läsnäolo- ja puheoikeus.

42 §

Rikosilmoituksen tekeminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tekee valtuuttamiensa tarkastajien puolesta rikosilmoituksen epäilystä kasvinsuojeluainerikkomuksesta. Ruokavirasto tekee ilmoituksen valtuuttamiensa tarkastajien ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten puolesta. Ilmoitus voidaan jättää tekemättä rikkomuksesta, jota on kokonaisuutena pidettävä ilmeisen vähäisenä eikä kyseessä ole viranomaisten määräysten tai kieltojen toistuva rikkominen.

47 a §

Rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaaminen

Jos ilmoituksen toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle sen valvontaan kuuluvien säännösten todellisesta tai epäilystä rikkomisesta on tehnyt luonnollinen henkilö, hänen henkilöllisyytensä on pidettävä salassa, jos henkilöllisyyden paljastamisesta voidaan olosuhteiden perusteella arvioida aiheutuvan hänelle haittaa.

48 §

Muutoksenhaku

Edellä 10 §:ssä tarkoitettuun tutkinnon hyväksymistä koskevaan päätökseen ja 12 §:n 2 momentissa tarkoitettuun levitysvälineen testausta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhausta 40 §:ssä tarkoitettuun uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämisuhan asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaissa.

Muutoksenhausta valtion viranomaisen määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa.

Edellä 38 §:n 6 momentissa tarkoitettua väliaikaista kieltoa koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 momentin 30 kohta, sellaisena kuin se on laissa 36/2024, ja
lisätään 1 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1183/2023, 23/2024 ja 36/2024 uusi 31 kohta seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Siten kuin tässä laissa säädetään, pannaan täytäntöön myös:

30) alusliikennepalvelulain (623/2005) 29 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;
31) kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 40 a §:ssä tarkoitettu kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Petteri Orpo

Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah

Laki

kasvinsuojeluaineista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 18 §:n 2 momentti sekä 26, 26 a ja 27 §, sellaisina kuin niistä ovat 26 § laissa 564/2014, 26 a § laissa 731/2020 ja 27 § laissa 1398/2019,

muutetaan 2—4 §, 7 §:n 1 momentti, 9 §, 11 §:n 2 momentti, 13 §:n 1 ja 3 momentti, 17 ja 19 §, 22 §:n 1 momentti, 23—25, 28 ja 29 §, 30 §:n 1 momentti, 31, 34 ja 35 §, 36 §:n 1 momentti, 37—42 sekä 48 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 ja 24 § osaksi laeissa 1398/2019 ja 731/2020, 3 § osaksi laissa 546/2023, 25 ja 29 §, 36 §:n 1 momentti, 38—40 ja 42 § laissa 372/2018, 35 § osaksi laissa 69/2019 ja 48 § laissa 44/2021, sekä

lisätään lakiin uusi 22 a, 24 a—24 d §, 30 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, sekä lakiin uusi 31 a, 35 a—35 c, 39 a—39 d, 40 a ja 47 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään kasvinsuojeluaineita koskevista yleisistä vaatimuksista, koulutuksesta ja tutkinnosta, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineistä ja niiden testauksesta, toiminnan harjoittamisesta, viranomaisista ja niiden tehtävistä, valvonnasta sekä hallinnollisista pakkokeinoista ja seuraamuksista.

Tätä lakia sovelletaan myös:

1) kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009, jäljempänä *kasvinsuojeluaineasetus*, noudattamisen valvontaan ja muuhun asetuksen täytäntöönpanoon; *sekä*

2) torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta

Tässä laissa säädetään *yhteisön politiikan puitteista torjunta-aineiden kestävän käytön aikaansaamiseksi* annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/128/EY, jäljempänä **puitedirektiivi**, täytäntöönpanosta.

Tässä laissa annetaan myös täydentävät säännökset:

1) kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009, jäljempänä *kasvinsuojeluaineasetus*, täytäntöönpanosta;

2) torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 396/2005, jäljempänä

annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 396/2005, jäljempänä jäämaaasetus, II, IV ja VI–X luvun sekä 18 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan, 4 kohdan ja 20 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanoon.

jäämaaasetus, II, IV ja VI–X luvun sekä 18 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan, 4 kohdan ja 20 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanosta;

3) virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 (virallista valvontaa koskeva asetus), jäljempänä valvonta-asetus, soveltamisesta sellaiseen viralliseen valvontaan, jota suoritetaan mainitun asetuksen 1 artiklan 2 kohdan h alakohdassa tarkoitettujen kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamista ja käyttöä koskevien vaatimusten ja torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevien vaatimusten noudattamiseksi, jollei muualla laissa toisin säädetä.

3 §

Suhde eräisiin säädöksiin

Sen lisäksi mitä tässä laissa säädetään, kasvinsuojeluaineisiin sovelletaan, mitä kemikaalilaissa (599/2013) ja Euroopan unionin kemikaalilainsäädännössä säädetään kemikaaleista. Vaaralliseksi kemikaaliksi luokitellun kasvinsuojeluaineen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin, siirtoon sekä säilytykseen sovelletaan vaarallisten

3 §

Suhde eräisiin säädöksiin

Sen lisäksi mitä tässä laissa säädetään, kasvinsuojeluaineisiin sovelletaan, mitä kemikaalilaissa (599/2013) ja Euroopan unionin kemikaalilainsäädännössä säädetään kemikaaleista. Vaaralliseksi kemikaaliksi luokitellun kasvinsuojeluaineen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin, siirtoon sekä säilytykseen sovelletaan vaarallisten

kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettua lakia (390/2005). Kasvinsuojeluaineiden kuljetukseen sovelletaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettua lakia (541/2023).

Kasvinsuojeluaineiden jäämistä sekä niiden valvonnasta säädetään elintarvikelaissa (23/2006) ja rehulaissa (86/2008) sekä torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 396/2005.

Vaatimuksista, jotka kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden on täytettävä ennen kuin ne saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön, säädetään eräiden teknisten laitteiden vaatimuksenmukaisuudesta annetussa laissa (1016/2004) ja työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa (44/2006).

Kasvinsuojeluaineisiin, joiden hyväksyminen on peruutettu tai joiden hyväksymisen voimassaolo muutoin on lakannut, sekä muuten käytöstä poistettaviin kasvinsuojeluaineisiin sovelletaan jätelakia (1072/1993). Geneettisesti muunnetuista organismeista säädetään lisäksi geeniteknikkalaissa (377/1995). Kasvinsuojeluaineita käsittelevän työturvallisuudessa on otettava lisäksi huomioon työturvallisuuslain (738/2002) vaatimukset.

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *kasvinsuojeluaineella* kasvinsuojeluaineasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa määriteltyä kasvinsuojeluainetta;
- 2) *ammattimaisella käyttäjällä* henkilöä, joka käyttää ammattitoiminnassaan kasvinsuojeluaineita;
- 3) *jakelijalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka asettaa kasvinsuojeluaineen saataville markkinoilla;

kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettua lakia (390/2005). Kasvinsuojeluaineiden kuljetukseen sovelletaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettua lakia (541/2023).

Kasvinsuojeluaineiden jäämistä sekä niiden valvonnasta säädetään elintarvikelaissa (297/2021) ja rehulaissa (1263/2020) sekä *jäämäasetuksessa*.

Vaatimuksista, jotka kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden on täytettävä ennen kuin ne saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön, säädetään eräiden teknisten laitteiden vaatimuksenmukaisuudesta annetussa laissa (1016/2004) ja työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa (44/2006).

Kasvinsuojeluaineisiin, joiden hyväksyminen on peruutettu tai joiden hyväksymisen voimassaolo muutoin on lakannut, sekä muuten käytöstä poistettaviin kasvinsuojeluaineisiin sovelletaan jätelakia (646/2011). Geneettisesti muunnetuista organismeista säädetään lisäksi geeniteknikkalaissa (377/1995). Kasvinsuojeluaineita käsittelevän työturvallisuudessa on otettava lisäksi huomioon *työturvallisuuslaissa säädetyt* (738/2002) vaatimukset.

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *kasvinsuojeluaineella* kasvinsuojeluaineasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa määriteltyä kasvinsuojeluainetta;
- 2) *ammattimaisella käyttäjällä* henkilöä, joka käyttää ammattitoiminnassaan kasvinsuojeluaineita;
- 3) *jakelijalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka asettaa kasvinsuojeluaineen saataville markkinoilla;

4) *neuvojalla* henkilöä, jolla on tarvittava tietämys ja joka neuvoa kasvintuhoojien torjunnassa ja kasvinsuojeluaineiden turvallisessa käytössä ammatillisen toiminnan tai kaupallisen palvelun osana;

5) *toiminnanharjoittajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka valmistaa, varastoi, saattaa markkinoille, välittää, tuo maahan tai vie maasta taikka käyttää kasvinsuojeluaineita tai tekee kokeita kasvinsuojeluaineilla;

6) *kasvinsuojeluaineiden levitysvälineillä* laitteita, jotka on erityisesti tarkoitettu kasvinsuojeluaineiden levittämiseen tai jotka ovat välttämättömiä kyseisten laitteiden tehokkaan toiminnan varmistamiseksi;

7) *integroidulla torjunnalla* kasvinsuojelumenetelmien käyttöä taloudellisesti ja ympäristön kannalta perustellusti siten, että vähennetään ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia riskejä.

Tarkemmat säännökset integroidun torjunnan yleisistä periaatteista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella yhteisön politiikan puitteista torjunta-aineiden kestävä käytön aikaansaamiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/128/EY liitteen III mukaisesti.

4) *neuvojalla* henkilöä, jolla on tarvittava tietämys ja joka neuvoa kasvintuhoojien torjunnassa ja kasvinsuojeluaineiden turvallisessa käytössä ammatillisen toiminnan tai kaupallisen palvelun osana;

5) ***toimijalla*** *valvonta-asetuksen 3 artiklan 29 kohdassa määriteltä toimijaa ja sitä, jolle tässä laissa säädetään kasvinsuojeluaineita koskevia velvoitteita;*

6) *kasvinsuojeluaineiden levitysvälineillä* laitteita, jotka on erityisesti tarkoitettu kasvinsuojeluaineiden levittämiseen tai jotka ovat välttämättömiä kyseisten laitteiden tehokkaan toiminnan varmistamiseksi;

7) *integroidulla torjunnalla* kasvinsuojelumenetelmien käyttöä taloudellisesti ja ympäristön kannalta perustellusti siten, että vähennetään ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia riskejä;

8) ***valvontaviranomaisella*** Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa, Ruokavirastoa, elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskusta sekä Tullia;

9) ***miehittämättömällä ilma-aluksella*** *ilmailulain (864/2014) 2 §:n 21 kohdassa tarkoitettua miehittämätöntä ilma-alusta*

10) ***maahantuonnilla*** *kasvinsuojeluaineiden tuontia muista kuin Euroopan unionin jäsenvaltioista;*

11) ***maastaviennillä*** *kasvinsuojeluaineiden vientiä muihin kuin Euroopan unionin jäsenvaltioihin;*

12) ***kauttakululla*** *kasvinsuojeluaineiden kuljetusta EU:n ulkopuolisesta maasta Suomen kautta EU:n ulkopuoliseen maahan.*

Tarkemmat säännökset integroidun torjunnan yleisistä periaatteista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella *puitedirektiivin liitteen III mukaisesti.*

7 §

Kasvinsuojeluaineiden käsittely ja varastointi sekä niiden pakkausten ja jäännösten käsittely

Toiminnanharjoittajien on noudatettava erityistä varovaisuutta varastoitaessa, käsiteltäessä, laimennettaessa ja sekoitettaessa kasvinsuojeluaineita ennen niiden levittämistä ja levittämisen aikana, jotta toimenpiteet eivät vaaranna ihmisten terveyttä eivätkä ympäristöä.

9 §

Koulutuksen järjestäjä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy hakemuksesta 8 §:ssä tarkoitetun koulutuksen järjestäjän ja koulutusohjelman.

Koulutuksen järjestäjä hyväksytään, jos järjestäjällä tai tämän palveluksessa olevalla kouluttajalla on riittävä kasvinsuojeluaineita ja niiden käyttöä koskeva koulutus ja kokemus sekä koulutusohjelma täyttää 8 §:n 2 momentissa asetetut vaatimukset. Koulutuksen järjestäjän hyväksyminen on voimassa viisi vuotta.

Koulutuksen järjestäjän hyväksyminen voidaan peruuttaa, jos hyväksymisen edellytykset lakkaavat tai koulutuksen järjestämisessä havaitaan olennaisia puutteellisuuksia, eikä toimija ole korjannut toimintaansa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kehotuksesta huolimatta asetetussa määräajassa.

Koulutuksen järjestäjän on vuosittain ilmoitettava koulutukseen osallistuneiden henkilöiden lukumäärä Turvallisuus- ja

7 §

Kasvinsuojeluaineiden käsittely ja varastointi sekä niiden pakkausten ja jäännösten käsittely

Toimijoiden on noudatettava erityistä varovaisuutta varastoitaessa, käsiteltäessä, laimennettaessa ja sekoitettaessa kasvinsuojeluaineita ennen niiden levittämistä ja levittämisen aikana, jotta toimenpiteet eivät vaaranna ihmisten terveyttä eivätkä ympäristöä.

9 §

Koulutuksen järjestäjä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy hakemuksesta 8 §:ssä tarkoitetun koulutuksen järjestäjän.

Koulutuksen järjestäjä hyväksytään, jos hänellä on riittävä kasvinsuojeluaineita ja niiden käyttöä koskeva koulutus ja kokemus. Koulutuksen järjestäjä voi käyttää asiantuntijoita koulutuksen antamisessa. Koulutuksen järjestäjän hyväksyminen on voimassa viisi vuotta.

Koulutuksen järjestäjän on vuosittain ilmoitettava koulutukseen osallistuneiden henkilöiden lukumäärä Turvallisuus- ja

kemikaalivirastolle. Koulutuksen järjestämistä koskevia asiakirjoja on säilytettävä vähintään viisi vuotta koulutuksen järjestämisestä, ja ne on vaadittaessa esitettävä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Tarkemmat säännökset koulutuksen järjestäjästä ja koulutuksen järjestämisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

11 §

Tutkinnon järjestäjä

Tutkinnon järjestäjä hyväksytään, jos järjestäjällä tai tämän palveluksessa olevalla on hyvä perehtyneisyys tutkinnon aihepiiriin ja riittävää käytännön kokemusta siitä. Hyväksyminen on voimassa viisi vuotta ja se voidaan peruuttaa, jos hyväksymisen edellytykset lakkaavat tai tutkinnon järjestämisessä havaitaan olennaisia puutteellisuuksia eikä toimija ole korjannut toimintaansa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kehotuksesta huolimatta asetetussa määräajassa.

13 §

Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaaja

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto huolehtii kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaustoiminnan järjestämisestä. Virasto hyväksyy hakemuksesta kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajan. Levitysvälineiden testaaja hyväksytään, jos testaajalla tai tämän palveluksessa olevalla on riittävä alan tuntemus ja testaustoiminnan edellyttämät tiedot ja taidot. Hyväksyminen on voimassa viisi vuotta ja se voidaan peruuttaa, jos hyväksymisen edellytykset lakkaavat tai levitysvälineiden testauksissa havaitaan olennaisia puutteellisuuksia eikä toimija ole korjannut toimintaansa Turvallisuus- ja

kemikaalivirastolle. Koulutuksen järjestämistä koskevia asiakirjoja on säilytettävä vähintään viisi vuotta koulutuksen järjestämisestä, ja ne on vaadittaessa esitettävä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Tarkempia säännöksiä koulutuksen järjestäjästä ja koulutuksen järjestämisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

11 §

Tutkinnon järjestäjä

Tutkinnon järjestäjäksi hyväksytään luonnollinen henkilö, jos tällä on hyvä perehtyneisyys tutkinnon aihepiiriin ja riittävää käytännön kokemusta siitä. Hyväksyminen on voimassa viisi vuotta.

13 §

Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaaja

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto huolehtii kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaustoiminnan järjestämisestä. Virasto hyväksyy hakemuksesta kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajan. Levitysvälineiden testaaja hyväksytään, jos hänellä on riittävä alan tuntemus ja testaustoiminnan edellyttämät tiedot ja taidot. Hyväksyminen on voimassa viisi vuotta.

kemikaaliviraston kehotuksesta huolimatta asetetussa määräajassa.

Testaajaan ja hänen palveluksessaan olevaan sovelletaan heidän suorittaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

5 luku

Toiminnan harjoittaminen

17 §

Kasvinsuojeluaineen käyttö ammattitoiminnassa ja myynti tai muu luovuttaminen ammattitoiminnassa käytettäväksi

Kasvinsuojeluaineita saa ammattitoiminnassa käyttää vain 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittanut henkilö.

Yksinomaan ammattimaiseen käyttöön hyväksyttyjä kasvinsuojeluaineita saa myydä tai muutoin luovuttaa vain sellaiselle henkilölle, joka esittää 10 §:ssä tarkoitetun kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittamisesta annetun voimassa olevan todistuksen.

18 §

Koe- ja tutkimustoiminta

Hyväksyminen voidaan peruuttaa, jos laitoksen toiminta ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä eikä laitos korjaa epäkohtia Turvallisuus- ja kemikaaliviraston asettamassa kohtuullisessa määräajassa tai, jos laitos olennaisella tavalla rikkoo, mitä kasvinsuojeluaineasetuksessa tai tässä laissa

Testaajaan sovelletaan hänen suorittaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

5 luku

Toiminnan harjoittaminen

17 §

Kasvinsuojeluaineen käyttö ammattitoiminnassa ja myynti tai muu luovuttaminen ammattitoiminnassa käytettäväksi

Kasvinsuojeluaineita saa ammattitoiminnassa käyttää vain 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittanut, joka on rekisteröity 35 §:ssä tarkoitettuun kasvinsuojeluinerekisteriin.

Yksinomaan ammattimaiseen käyttöön hyväksyttyjä kasvinsuojeluaineita saa myydä tai muutoin luovuttaa vain sellaiselle henkilölle,

1) joka on suorittanut 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon;

2) joka on rekisteröity kasvinsuojeluinerekisteriin; ja

3) jonka henkilöllisyys voidaan ostotilanteessa luotettavasti todeta.

18 §

Koe- ja tutkimustoiminta

taikka sen nojalla kasvinsuojeluaineista tai niiden testaustoiminnasta säädetään.

19 §

Koe- ja tutkimustoiminta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi myöntää luvan tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettaviin kokeisiin, jotka edellyttävät hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen päästämistä ympäristöön.

Lupa myönnetään, jos arvioidaan, ettei kokeesta ole todennäköisiä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön, hakijalla on käytettävissään kokeen suorittamiseksi asianmukaiset testauspaikat ja koe suoritetaan valvotuissa oloissa käyttäen rajoitettuja määriä valmistetta rajoitetulla alueella. Luvan hakijan on nimettävä kokeelle vastuuhenkilö.

Edellä 18 §:ssä tarkoitettu laitos ei tarvitse 1 momentissa tarkoitettua lupaa. Tällaisen laitoksen on hyvissä ajoin ennen kokeen aloittamista ilmoitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tiedot kokeessa käytettävästä aineesta, sen käyttötarkoituksesta ja käyttömäärästä, kokeen laajuudesta ja kestosta sekä arvioituista terveys- ja ympäristövaikutuksista.

Kasvinsuojeluaineella tehtävä koe on keskeytettävä, jos kokeen aikana ilmenee, että

19 §

Tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavat kokeet

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi myöntää hakemuksesta luvan kasvinsuojeluaineasetuksen 54 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettaviin kokeisiin, joihin liittyy käytettyyn käyttökohteeseen hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen päästämistä ympäristöön.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi myöntää hakemuksesta luvan kasvinsuojeluaineasetuksen 54 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettaviin kokeisiin, joissa kasvinsuojeluaine levitetään miehittämättömällä ilma-aluksella.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettu lupa myönnetään, jos arvioidaan, ettei kokeesta ole todennäköisiä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön, hakijalla on käytettävissään kokeen suorittamiseksi asianmukaiset testauspaikat ja koe suoritetaan valvotuissa oloissa käyttäen rajoitettuja määriä valmistetta rajoitetulla alueella. Luvan hakijan on nimettävä kokeelle vastuuhenkilö.

Edellä 18 §:ssä tarkoitettu laitos ei tarvitse 1 momentissa tarkoitettua lupaa käyttää hyväksymätöntä kasvinsuojeluainetta tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettaviin kokeisiin. Tällaisen laitoksen on hyvissä ajoin ennen kokeen aloittamista ilmoitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tiedot kokeessa käytettävästä aineesta, sen käyttötarkoituksesta ja käyttömäärästä, kokeen laajuudesta ja kestosta sekä arvioituista terveys- ja ympäristövaikutuksista.

valmisteella on sellaisia merkittäviä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön, joita ei ole voitu ennakoida lupaa myönnettäessä tai 3 momentissa tarkoitettua ilmoitusta tehtäessä. Asiasta on ilmoitettava viipymättä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi peruuttaa myönnetyn koeluvan, jos koeluvan haltija rikkoo olennaisella tavalla lupaehtoja.

Kasvinsuojeluaineasetuksen 54 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu hakemus- ja asiakirja-aineisto toimitetaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Tarkemmat säännökset lupahakemusmenettelystä, lupahakemuksen ja koetta koskevan ilmoituksen sisällöstä sekä koe- ja tutkimustoiminnasta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Kasvinsuojeluaineella tehtävä koe on keskeytettävä, jos kokeen aikana ilmenee, että valmisteella on sellaisia merkittäviä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön, joita ei ole voitu ennakoida lupaa myönnettäessä tai 4 momentissa tarkoitettua ilmoitusta tehtäessä. Asiasta on ilmoitettava viipymättä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Kasvinsuojeluaineasetuksen 54 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu hakemus- ja asiakirja-aineisto toimitetaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. *Hakemukseen, joka koskee tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavaa koetta, jossa kasvinsuojeluaine on tarkoitus levittää miehittämättömällä ilma-aluksella, tulee liittää todistus säännöistä ja menetelmistä miehittämättömien ilma-alusten käytössä annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/947 14 artiklassa tarkoitettu rekisteröitymisestä miehittämättömän ilma-aluksen käyttäjäksi sekä 12 artiklassa tarkoitettu toimintalupa lentolevitykseen mainitussa artiklassa tarkoitettussa kategoriassa erityinen, tai 6 artiklassa tarkoitettut todistukset, joita edellytetään toimintaan mainitussa artiklassa tarkoitettussa kategoriassa sertifioitu.*

Tarkemmat säännökset 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen kokeiden lupahakemusmenettelyistä, lupahakemusten ja kokeita koskevien ilmoitusten sisällöstä sekä kokeiden suorittamisen ehdoista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

22 §

Kasvinsuojeluaineen lentolevityksen toteuttaminen

Kasvinsuojeluaineen lentolevitys on suoritettava erityistä huolellisuutta noudattaen ja siten, ettei siitä aiheudu vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai kohtuutonta haittaa ympäristölle. Lentolevityksestä on hyvissä

22 §

Kasvinsuojeluaineen lentolevityksen toteuttaminen

Kasvinsuojeluaineen lentolevitys on suoritettava erityistä huolellisuutta noudattaen ja siten, ettei siitä aiheudu vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai kohtuutonta haittaa ympäristölle. Lentolevityksestä on hyvissä

Voimassa oleva laki

ajoin ennen levitystä ilmoitettava elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskukselle, kunnan
ympäristönsuojeluviranomaiselle ja
terveydensuojeluviranomaiselle sekä
kunnaneläinlääkärille. *Lentolevitys*
suoritetaan elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskuksen valvonnassa.

Ehdotus

ajoin ennen levitystä ilmoitettava elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskukselle, kunnan
ympäristönsuojeluviranomaiselle ja
terveydensuojeluviranomaiselle sekä
kunnaneläinlääkärille.

22 a §

Kasvinsuojeluaineiden levitys kaasuttamalla

Kaasuttamalla levitettävän
kasvinsuojeluaineen käyttäjän tulee hallita
kaasutuksessa käytettyjen
kasvinsuojeluaineiden turvallinen käyttö,
kaasutuksen suorittajan suojautuminen
kaasutustyössä sekä kaasutustyön oikea
suorittaminen. Hänen tulee toimia
kansainvälisen vilja- ja rehualan
kauppajärjestö GAFTA:n kaasuttamalla
koskevan menettelytapaohjeen mukaisesti.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi
myöntää hakemuksesta kaasuttamalla
levitettävän valmisteiden käyttäjälle luvan
käyttää kaasuttamalla levitettävää
kasvinsuojeluainetta, jos käyttäjä osoittaa
täyttävänsä 1 momentissa säädetyt
edellytykset.

Kaasuttamalla levitettävän
kasvinsuojeluaineen käyttäjän tulee ennen
työn suorittamista tehdä ilmoitus
Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Tarkemmat säännökset 1 momentissa
tarkoitettua turvallisesta käytöstä,
kaasutuksen suorittajan suojautumisesta
kaasutustyössä ja kaasutustyön oikeasta
suorittamisesta, 2 momentissa tarkoitettua
luvan hakemisesta sekä 3 momentissa
tarkoitettua ilmoituksen sisällöstä annetaan
maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

6 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

23 §

6 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

23 §

Yleinen ohjaus ja valvonta

Kasvinsuojeluaineasetuksen ja tämän lain täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja valvonta kuuluvat maa- ja metsätalousministeriölle.

24 §

Valvontaviranomaiset

Kasvinsuojeluaineasetuksen ja tämän lain täytäntöönpanosta sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä vastaa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto kasvinsuojeluaineiden valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille saattamisen, markkinoinnin sekä maahantuojien ja jakelijoiden suorittaman käsittelyn ja varastoinnin osalta. Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kuuluu myös muu kasvinsuojeluaineiden valvonta, jota ei ole säädetty Ruokaviraston tehtäväksi.

Kasvinsuojeluaineasetuksen ja tämän lain täytäntöönpanosta sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä vastaa Ruokavirasto kasvinsuojeluaineiden käytön ja käytön yhteydessä tapahtuvan käsittelyn ja varastoinnin osalta. Ruokavirasto käyttää valvonnassa apunaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia.

Kasvinsuojeluaineiden maahantuontia ja maastavientiä valvoo Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ohella Tulli.

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriön tehtävänä on tämän lain ja kasvinsuojeluaineita koskevan Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja seuranta.

Maa- ja metsätalousministeriö nimeää Turvallisuus- ja kemikaaliviraston esityksestä kansallisen vertailulaboratorion valvonta-asetuksen 100 artiklan mukaisesti.

24 §

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto suunnittelee ja kehittää toimialallaan valtakunnallisesti kasvinsuojeluaineiden valvontaa.

Sen lisäksi, mitä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tehtävistä säädetään muualla tässä laissa, virasto:

1) vastaa kasvinsuojeluaineasetuksen, valvonta-asetuksen ja tämän lain täytäntöönpanosta sekä noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä kasvinsuojeluaineiden valmistuksen, markkinoille saattamisen, markkinoinnin sekä jakelijoiden ja maahantuojien suorittaman käsittelyn ja varastoinnin osalta sekä vastaa Euroopan unionin kasvinsuojeluaineita koskevassa lainsäädännössä toimivaltaiselle viranomaiselle säädetyistä tehtävistä, jollei tehtäviä ole laissa siirretty muulle viranomaiselle;

2) vastaa valvonta-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetusta koordinaatiosta ja yhteydenpidosta Euroopan komission ja muiden jäsenvaltioiden kanssa;

3) toimii valvonta-asetuksen 103 artiklassa tarkoitettuna yhteyselimenä;

4) on kasvinsuojeluaineasetuksen 75 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen ja mainitun artiklan 2 kohdassa tarkoitettu yhteensovittamisesta vastaava kansallinen viranomainen;

5) on toimivaltainen viranomainen toimissa, jotka koskevat jäämäasetuksen II, IV ja VI–X luvun sekä 18 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan ja 20 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanoa;

6) asettaa jäämäasetuksen 18 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun torjunta-aineen jäämän väliaikaisen enimmäismäärän;

7) laskee yhdenmukaistetut riski-indikaattorit noudattaen, mitä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/128/EY muuttamisesta yhdenmukaistettujen riski-indikaattoreiden vahvistamisen osalta annetussa komission direktiivissä (EU) 2019/782 säädetään;

8) suorittaa yhteisön politiikan puitteista torjunta-aineiden kestävän käytön aikaansaamiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/128/EY 15 artiklan 2 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitetut tehtävät, toimittaa mainitun artiklan 3 kohdan mukaisesti tulokset Euroopan komissiolle ja muille jäsenvaltioille sekä asettaa tiedot yleisön saataville.

9) laatii torjunta-aineita koskevista tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1185/2009 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetun tilaston markkinoille saatettujen kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista määristä mainitun asetuksen liitteen I mukaisesti;

10) tekee maa- ja metsätalousministeriölle esityksen valvonta-asetuksen 100 artiklassa tarkoitetun kansallisen vertailulaboratorioiden nimeämisestä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yhdenmukaisten riski-indikaattoreiden laskemisesta ja 2 momentin 8 kohdassa tarkoitetuista tehtävistä.

24 a §

Ruokavirasto

Ruokavirasto suunnittelee, ohjaa ja kehittää toimialallaan valtakunnallisesti kasvinsuojeluaineiden käytön valvontaa.

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään Ruokaviraston tehtävistä, virasto vastaa kasvinsuojeluaineasetuksen, valvonta-asetuksen ja tämän lain täytäntöönpanosta sekä noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä kasvinsuojeluaineiden käytön ja käytön yhteydessä tapahtuvan käsittelyn ja varastoinnin osalta.

24 b §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukset valvovat Ruokaviraston ohella kasvinsuojeluaineiden käyttöä ja käytön yhteydessä tapahtuvaa käsittelyä ja varastointia.

Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukset valvovat 22 §:ssä tarkoitettua lentolevityksen toteuttamista.

24 c §

Tulli

Tulli toimii valvontaviranomaisena kasvinsuojeluaineasetuksen ja tämän lain noudattamisen valvonnassa kasvinsuojeluaineiden maahantuonnin, maastaviennin ja kauttakulun yhteydessä.

Valvonnassa noudatetaan tullilakia (304/2016), jollei tässä laissa toisin säädetä.

24 d §

Luonnonvarakeskus

Luonnonvarakeskuksen tehtävänä on:

1) laatia torjunta-aineita koskevista tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1185/2009 1 artiklan 2 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettu tilasto kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista käyttömääristä maataloudessa mainitun asetuksen liitteen II mukaisesti;

2) antaa kasvinsuojeluaineiksi tarkoitettujen aineiden ja valmisteiden hyväksymisen edellytysten selvittämiseksi lausuntonsa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle aineiden ja valmisteiden biologisesta tehokkuudesta ja käyttökelpoisuudesta.

25 §

25 §

*Valtuutetut tarkastajat**Valtuutetut tarkastajat*

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Ruokavirasto voivat käyttää valvonnassa apunaan valvontatehtävään kirjallisesti valtuuttamiaan tarkastajia, jotka toimivat virastojen valvonnassa. Valtuutetulla tarkastajalla tulee olla tehtävänsä hoitamiseksi riittävä kasvinsuojeluaineita koskeva tai muu lain noudattamisen valvonnan kannalta tarvittava ammattitaito.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Ruokavirasto voivat kirjallisesti nimetä ulkopuolisen luonnollisen henkilön määrääjäksi suorittamaan kasvinsuojeluaineita koskevaan viralliseen valvontaan liittyviä tarkastuksia valvonta-asetuksen 28 ja 30 artiklan mukaisesti (**valtuutettu tarkastaja**).

Valtuutettu tarkastaja toimii tehtävässään valtuutuksen antaneen viraston valvonnassa. Tarkastusten perusteella tehtävät hallinnolliset päätökset tekee valtuutuksen antanut virasto.

Valtuutettuun tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa. Valtuutetun tarkastajan tulee toiminnanharjoittajan niin vaatiessa esittää kirjallinen selvitys valtuutuksesta.

Valtuutettuun tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Valtuutetun tarkastajan tulee vaadittaessa esittää kirjallinen valtuutus.

26 §

kumotaan

Tilastoviranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laatii torjunta-aineita koskevista tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1185/2009 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettujen tilaston markkinoille saatettujen kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista määristä mainitun asetuksen liitteen I mukaisesti.

Luonnonvarakeskus laatii 1 momentissa mainitun asetuksen 1 artiklan 2 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitetun tilaston kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*käyttömääristä maataloudessa mainitun
asetuksen liitteen II mukaisesti.*

26 a §

kumotaan

***Turvallisuus- ja kemikaaliviraston eräät
tehtävät***

*Sen lisäksi, mitä Turvallisuus- ja
kemikaaliviraston tehtävistä säädetään
muualla tässä laissa, virasto:*

*1) on kasvinsuojeluaineasetuksen 75
artiklan 1 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen
viranomainen ja 2 kohdassa tarkoitettu
yhteensovittamisesta vastaava kansallinen
viranomainen;*

*2) on toimivaltainen viranomainen toimitissa,
jotka koskevat jäämäasetuksen II, IV ja VI–X
luvun sekä 18 artiklan 3 kohdan a ja c
alakohdan, 4 kohdan ja 20 artiklan 2 kohdan
täytäntöönpanoa;*

*3) laskee yhdenmukaistetut riski-
indikaattorit noudattaen, mitä Euroopan
parlamentin ja neuvoston direktiivin
2009/128/EY muuttamisesta
yhdenmukaistettujen riski-indikaattoreiden
vahvistamisen osalta annetussa komission
direktiivissä (EU) 2019/782 säädetään;*

*4) suorittaa yhteisön politiikan puitteista
torjunta-aineiden kestävän käytön
aikaansaamiseksi annetun Euroopan
parlamentin ja neuvoston direktiivin
2009/128/EY 15 artiklan 2 kohdan b ja c
alakohdassa tarkoitettut tehtävät, toimittaa
mainitun artiklan 3 kohdan mukaisesti
tulokset komissiolle ja muille jäsenvaltioille
sekä asettaa tiedot yleisön saataville.*

*Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella
voidaan antaa tarkempia säännöksiä riski-
indikaattoreiden laskemisesta ja muista 1
momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuista
tehtävistä.*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

27 §

kumotaan

Asiantuntijaviranomainen

Luonnonvarakeskus antaa kasvinsuojeluaineiksi tarkoitettujen aineiden ja valmisteiden hyväksymisen edellytysten selvittämiseksi lausuntonsa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle aineiden ja valmisteiden biologisesta tehokkuudesta ja käyttökelpoisuudesta.

28 §

28 §

Valvonnan järjestämisen yleiset periaatteet

Valvonnan järjestämisen yleiset periaatteet

Kasvinsuojeluaineita on valvottava tasapuolisesti ja säännöllisesti. Valvontaa on tehostettava, jos on epäiltävissä, että valmiste tai toiminnanharjoittajan toiminta ei täytä kasvinsuojeluaineasetuksessa tai tässä laissa tai niiden nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia. Valvontatoimenpiteiden on oltava tarkoituksenmukaisia, ja ne on sopivalla tavalla kohdistettava kasvinsuojeluaineiden valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille saattamisen, markkinoinnin, varastoinnin, käytön ja käsittelyn eri vaiheisiin.

Valvontaviranomaisen on tarvittaessa annettava toiminnanharjoittajalle tarpeellisia ohjeita ja kehotuksia kasvinsuojeluaineita koskevien säännösten noudattamisesta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset valvonnan järjestämisen yleisistä periaatteista.

29 §

29 §

Valvontasuunnitelma

Valvontasuunnitelma

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ja Ruokaviraston on laadittava vuosittain suunnitelma valvonnan järjestämisestä. Valvontaa suunniteltaessa virastojen tulee olla yhteistyössä Tullin kanssa.

Valvontasuunnitelmassa on määriteltävä, mitä tarkastuksia valvottaville kohteille

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Ruokavirasto ja Tulli vastaavat kasvinsuojeluaineiden valvonnan ohjaamiseksi ja yhteensovittamiseksi laadittavan valvonta-asetuksen 109 artiklassa tarkoitetun monivuotisen kansallisen

tehdään ja kuinka usein niitä tehdään. Lisäksi suunnitelmassa on esitettävä, miten valvottavien kohteiden riski on arvioitu ja miten suunnitelman arvioidaan toteutuvan.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset valvontasuunnitelmasta ja sen sisällöstä.

30 §

Tarkastusoikeus

Valvontaviranomaisilla ja valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus kasvinsuojeluaineasetuksen ja tämän lain ja niiden nojalla annettujen säännösten täytäntöön panemista ja noudattamisen valvontaa varten päästä kasvinsuojeluaineiden testaus-, valmistus-, varasto-, myynti- ja käyttöpaikkaan, kasvinsuojeluaineen levitysvälineen säilytyspaikkaan ja kasvinsuojeluaineiden kuljetusvälineisiin, tarkastaa kasvinsuojeluaineasetuksessa edellytettyä kirjanpitoa, toimittaa tarkastuksia sekä tarvittaessa ottaa kasvinsuojeluaineista ja niillä käsitellyistä tuotteista, maaperästä ja vedestä korvauksetta tarpeellisia näytteitä tutkimuksia varten.

valvontasuunnitelman laatimisesta niille laissa osoitettujen tehtävien osalta.

Ruokavirasto koordinoi valvonnan tulosten keruuta valvonta-asetuksen 109 artiklan mukaisesti, asettaa valvontasuunnitelman 111 artiklan mukaisesti julkisesti saataville ja vastaa 113 artiklan mukaisesta vuosikertomuksen laatimisesta ja toimittamisesta Euroopan komissiolle.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vastaa valtakunnallisen valvontasuunnitelman koordinoinnista valvontaviranomaisten välillä.

30 §

Tarkastusoikeus

Tarkastusta ja näytteenottoa koskevasta virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista säädetään valvonta-asetuksen 9, 10 ja 14 artiklassa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto saa tunnistautumatta tilata näytteitä etäviestintävälineiden välityksellä myytäviksi tarjottavista kasvinsuojeluaineista. Näytteitä voidaan käyttää virallisessa valvonnassa. Saatuaan näytteen viraston on ilmoitettava toimijalle, että näyte on tilattu virallista valvontaa varten. Toimijalla on oikeus omalla kustannuksellaan saada toinen asiantuntijalausunto näytteestä.

31 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella sekä valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus saada toiminnanharjoittajalta, 9 §:ssä tarkoitettulta koulutuksen järjestäjältä, 11 §:ssä tarkoitettulta tutkinnon järjestäjältä ja 13 §:ssä tarkoitettulta kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajalta tässä laissa tarkoitettua valvontaa varten välttämättömät tiedot ja asiakirjat.

31 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella ja valtuutetulla tarkastajalla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot valtion ja kunnan viranomaisilta, toimijoilta ja muilta, joita tässä laissa tai Euroopan unionin kasvisuojeluaineita koskevassa lainsäädännössä säädetty velvoitteet koskevat.

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ja Ruokavirastolla on lisäksi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta välttämättömät tiedot sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettua sakkorekisteristä tämän lain 40 a §:n mukaisen seuraamusmaksun määräämistä varten.

31 a §

Viranomaisnäytteiden tutkiminen

Virallista valvontaa varten otetut näytteet on käsiteltävä ja tutkittava Ruokavirastossa taikka Ruokaviraston tai Turvallisuus- ja kemikaaliviraston nimeämässä virallisessa laboratoriossa. Näytteitä tutkivan laboratorion tulee täyttää valvonta-asetuksessa säädetty vaatimukset.

34 §

34 §

Virka-apu

Valvontaviranomaisella on oikeus saada virka-apua tulliviranomaisilta sekä poliisi- ja pelastusviranomaisilta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisten tehtävien suorittamiseksi.

Virka-apu

Valvontaviranomaisten on annettava toisilleen pyynnöstä virka-apua niiden tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi. Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua muille valvontaviranomaiselle säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä. Poliisin on annettava virka-apua myös 25 §:ssä tarkoitettulle valtuutetulle tarkastajalle, jos tätä estetään suorittamasta tehtäväänsä ja esteen poistaminen edellyttää poliisin toimivaltuuksien käyttämistä. Pelastusviranomaisen antamasta virka-

35 §

Valvontarekisteri ja kasvinsuojeluaineita koskeva tiedosto

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää *valvontaa varten* rekisteriä hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista, koulutuksen ja tutkinnon järjestäjistä, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajista sekä kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittaneista.

Rekisteriin merkitään hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista seuraavat tiedot:

- 1) luvanhaltija ja tämän mahdollinen edustaja yhteystietoineen;
- 2) valmisteen nimi;
- 3) valmisteen tehoaine ja sen määrä;
- 4) valmisteen käyttötarkoitus;
- 5) valmisteen käyttöohje, käytön rajoitukset, varoitusmerkinnät ja muut myyntipäällysmerkinnät;
- 6) valmisteen hyväksymisen voimassaoloa koskevat tiedot;

7) 26 §:n 1 momentissa tarkoitetut tiedot markkinoille saatettujen kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista määristä.

Rekisteriin merkitään lisäksi *tunnistetiedot* 9 §:ssä tarkoitetusta koulutuksen järjestäjästä, 11 §:ssä tarkoitetusta tutkinnon järjestäjästä, 13 §:ssä tarkoitetusta kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajasta ja 10 §:ssä tarkoitetusta tutkinnon suorittaneesta. Tunnistetiedot ovat nimi, yritys- ja yhteisötunnus tai sen puuttuessa henkilötunnus, äidinkieli, osoite, sähköpostiosoite ja puhelinnumero. Kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittaneesta merkitään rekisteriin tunnistetietojen lisäksi tutkinnon voimassaolon päättymispäivä.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää sähköisesti yleisön nähtävillä

35 §

Kasvinsuojeluainerekisteri

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää rekisteriä hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista, koulutuksen ja tutkinnon järjestäjistä, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajista sekä kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittaneista (*kasvinsuojeluainerekisteri*).

Rekisteriin merkitään hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista seuraavat tiedot:

- 1) luvanhaltija ja tämän mahdollinen edustaja yhteystietoineen;
- 2) valmisteen nimi;
- 3) valmisteen tehoaine ja sen määrä;
- 4) valmisteen käyttötarkoitus;
- 5) valmisteen käyttöohje, käytön rajoitukset, varoitusmerkinnät ja muut myyntipäällysmerkinnät;
- 6) valmisteen hyväksymisen voimassaoloa koskevat tiedot;

7) 24 §:n 2 momentin 9 kohdassa tarkoitetut tiedot markkinoille saatettujen kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista määristä.

Rekisteriin merkitään lisäksi 9 §:ssä tarkoitetusta koulutuksen järjestäjästä, 11 §:ssä tarkoitetusta tutkinnon järjestäjästä, 13 §:ssä tarkoitetusta kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajasta ja 10 §:ssä tarkoitetusta tutkinnon suorittaneesta *seuraavat tunnistetiedot*:

- 1) nimi ja henkilötunnus;
- 2) äidinkieli;
- 3) osoite, sähköpostiosoite ja puhelinnumero;

4) merkintä 39 a tai 39 b §:ssä tarkoitetusta rekisteröinnin, hyväksymisen tai luvan peruuttamisesta.

Kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittaneesta merkitään rekisteriin

Voimassa oleva laki

kasvinsuojeluaineasetuksen 57 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tiedostoa hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista ja niistä kasvinsuojeluaineista, joiden hyväksyminen on peruutettu.

Tässä laissa tarkoitetuilla valvontaviranomaisilla on oikeus käyttää valvontarekisteriä valvonnassa. Luonnollisen henkilön 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetut henkilötiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun kasvinsuojeluaineen hyväksymisen voimassaolo on lakannut. Edellä 9, 11 ja 13 §:ssä tarkoitettujen luonnollisten henkilöiden tämän pykälän 3 momentissa tarkoitetut tunnistetiedot poistetaan rekisteristä kahden vuoden kuluttua toimijan hyväksynnän päättymisestä ja 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittaneen tiedot kahden vuoden kuluttua tutkinnon voimassaolon päättymispäivästä. Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679, tietosuojalaissa (1050/2018) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Ehdotus

tunnistetietojen voimassaolon tunnistenumero.

lisäksi tutkinnon päättymispäivä ja

35 a §

Kasvinsuojeluaineita sekä eräitä toimijoita koskeva tiedosto

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää sähköisesti yleisön nähtävillä kasvinsuojeluaineasetuksen 57 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tiedostoa hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista ja niistä kasvinsuojeluaineista, joiden hyväksyminen on peruutettu.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto julkaisee ja ylläpitää 35 §:n 3 momentissa

tarkoitettujen tietojen perusteella yleisesti saatavilla olevaa luetteloa koulutuksen järjestäjistä, tutkinnon järjestäjistä ja kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajista. Luettelossa julkaistaan 3 momentissa tarkoitetun henkilön suostumuksella henkilön nimi, osoite, sähköpostiosoite ja puhelinnumero. Luettelosta tietoja voi hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina käyttäen hakuperusteena rekisteröidyn nimeä tai paikkakuntaa.

35 b §

Kasvinsuojeluainerekisterin käyttö ja ylläpito

Tässä laissa tarkoitetuilla valvontaviranomaisilla on oikeus käyttää kasvinsuojeluainerekisteriä valvonnassa.

Luonnollisen henkilön 35 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetut henkilötiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun kasvinsuojeluaineen hyväksymisen voimassaolo on lakannut. Edellä 9, 11 ja 13 §:ssä tarkoitettujen luonnollisten henkilöiden 35 §:n 3 momentissa tarkoitetut tunnistetiedot poistetaan rekisteristä kahden vuoden kuluttua toimijan hyväksynnän päättymisestä ja 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittaneen henkilön tiedot kolmen vuoden kuluttua tutkinnon voimassaolon päättymispäivästä.

Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojalaki), tietosuojalainsäädännössä (1050/2018) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

35 c §

Julkinen tietopalvelu

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi luovuttaa julkisen tietoverkon välityksellä kasvinsuojeluainerekisteristä 10 §:n mukaisen tutkinnon suorittaneen nimen (**julkinen tietopalvelu**).

Julkisesta tietopalvelusta tietoja voi hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina käyttäen hakuperusteena rekisteröidyn nimeä tai tunnistenumeroa.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulee poistaa 1 momentissa tarkoitettua toimijaa koskevat tiedot julkisesta tietopalvelusta välittömästi sen jälkeen, kun toimijan rekisteröinti on peruutettu tai kun virasto on saanut tiedon toimijan kuolemasta. Muilta osin julkiseen tietopalveluun merkittyjen tietojen säilyttämiseen sovelletaan, mitä 35 b §:n 2 momentissa säädetään valvontareksiteriin merkittyjen tietojen säilyttämisestä.

36 §

Valvonnan tulosten julkaiseminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Ruokavirasto julkaisevat valvonnan tulokset. Edellä 32 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja ei kuitenkaan saa julkaista.

36 §

Valvonnan tulosten julkaiseminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Ruokavirasto ja Tulli julkaisevat valvonnan tulokset. Edellä 32 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja ei kuitenkaan saa julkaista.

37 §

Määräys

Jos toiminnanharjoittaja ei noudata kasvinsuojeluaineasetusta tai tätä lakia tai niiden nojalla annettuja säännöksiä, eivätkä puutteet täytä 38 §:ssä tarkoitetun kiellon antamisen edellytyksiä, 24 §:ssä tarkoitettu valvontaviranomainen voi määrätä toiminnanharjoittajan asian laatuun nähden riittävässä määräajassa korjaamaan puutteen.

37 §

Määräys

Sille, joka ei noudata tämän lain, kasvinsuojeluaineita koskevan Euroopan unionin lainsäädännön tai niiden nojalla annettuja säännöksiä, valvontaviranomaisen on annettava asian laatu huomioon ottaen valvonta-asetuksen 138 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu määräys velvollisuuksien täyttämiseksi.

Epäkohta on määrättävä poistettavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

38 §

Kielto

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi sille 24 §:n 1 momentissa säädetyn toimivallan mukaisesti kieltää:

1) kasvinsuojeluaineen valmistuksen, varastoinnin, markkinoille saattamisen, käytön, *maahantuonnin tai maastaviennin*, jos kasvinsuojeluaine ei täytä kasvinsuojeluaineasetuksessa tai tässä laissa tai niiden nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia;

2) kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamisen tai käytön, jos kasvinsuojeluaineen voidaan perustellusti epäillä aiheuttavan välittömän vaaran tai uhan ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle;

3) kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamisen tai käytön, jos valmisteeseen myyntipäällysmarkkinöissä on sellainen puute tai virhe, että siitä saattaa aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle.

Ruokavirasto voi sille 24 §:n 1 momentissa säädetyn toimivallan mukaisesti kieltää:

1) kasvinsuojeluaineen varastoinnin, käsittelyn ja käytön, jos kasvinsuojeluaine tai sen käyttö ei täytä kasvinsuojeluaineasetuksessa tai tässä laissa tai niiden nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia;

2) kasvinsuojeluaineella käsitellyn korjaamatta olevan sadon käyttämisen elintarvikkeeksi tai eläinten rehuksi, jos käyttämisestä saattaa aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle.

38 §

Kielto

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi sille 24 §:ssä säädetyn toimivallan mukaisesti kieltää:

1) kasvinsuojeluaineen valmistuksen, varastoinnin, markkinoille saattamisen tai käytön, jos kasvinsuojeluaine ei täytä kasvinsuojeluaineasetuksessa tai tässä laissa tai niiden nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia;

2) kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamisen tai käytön, jos kasvinsuojeluaineen voidaan perustellusti epäillä aiheuttavan välittömän vaaran tai uhan ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle;

3) kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamisen tai käytön, jos valmisteeseen myyntipäällysmarkkinöissä on sellainen puute tai virhe, että siitä saattaa aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle.

Ruokavirasto voi sille 24 a §:ssä säädetyn toimivallan mukaisesti kieltää:

1) kasvinsuojeluaineen varastoinnin, käsittelyn tai käytön, jos kasvinsuojeluaine tai sen käyttö ei täytä kasvinsuojeluaineasetuksessa tai tässä laissa tai niiden nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia;

2) kasvinsuojeluaineella käsitellyn korjaamatta olevan sadon käyttämisen elintarvikkeeksi tai eläinten rehuksi, jos käyttämisestä saattaa aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi sille 24 b §:ssä säädetyn toimivallan mukaisesti kieltää kasvinsuojeluaineiden 22 §:ssä tarkoitetun lentolevityksen, jos

Kielto on viipymättä peruutettava, jos sen perusteena oleva puutteellisuus on poistettu tai epäkohta korjattu taikka jos kielto ei ole enää muutoin tarpeen.

Jos asia ei siedä viivytystä, 24 §:ssä tarkoitettu valvontaviranomainen voi määrätä kiellon väliaikaisena. Jos väliaikaisen kiellon antaa muu viranomainen kuin Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tai Ruokavirasto, väliaikainen kielto on saatettava viivytyksettä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tai Ruokaviraston ratkaistavaksi sen mukaan, kumpi viranomainen on asiassa tämän pykälän ja 24 §:n 1 momentin mukaan toimivaltainen. Kielto raukeaa, jos toimivaltainen virasto ei ole tehnyt tämän pykälän 1 tai 2 momentissa tarkoitettua päätöstä viikon kuluessa väliaikaisen kiellon antamisesta.

39 §

Hävittämis- ja maastavientimääräys

Jos kasvinsuojeluaineen valmistus, varastointi, markkinoille saattaminen, käyttö, *maahantuonti tai maastavienti* on 38 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla kielletty, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi määrätä kasvinsuojeluaineen käsiteltäväksi hyväksymällään tavalla uudelleen, hävitettäväksi tai palautettavaksi siihen maahan, josta se on tuotu Suomeen.

Jos korjaamattoman sadon käyttäminen elintarvikkeeksi tai eläinten rehuksi on 38 §:n 2 momentin 2 kohdan nojalla kielletty, Ruokavirasto voi määrätä korjaamattoman sadon hävitettäväksi.

lentolevitys ei täytä tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia.

Tulli voi sille 24 c §:ssä säädetyn toimivallan mukaisesti kieltää kasvinsuojeluaineen maahantuonnin tai maastaviennin, jos kasvinsuojeluaine ei täytä kasvinsuojeluaineasetuksessa tai tässä laissa tai niiden nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia.

Kielto on viipymättä peruutettava, jos sen perusteena oleva puutteellisuus on poistettu tai epäkohta korjattu taikka jos kielto ei ole enää muutoin tarpeen.

Jos asia ei siedä viivytystä, valvontaviranomainen voi määrätä kiellon väliaikaisena. Jos väliaikaisen kiellon antaa muu viranomainen kuin Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tai Ruokavirasto, väliaikainen kielto on saatettava viivytyksettä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tai Ruokaviraston ratkaistavaksi sen mukaan, kumpi viranomainen on asiassa tämän pykälän ja 24 tai 24 a §:n mukaan toimivaltainen. Kielto raukeaa, jos toimivaltainen virasto ei ole tehnyt tämän pykälän 1 tai 2 momentissa tarkoitettua päätöstä viikon kuluessa väliaikaisen kiellon antamisesta.

39 §

Hävittämis- ja maastavientimääräys

Jos kasvinsuojeluaineen valmistus, varastointi, markkinoille saattaminen *tai* käyttö on 38 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla kielletty, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi määrätä kasvinsuojeluaineen käsiteltäväksi hyväksymällään tavalla uudelleen, hävitettäväksi tai palautettavaksi siihen maahan, josta se on tuotu Suomeen.

Jos korjaamattoman sadon käyttäminen elintarvikkeeksi tai eläinten rehuksi on 38 §:n 2 momentin 2 kohdan nojalla kielletty, Ruokavirasto voi määrätä korjaamattoman sadon hävitettäväksi.

Jos maahantuonti tai maastavienti on 38 §:n 4 momentin nojalla kielletty, Tulli voi määrätä kasvinsuojeluaineen käsiteltäväksi

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen voidaan liittää ehtoja sen täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä. Toiminnanharjoittaja, jonka virheellisen menettelyn vuoksi hävittämis- tai maastavientimääräys on annettu, vastaa täytäntöönpanon aiheuttamista kustannuksista.

hyväksymällään tavalla uudelleen, hävitettäväksi tai palautettavaksi siihen maahan, josta se on tuotu Suomeen.

Edellä 1—3 momentissa tarkoitettuun päätökseen voidaan liittää ehtoja sen täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä. Toimija, jonka virheellisen menettelyn vuoksi hävittämis- tai maastavientimääräys on annettu, vastaa täytäntöönpanon aiheuttamista kustannuksista.

39 a §

Rekisteröinnin peruuttaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi peruuttaa 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittaneen 35 § 3 momentissa tarkoitetun rekisteröinnin, jos rekisteröinnille säädetyt edellytykset eivät enää täyty tai toiminnassa olennaisesti rikotaan kasvinsuojeluaineita koskevia säännöksiä tai säännösten nojalla tehtyjä päätöksiä eikä toimija Turvallisuus- ja kemikaaliviraston määräyksestä huolimatta korjaa puutteita kohtuullisessa määräajassa. Hyväksyminen voidaan kuitenkin peruuttaa välittömästi, jos puute on niin olennainen, ettei sitä saisi korjattua kohtuullisessa määräajassa tai jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä.

Jos rekisteröinti on peruutettu 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, tulee 10 §:ssä tarkoitettu tutkinto suorittaa uudelleen ennen uutta rekisteröintiä.

39 b §

Eräiden hyväksymisten ja lupien peruuttaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi peruttaa myöntämänsä 9 §:ssä tarkoitetun koulutuksen järjestäjän, 11 §:ssä tarkoitetun tutkinnon järjestäjän, 13 §:ssä tarkoitetun

kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajan, 18 §:ssä tarkoitettu kasvinsuojeluaineita testaavan laitoksen hyväksymisen tai 19 §:ssä tarkoitettu koeluvan, jos luvan tai hyväksymisen myöntämisen edellytykset lakkaavat tai hyväksymisen saanut tai luvanhaltija rikkoo olennaisella tavalla kasvinsuojeluaineita koskevia säännöksiä tai säännösten nojalla tehtyjä päätöksiä eikä toimija Turvallisuus- ja kemikaaliviraston määräyksestä huolimatta korjaa puutteita kohtuullisessa määräajassa. Hyväksyminen tai lupa voidaan kuitenkin peruuttaa välittömästi, jos puute on niin olennainen, ettei sitä saisi korjattua kohtuullisessa määräajassa tai jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä.

39 c §

Laboratorion nimeämisen peruuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriö voi peruuttaa kansallisen vertailulaboratorion nimeämisen, jos vertailulaboratorio tai siellä harjoitettu toiminta ei täytä valvonta-asetuksen 100 ja 101 artiklassa säädettyjä vaatimuksia, epäkohta on olennainen eikä vertailulaboratorio maa- ja metsätalousministeriön määräyksestä huolimatta korjaa puutetta kohtuullisessa määräajassa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto sekä Ruokavirasto voivat peruuttaa virallisen laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä, jos laboratorio olennaisesti rikkoo tai siellä harjoitettavassa toiminnassa olennaisesti rikotaan tämän lain, kasvinsuojeluaineita koskevan Euroopan unionin lainsäädännön tai niiden nojalla annettuja säännöksiä eikä laboratorio viraston määräyksestä huolimatta korjaa puutteita kohtuullisessa määräajassa.

Maa- ja metsätalousministeriö, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto sekä Ruokavirasto voivat peruuttaa laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä myös asian

käsittelyn vaatimaksi ajaksi, jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä taikka jos puute laboratorion toiminnassa on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotettavuuden.

39 d §

Internetsivuston sulkeminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi määrätä toimijan hallinnoiman tai käyttämän internetsivuston tai sen osan suljettavaksi, jos on ilmeistä, että sen välityksellä myytäväksi tarjottavaa kasvinsuojeluainetta ei ole hyväksytty käytettäväksi kasvinsuojeluaineena tai siitä annetut tiedot ovat sellaiset, että kasvinsuojeluaine tai siitä annettavat tiedot aiheuttavat tai niiden voidaan perustellusta syystä epäillä aiheuttavan vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle taikka johtavat kasvinsuojeluaineiden ostajaa olennaisesti harhaan tai ovat muulla tavalla olennaisesti kasvinsuojeluaineita koskevien säännösten vastaisia.

Internetsivustosta on määrättävä suljettavaksi se sivuston osa, jossa tarjotaan myytäväksi 1 momentissa mainitulla tavalla kasvinsuojeluaineita koskevien säännösten tai määräysten vastaisia kasvinsuojeluaineita. Jos sivuston osan sulkeminen ei poista säännösten tai määräysten vastaisuutta, tarvittaessa on määrättävä suljettavaksi koko sivusto.

Määräys internetsivuston tai sen osan sulkemisesta voidaan antaa väliaikaisena asian selvittämisen tai epäkohdan korjaamisen ajaksi. Sivusto tai sen osa on pidettävä suljettuna, kunnes Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa.

40 §

Uhkasakko ja teettäminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Ruokavirasto voivat tehostaa 37 §:ssä tarkoitettua määräystä, 38 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettua kieltoa sekä 39 §:ssä tarkoitettua hävittämistä tai maastavientiä koskevaa määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakkoa ei saa asettaa luonnolliselle henkilölle tässä laissa säädetyn tietojen ilmoittamisvelvollisuuden tehosteeksi, jos henkilöä on aiheutta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan.

Uhkasakosta ja teettämisuhkasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

40 §

Uhkasakko ja teettäminen

Valvontaviranomainen voi tehostaa antamaansa 37 §:ssä tarkoitettua määräystä, 38 §:n 1, 2 tai 3 momentissa tarkoitettua kieltoa sekä 39 §:ssä tarkoitettua hävittämistä tai maastavientiä koskevaa määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakosta ja teettämisuhkasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

40 a §

***Kasvinsuojeluainevalvonnan
seuraamusmaksu***

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Ruokavirasto voivat määrätä vähintään 300 euron ja enintään 5 000 euron kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksun sille, joka:

1) käyttää 12 §:n 2 momentin vastaisesti kasvinsuojeluaineen ammattimaiseen levitykseen levitysvälinettä, jota ei ole asianmukaisesti testattu;

2) 17 §:n 1 momentin vastaisesti käyttää ammattitoiminnassaan kasvinsuojeluainetta ilman 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittamista;

3) laiminlyö kasvinsuojeluaineasetuksen 54 artiklassa tarkoitetun koetarkoituksia koskevan luvan hakemisen tai 19 §:n 4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekemisen;

4) laiminlyö kasvinsuojeluaineasetuksen 56 artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa tai 67 artiklan 1 kohdassa säädetyn kirjanpitoa koskevan velvollisuuden;

5) laiminlyö kasvinsuojeluaineasetuksen 67 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden;

6) laiminlyö 11 §:n 3 momentin mukaisen velvollisuuden ilmoittaa tutkinnon suorittaneista tiedot Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus, toistuvuus ja vahingollisuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen. Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä luonnolliselle henkilölle, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa tai jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Jos seuraamusmaksu on määrätty luonnolliselle henkilölle, samasta teosta ei saa määrätä toista seuraamusmaksua eikä tuomita tuomioistuimessa rangaistusta.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoimaisen ratkaisun antamispäivästä. Seuraamusmaksu raukeaa, kun maksuvelvollinen luonnollinen henkilö kuolee. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

41 §

Kasvinsuojeluainerikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo kasvinsuojeluaineasetuksen 28 artiklassa tarkoitettua hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamista tai käyttöä koskevaa kieltoa,

41 §

Kasvinsuojeluainerikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo kasvinsuojeluaineasetuksen 28 artiklassa tarkoitettua hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamista tai käyttöä koskevaa kieltoa,

2) käyttää 12 §:n 2 momentin vastaisesti kasvinsuojeluaineen ammattimaiseen levitykseen levitysvälinettä, jota ei ole asianmukaisesti testattu,

3) 17 §:n 1 momentin vastaisesti käyttää ammattitoiminnassaan kasvinsuojeluainetta ilman 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittamista,

4) laiminlyö kasvinsuojeluaineasetuksen 54 artiklassa tarkoitetun koetarkoituksia koskevan luvan hakemisen tai 19 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekemisen,

5) laiminlyö 19 §:n 4 momentissa tarkoitetun velvollisuuden keskeyttää koe tai ilmoittaa siitä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle,

6) laiminlyö kasvinsuojeluaineasetuksen 56 artiklan 1 kohdan 3 alakohdassa tai 67 artiklan 1 kohdassa säädetyn kirjanpitoa koskevan velvollisuuden,

7) laiminlyö kasvinsuojeluaineasetuksen 56 artiklan 1 tai 4 kohdassa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai 67 artiklan 2 tai 3 kohdassa säädetyn seuranta- tai ilmoitusvelvollisuuden,

8) rikkoo 37 §:n nojalla annettua määräystä tai 38 §:n nojalla annettua kieltoa taikka

9) rikkoo 39 §:n nojalla annettua hävittämistä maastavientimääräystä,

on tuomittava, jollei laiminlyöntiä tai teosta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle ole pidettävä vähäisenä taikka jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, kasvinsuojeluainerikkomuksesta sakkoon.

Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

2) laiminlyö 19 §:n 5 momentissa tarkoitetun velvollisuuden keskeyttää koe tai ilmoittaa siitä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle,

3) laiminlyö kasvinsuojeluaineasetuksen 56 artiklan 1 tai 4 kohdassa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai 67 artiklan 2 kohdassa säädetyn seuranta velvollisuuden,

4) rikkoo 37 §:n nojalla annettua määräystä tai 38 §:n nojalla annettua kieltoa taikka

5) rikkoo 39 §:n nojalla annettua hävittämistä maastavientimääräystä,

on tuomittava, jollei laiminlyöntiä tai teosta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle ole pidettävä vähäisenä taikka jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, kasvinsuojeluainerikkomuksesta sakkoon.

Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

Rikoslaissa (39/1889) tai 1 momentissa tarkoitettua tekoa koskevassa esitutkinnassa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle sekä Ruokavirastolle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Syyttäjän on varattava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle sekä Ruokavirastolle tilaisuus lausunnon antamiseen ennen syyteharkinnan päättymistä. Asiaa tuomioistuimessa suullisesti käsiteltäessä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla sekä Ruokavirastolla on läsnäolo- ja puheoikeus.

42 §

Rikosilmoituksen tekeminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tekee valtuuttamiensa tarkastajien puolesta rikosilmoituksen epäilystä kasvinsuojeluainerikkomuksesta. Ruokavirasto tekee ilmoituksen valtuuttamiensa tarkastajien ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten puolesta. Ilmoitus voidaan jättää tekemättä rikkomuksesta, jota on kokonaisuutena pidettävä ilmeisen vähäisenä.

42 §

Rikosilmoituksen tekeminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tekee valtuuttamiensa tarkastajien puolesta rikosilmoituksen epäilystä kasvinsuojeluainerikkomuksesta. Ruokavirasto tekee ilmoituksen valtuuttamiensa tarkastajien ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten puolesta. Ilmoitus voidaan jättää tekemättä rikkomuksesta, jota on kokonaisuutena pidettävä ilmeisen vähäisenä *eikä kyseessä ole viranomaisten määräysten tai kieltojen toistuva rikkominen.*

47 a §

Rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaaminen

Jos ilmoituksen toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle sen valvontaan kuuluvien säännösten todellisesta tai epäilystä rikkomisesta on tehnyt luonnollinen henkilö, hänen henkilöllisyytensä on pidettävä salassa, jos henkilöllisyyden paljastamisesta voidaan olosuhteiden perusteella arvioida aiheutuvan hänelle haittaa.

48 §

Muutoksenhaku

Edellä 10 §:ssä tarkoitettuun tutkinnon hyväksymistä koskevaan päätökseen ja 12 §:n 2 momentissa tarkoitettuun levitysvälineen testausta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

48 §

Muutoksenhaku

Edellä 10 §:ssä tarkoitettuun tutkinnon hyväksymistä koskevaan päätökseen ja 12 §:n 2 momentissa tarkoitettuun levitysvälineen testausta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhausta 40 §:ssä tarkoitettuun uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämisuhan asettamista ja täytäntöönpantavaksi määräämistä

Voimassa oleva laki

Muutoksenhausta valtion viranomaisen määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa.

Edellä 38 §:n 4 momentissa tarkoitettua väliaikaista kieltoa koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Ehdotus

koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaissa.

Muutoksenhausta valtion viranomaisen määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa.

Edellä 38 §:n 6 momentissa tarkoitettua väliaikaista kieltoa koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan kuuta 20.

2.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 momentin 30 kohta, sellaisena kuin se on laissa 36/2024, ja
lisätään 1 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1183/2023, 23/2024 ja 36/2024 uusi 31 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Lain soveltamisala

Lain soveltamisala

Siten kuin tässä laissa säädetään, pannaan täytäntöön myös:

30) alusliikennepalvelulain (623/2005) 29 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu.

Siten kuin tässä laissa säädetään, pannaan täytäntöön myös:

30) alusliikennepalvelulain (623/2005) 29 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;
31) kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 40 a §:ssä tarkoitettu kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksu

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
